

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Jakoba Šraml

**Teologija blaginje:
študija primera neobinkoštnega gibanja**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2009

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA DRUŽBENE VEDE**

Jakoba Šraml

Mentor: izr. prof. dr. Aleš Črnič

**Teologija blaginje:
študija primera neobinkoštnega gibanja**

Diplomsko delo

Ljubljana, 2009

Gracias a Liz y a todos en Vida Abundante Morelia.

Hvala mentorju in Maji za vse napotke in pomoč.

Hvala vsem mojim najdražjim za spodbudo in potrpežljivost.

TEOLOGIJA BLAGINJE: ŠTUDIJA PRIMERA NEOBINKOŠTNEGA GIBANJA

Teologijo blaginje lahko označimo kot tok in preplet verovanj, povezanih z dogmo o blaginji, ki je dosegljiva vsem ponovno rojenim (»born-again«) kristjanom preko svoje vere. Njen izvor najdemo v gibanju Word of Faith, veji neobinkoštnega gibanja. Teologija blaginje je že zdavnaj prestopila meje izvornih skupnosti Word of Faith, saj je njen vpliv viden tudi med drugimi religijskimi skupnostmi. Ideja teologije blaginje, da bog vsem vernim kristjanom zagotavlja osebni in predvsem finančni uspeh, je namreč zagotovilo za popularnost na postmodernem religijskem trgu, na katerem verniki iščejo zadovoljitev svojih novih potreb. Danes je teologija blaginje vedno bolj prisotna tudi v Latinski Ameriki. V diplomskem delu se osredotočam predvsem na širjenje teologije blaginje v Mehiki, ki je do pred kratkim veljala za trdnjavo rimskokatoliške cerkve. Ob širjenju teologije blaginje v Mehiko vznikne problematika učinkov prenosa kulturnega kapitala skupaj z religijo. Preučevala sem torej, kakšen je posredni in neposredni vpliv teologije blaginje na vernike in mehiško družbo in ali te procese lahko upravičeno imenujemo neokolonializem ali pa je primerneje govoriti o glokalizaciji.

Ključne besede: teologija blaginje, neobinkoštništvo, kulturni kapital, neokolonializem, Mehika.

PROSPERITY THEOLOGY: CASE STUDY OF THE NEO-PENTECOSTAL MOVEMENT

Prosperity theology is an interwoven and fluid set of beliefs related to the dogma of prosperity, attainable to all »born-again« believers through their faith. Its origins can be traced back to the Word of Faith movement, a branch of the neo-Pentecostal movement. Prosperity theology has already crossed the borders of the originating Word of Faith movement, since its impact can be seen among other religious movements. The core idea of prosperity theology that lies within the belief that God will grant all believing Christians personal and most importantly financial success, assures popularity on the postmodern religious market, where believers look for providers for their new needs. Today prosperity theology is present in Latin America as well. During my research I have focused on the spreading of prosperity theology in Mexico, which has been until recently under absolute domination of the Roman Catholic church. The spreading of prosperity theology in Mexico arises many questions on the effects of the expansion of the cultural capital and religion. The question is what are the direct and indirect effects of prosperity theology on believers as well as on the Mexican society and whether we can identify this processes as neocolonialism or is it more appropriate the use of the term glocalisation.

Key words: prosperity theology, neo-Pentecostalism, cultural capital, neocolonialism, Mexico.

KAZALO

1	UVOD.....	7
1.1	OPREDELITEV PROBLEMATIKE	7
1.2	CILJI.....	8
1.3	HIPOTEZE.....	8
1.4	METODE PREUČEVANJA IN STRUKTURA.....	8
2	TEMELJNI KONCEPTI IN POJMI	10
2.1	BINKOŠTNIKI	10
2.2	NEOBINKOŠTNIKI	10
2.3	GIBANJE WORD OF FAITH	12
2.4	POSTMODERNI RELIGIJSKI TRG.....	14
3	TEOLOGIJA BLAGINJE	16
3.1	IZVOR.....	17
3.2	ZNAČILNOSTI.....	18
3.2.1	Prepustitev financ bogu	19
3.2.2	Socialni kapital in mreženje	20
3.2.3	Podoba uspešnega vodje.....	21
3.2.4	Nova interpretacija biblije	22
3.3	KRITIKE KONTRASEKTANTOV.....	23
3.4	VPLIV NA DRUGE DENOMINACIJE IN RELIGIJE.....	25
3.5	PROTESTANTSKA ASKEZA IN POTROŠNIŠTVO?.....	26
4	TEOLOGIJA BLAGINJE V LATINSKI AMERIKI.....	28
4.1	RELIGIJSKA SITUACIJA V LATINSKI AMERIKI.....	28
4.1.1	Neobinkoštniki v Latinski Ameriki	29
4.1.2	Nov spekter vrednot	30
4.2	RELIGIJSKA SITUACIJA V MEHIKI.....	31
4.2.1	Značilnosti mehiškega religijskega trga	32
4.3	ŠIRJENJE TEOLOGIJE BLAGINJE V LATINSKI AMERIKI	34
4.3.1	Izvor in dinamika širjenja	35
4.3.2	Neokolonializem ali glokalizacija?	35
5	ŠTUDIJA PRIMERA CERKVE VIDA ABUNDANTE	37
5.1	METODOLOŠKI OKVIR ŠTUDIJE PRIMERA	37
5.2	OPIS SKUPNOSTI VIDA ABUNDANTE.....	39
5.2.1	Izvor.....	39
5.2.2	Cerkev kot zgradba.....	40
5.2.3	Bogoslužje	41
5.2.4	Doktrina.....	44
5.2.5	Širjenje cerkve	52
5.2.6	Spoj vere in popularne kulture.....	58
5.2.7	Odnos z drugimi cerkvami in religijami.....	59
5.2.8	Prilagajanje kulturnemu okolju	60
5.3	STRUKTURA ČLANSTVA CERKVE.....	60
5.4	CERKEV VIDA ABUNDANTE IN TEOLOGIJA BLAGINJE	63
5.4.1	Uspešnost teologije blaginje med verniki cerkve Vida Abundante.....	64
5.4.2	Potrošniške navade članov cerkve Vida Abundante.....	67
6	SKLEP.....	70
7	LITERATURA	73

8	PRILOGE	79
	PRILOGA A: Število katoličanov in protestantov v določenih državah	79
	PRILOGA B: Raziskava Pew Foruma o binkoštnikih v desetih državah	80
	PRILOGA C: Intervju s pastorm Javierjem Jordánom, 20. maj 2008.....	81
	PRILOGA D: Intervju z Lizet Olympijo González Torres, 9. julij 2008.....	90
	PRILOGA E: Anketni vprašalnik.....	94
	PRILOGA F: Tabelirane neodvisne spremenljivke	98
	PRILOGA G: Tabelirane odvisne spremenljivke.....	101
	PRILOGA H: Tabelirani rezultati bivariantne analize	102

KAZALO GRAFOV IN TABEL

	Graf 5.1: Starost anketirancev	61
	Graf 5.2: Primerjava samopercepcije finančne moči in časa članstva anketirancev ..	66
	Tabela 8.1: Latinskoameriški in hispanoameriški katoličani in protestanti glede na število in odstotek v določenih državah	79
	Tabela 8.2: Odstotki ljudi, kateri verjamejo, da jim bog zagotavlja blaginjo	80
	Tabela 8.3: Spol anketirancev	98
	Tabela 8.4: Starost anketirancev.....	98
	Tabela 8.5: Stan anketirancev.....	98
	Tabela 8.6: Izobrazba anketirancev	99
	Tabela 8.7: Status anketirancev	99
	Tabela 8.8: Dohodki anketirancev na mesečni ravni.....	99
	Tabela 8.9: Tip naselja anketirancev	99
	Tabela 8.10: Čas članstva anketirancev.....	100
	Tabela 8.11: Pripadnost anketirancev religijskim skupnostim pred vstopom.....	100
	Tabela 8.12: Pripadnost katerim religijskim skupnostim pred vstopom	100
	Tabela 8.13: Preko koga/česa so bili anketiranci seznanjeni s cerkvijo.....	101
	Tabela 8.14: Razlogi vstopa anketirancev	101
	Tabela 8.15: Samopercepcija anketirancev o spremembi življenja po vstopu	101
	Tabela 8.16: Samopercepcija anketirancev o spremembi na različnih področjih po vstopu	102
	Tabela 8.17: Primerjava prejšnjega članstva anketirancev z razlogi za vstop.....	102
	Tabela 8.18: Samopercepcija anketirancev o spremembi na različnih področjih po vstopu	102
	Tabela 8.19: Primerjava samopercepcije finančne moči s časom članstva anketirancev	103
	Tabela 8.20: Samopercepcija potrošnje anketirancev po vstopu.....	103
	Tabela 8.21: Primerjava samopercepcije potrošnje z dohodki in finančno močjo anketirancev.....	103

1 UVOD

1.1 OPREDELITEV PROBLEMATIKE

V drugi polovici dvajsetega stoletja je Latinska Amerika doživela spremembe v svoji religijski strukturi. Tradicionalno katoliški južna in srednja Amerika z Mehiko sta doživeli upad popularnosti katoliške religije in rast drugih krščanskih religij, predvsem protestantizmov. Med protestantizmi je treba izpostaviti binkoštno gibanje kot vejo, ki je imela največ uspeha. Razlag za rast njegove popularnosti je veliko. Skupno jim je, da v njemu vidijo tolažnika množic, ki jim zna prisluhniti in se jim prilagaja. Kar pa je najpomembnejše: ne upravičuje trpljenja ljudi, ampak jim je motivacija, da se ne vdajo in hočejo več od življenja, ali kot pravi Adoniram Gaxiola, mehiški binkoštni pridigar: »Pet stoletij je katoliška cerkev govorila Latinoameričanom, da bo rešila njihove duše. Mi jim pravimo o veri, ki rešuje njihova telesa in duše ter izboljšuje njihova življenja danes. In oni pridejo.« (glej Gaxiola v LaFranchi 1996)

Zadnja desetletja se je binkoštno gibanje v Latinski Ameriki začelo širiti tudi med srednjim in višjim slojem. Gre za neobinkoštništvo, ki binkoštno karizmatične prvine meša s postmodernimi vrednotami sodobne družbe.

Znotraj neobinkoštništva se je izoblikovala *teologija blaginje*¹, ki uči, da je bog človeku namenil duhovno in materialno blaginjo že v tostranskem življenju. Dosegel naj bi jo z gorečo vero vanj in popolno predanostjo bogu. Teologija blaginje ni omejena le na neobinkoštnike, ampak je njen vpliv opazen tudi med drugimi religijskimi skupnostmi.

Tako kot druge latinskoameriške države, tudi Mehika, ki je tradicionalno veljala za katoliško državo, danes doživlja radikalne spremembe religijskega trga: večanje konverzij iz katolištva v binkoštništvo in neobinkoštništvo (če ju sploh še lahko delimo) ter vse večji vpliv teologije blaginje na vernike različnih krščanskih skupnosti.

¹ Pričujoča diplomska naloga temelji na analizi teologije blaginje, ki izhaja iz Združenih držav Amerike. Drugi pomemben vir širjenja teologije blaginje je Južna Koreja, kjer stoji največja krščanska cerkev na svetu (Cerkev Yoido Full Gospel), kjer pridigajo teologijo blaginje.

1.2 CILJI

Temeljni cilj diplomske naloge je razumeti in analizirati teologijo blaginje. Kaj teologija blaginje uči, kje je njen izvor in kakšen je njen razvoj. Cilj je tudi razumeti njeno širjenje med drugimi religijskimi gibanji in njen prenos v druge kulture. Zanima me predvsem dinamika, način in razlog njenega širjenja v Latinski Ameriki (in konkretno Mehiki) z vidika vdora tuje kulture v novo okolje ter kakšne so posledice tega procesa za vernike in kaj posledično to pomeni za mehiško družbo.

1.3 HIPOTEZE

Teologija blaginje radikalno spreminja religijski trg Latinske Amerike, vključno z Mehiko, saj daje pozornost izpolnjevanju vernikovih postmodernih potreb, ki so v skladu s postmaterialističnimi vrednotami, na katerih temelji kapitalizem.

Širjenje teologije blaginje iz Združenih držav Amerike v Latinsko Ameriko in Mehiko se dogaja kot neokolonializem, saj se skupaj z njenimi napotki za bolj polno življenje širi tudi kulturni kapital, ki odseva ameriške vrednote, med katerimi je potrošništvo tisto, ki najbolj spreminja mehiško družbo.

1.4 METODE PREUČEVANJA IN STRUKTURA

Teoretski del naloge temelji na analizi sekundarnih virov, s katero sem ustvarila teoretski okvir. Ta je postal podlaga za nadaljnje raziskovanje, kjer sem uporabila metodo študije primera. Kot primer sem uporabila cerkev Vida Abundante Morelia v Mehiki (v mestu Morelia v zvezni državi Michoacán).

V sklopu študije primera sem odšla v Mehiko, kjer sem za raziskovanje uporabila tri različne metode: opazovanje z udeležbo, anketa in intervju. Cerkev sem obiskovala ob nedeljskih srečanjih in med tednom, s čimer sem spoznala njeno delovanje ter način delovanja njenih članov. Za bolj poglobljeno razumevanje socialnega in ekonomskega statusa članov, njihovih pričakovanj in učinkov teologije blaginje na njihovo življenje sem med njimi opravila anketo. Opravila sem tudi tri polstrukturirane intervjuje z

dvema pastorejema in eno članico, s katerimi sem izvedela več o cerkveni doktrini, smernicah, izvoru in ciljih. Pridobila sem relevantne podatke, kateri so bili podlaga za moje končne ugotovitve.

Diplomsko nalogo sem razdelila na tri dele. V prvem delu sem se ukvarjala s teoretičnim ozadjem teologije blaginje: njenim izvorom, značilnostmi, kontrasektantskimi kritikami proti njej ter vplivom na druge religijske skupnosti. V drugem delu sem se osredotočila na religijski trg Latinske Amerike, in sicer: njegovo trenutno religijsko stanje, položaj mehiškega religijskega trga ter problematiko uvoza in izvoza religijskih produktov na področju Latinske Amerike. V tretjem delu sem predstavila študijo primera vpliva teologije blaginje in njene rezultate v cerkvi Vida Abundante Morelia v Mehiki.

2 TEMELJNI KONCEPTI IN POJMI

2.1 BINKOŠTNIKI

Binkoštniki so pripadniki veje protestantizma, ki poudarja pomen svetega duha. Ime povezujemo s krščanskim praznikom binkošti. Na dan binkošti naj bi se Kristusovi privrženci zbrali, napolnil naj bi jih sveti duh in govorili naj bi v neznanih jezikih. Vsi prisotni, čeprav zbrani iz različnih dežel, naj bi razumeli ta skrivnostni jezik. Dogodek naj bi bil neposredni dokaz božje prisotnosti in s tem njegove povezanosti s človeštvom. Binkoštniki verjamejo v neposredno duhovno izkušnjo z bogom preko govorjenja v jezikih (glosolalija), zdravljenja s pomočjo vere in preroštva (glej Tangenberg 2007).

Binkoštno gibanje ni združeno v eno denominacijo, ampak je skupek več denominacij, ki si delijo družinske binkoštnosti (Cartledge 2008).

Začetek modernega binkoštništva sega v ZDA na prehodu iz 19. v 20. stoletje. Kot začetek binkoštništva lahko štejemo leto 1906, ko je afroameriški pridigar William Joseph Seymour na ulici Azusa v Los Angelesu začel pridigati o prenovi in obuditvi vere. Iz Los Angelesa se je binkoštništvo kmalu razširilo po vseh ZDA in tudi izven njih (glej Martin 1990; Tangenberg 2007; Woodhead 2007).

2.2 NEOBINKOŠTNIKI

Neobinkoštno gibanje je nastalo po drugi svetovni vojni v ZDA. Je zelo fleksibilno religijsko gibanje, ki nima začetnika in ni organizirano v denominacije.² Danes so neobinkoštniki eno najuspešnejših sodobnih religijskih gibanj, ki na religijskem področju premaguje konkurente v boju za nove vernike (glej Lee 2007, 8).

Neobinkoštno gibanje je del tretjega vala večinoma pnevmacentričnega³ religijskega gibanja (Zúñiga 2006). Klasično binkoštništvo iz začetka 20. stoletja označujemo kot prvi val, katoliško karizmatično gibanje pa kot drugi val (Piedra 2004, 6).

² Denominacija je po Wallisu družbeno ugledna religijska organizacija, ki v razumevanju religijske resnice ni ekskluzivistična (Wallis v Črnič 2003, 121-122). Denominacija je prehodna stopnja med sekto in cerkvijo (Črnič 2003, 121).

³ Pnevmacentrično religijsko gibanje je osredotočeno na pomen svetega duha in njegovih darov (glej Chesnut 2003b).

Teologija neobinkoštnega gibanja je mešanica klasičnih binkoštnih nauk, fundamentalizma, popularne kulture ter sodobnih zahodnih potrošniških in materialističnih vrednot. V nasprotju s svojim predhodnikom, klasičnim binkoštništvom, je za neobinkoštnišvo značilna večja fleksibilnost glede teologije, saj se prilagajajo vernikovim potrebam ter lokalni kulturi in vrednotam (glej Lee 2007, 9).

Prva glavna razlika med binkoštniki in neobinkoštniki je, da so prvi organizirani v denominacije, medtem ko je za neobinkoštnike značilna nedenominacijskost in brisanje meja med denominacijami (Hunt 2002; Lee 2007; Tangenberg 2007). Drugič, klasična binkoštna teologija razume glosolalijo kot nujnega spremljevalca ob vernikovemu krstu v svetem duhu. Za neobinkoštnike glosolalija nima centralnega pomena, saj ni nujno, da vsi verniki prejmejo ta dar (glej Hunt 2002). Tretja razlika je v razredni pripadnosti članov neobinkoštnega gibanja. Binkoštnišvo je uspelo predvsem med nižjimi sloji in vsemi družbenimi skupinami, ki so bile skozi zgodovino kategorično zatirane (Woodhead 2007), neobinkoštnišvo pa se pojavlja tudi v drugih slojih, predvsem v srednjem urbanem sloju (Motley Hallum 2003, 173). Četrto: klasično binkoštnišvo je bližje puritanizmu, medtem ko neobinkoštniki ne obsojajo sekularnega sveta, ampak se z njim zlijejo (Hunt 2002). Prav tako ne obsojajo popularne kulture, prej nasprotno, uporabljajo jo za evangelizacijo sveta (Motley Hallum 2003). Peta razlika je v njihovem odnosu do materialne blaginje. Za binkoštnike je materialna blaginja stranska posledica njihove vere, medtem ko je za neobinkoštnike materialna blaginja glavna posledica in cilj njihove vere (Motley Hallum 2003).

Katoliško karizmatično gibanje je drugi val pnevmacentričnega gibanja, ki je nastalo v ZDA konec šestdesetih let in deluje znotraj rimskokatoliške cerkve (v nadaljevanju RKC) (Chesnut 2003a). Karizmatični katoliki sami sebe vidijo kot katolike, čeprav prakticirajo pnevmacentrične prvine, ki so za ostale katolike novost: glosolalija, notranja transformacija s pomočjo svetega duha (Chesnut 2003a) ter evangelizacija in redno branje biblije (Hocken 2004). Od binkoštnikov in neobinkoštnikov se ločijo predvsem v svojem poudarjanju avtoritete Vatikana⁴, čaščenju Marije ter večji biblični in teološki rigoroznosti (glej Chesnut 2003a).

Katoliško karizmatično gibanje je danes najmočnejše in najprivlačnejše gibanje znotraj RKC in enakopraven nasprotnik neobinkoštnemu gibanju v boju za vernike (glej Chesnut 2003a, Hocken 2004).

⁴ Za binkoštnike in neobinkoštnike je edina avtoriteta biblija.

2.3 GIBANJE WORD OF FAITH

Gibanje Word of Faith⁵ (v nadaljevanju WOF) je veja neobinkoštnega gibanja, nastala po drugi svetovni vojni. Njen začetnik je bil Kenneth Hagin s svojo skupino pridigarjev, ki so se poimenovali učitelji Word of Faith (Lee 2007). Gibanje je mešanica več tradicij: evangelijcev (centralnost biblije, fundamentalizem), neobinkoštnikov (pomembnost karizmatičnih prvin) in novoreligijskih idej Novega mišljenja (antropocentrizem, sprememba v človekovemu mišljenju, pozitiven odnos do življenja) (Harrison 2005, 8).

Od drugih neobinkoštnikov, katerim je gibanje WOF na videz podobno, se loči v etosu, vrednotah in normah (Hunt 2000a, 74). Med te sodijo: velik poudarek na zdravljenju s pomočjo vere, blaginja (biti bogat na vseh področjih), pozitivna izpoved (ozdravitev in blaginja sta dosežena skozi pozitivno izpoved), uspeh (formula uspeha je univerzalna in je kozmični zakon) ter doktrina o maziljenju. Gibanje WOF svojo religijsko kulturo širi tudi med druge denominacije in cerkve (Harrison 2005).

Gibanje WOF in njegova doktrina temeljita na cerkvenih skupnostih WOF, ki so odskočna deska širjenja idej WOF. Barrick in drugi povzemajo njihove značilnosti v šestih točkah:

1. televagelizem⁶, kjer je velik poudarek na performansu,
2. so uradno organizirane kot cerkve, vendar ne delujejo kot tradicionalne cerkvene kongregacije,
3. vodi jih peščica ljudi, ki so navadno v sorodstvu,
4. finančno niso transparentne,
5. imajo vprašljivo teologijo (z velikim poudarkom na maziljenih pastorjih in bogastvu ter zdravju vernikov; pozitivni izpovedi, moči vere, avtoriteti vernika),
6. manipulirajo s čustvi vernikov v želji po čim večjih donacijah.

(glej Barrick in drugi 2003, 3.pogl.)

⁵ Zanj se uporabljata tudi izraza »Word-Faith« ali »Faith«. Izraza za gibanje Word of Faith v slovenščini še nimamo, dobeseden prevod je »beseda vere«. Sama sem se v nalogi odločila za uporabo angleškega izraza.

⁶ Televangelizem je podajanje krščanskih naukov preko medijev, predvsem televizije.

Bistvena lastnost doktrine WOF je, da verjamejo, da lahko manipulirajo z duhovnimi in fizičnimi silami z močjo svoje vere. Pozitivna moč (bog) naj bi vedno premagala negativno moč (satan) in jo deaktivirala. Ta boj se uprizarja z rituali performansa, ki so zelo pomembni za gibanje WOF, bodisi pri fizičnem zdravljenju, bodisi pri bogatenju preko vere. Bistven pa je izgon zlega duha, ki preprečujejo vernikom, da bi dosegli svojo legitimno dediščino od boga (Hunt 2000a).

Pozitivna izpoved (»Positive confession«) je metoda, ki jo uporabljajo verniki WOF. Metoda je prisotna tudi v drugih denominacijah in cerkvah. Z njo skušajo uresničiti svoje želje in zadovoljiti potrebe (Hunt 2000a). Spekter želja je zelo širok, vendar gre pri vernikih WOF večinoma za željo po ozdravljenju in željo po doseganju blaginje. Ritual, pri katerem uporabljajo metodo pozitivne izpovedi, vključuje predmetno in metafizično dimenzijo (Hunt 2000a).

Besede, ki jih vernik izgovarja v svoji veri, naj bi imele kreativno avro. Kar mislimo in priznamo, lahko spremeni okoliščine in prinese blaginjo in ozdravljenje. Če vernik govori življenje, bo dobil življenje, če govori bolezen, bo dobil bolezen itd. Torej, kar vernik v veri izgovarja, ga določa, saj ima bog dolžnost, da izpolni to, kar vernik zahteva. Trik je v tem, da morajo biti zahteve, potrebe, ki jih vernik izjavlja, izrečene pozitivno, brez omahovanja. Vernik dobi lahko, karkoli izreče in v to verjame (Hagin v Warrington 2000, 134-136).

Metoda pozitivne izpovedi je sestavljena iz štirih korakov, s katerimi lahko vernik nadzoruje potek svojega življenja:

1. vernik si mora zamisliti, kaj želi,
2. to mora opredeliti v mislih,
3. zamišljeno mora zahtevati,
4. to izjaviti.

(Hagin v Cantero, 3. pogl.)

Pozitivna izpoved je prevzeta iz skupine novih religijskih gibanj (v nadaljevanju NRG), ki jih Melton (Melton v Smrke 2000) imenuje novo mišljenje (»New thought«). Ta NRG poudarjajo pomen volje in spremembe v mišljenju za doseganje zdravja, sreče, bogastva in podobnih ciljev. Človek, ki hrepeni po nekem cilju, naj poskuša spremeniti svoje stanje z željo po spremembi.

Pridigarji, ki učijo metodo pozitivne izpovedi, njene osnove iščejo v bibliji.⁷

2.4 POSTMODERNI RELIGIJSKI TRG

V drugi polovici 20. stoletja je vrsta avtorjev (glej Luckmann 1997; Lyotard 2002) govorila o spremembah na religijskem področju. Jean Francis Lyotard (2002) govori o postmodernosti kot o sesutju avtoritarnih metanaracij, med katere so spadale znanost, države in tudi religije. Če tezo navežemo predvsem na religijo, je mogoče govoriti o koncu avtoritete velikih religij v sodobnem svetu (glej Lyotard 2002). Z njihovim koncem in nastopom pluralizma, se je za religijsko področje začelo uporabljati ekonomski diskurz – religijsko področje kot religijski trg, na katerem vernik/potrošnik izbira religije (glej Luckmann 1997; Stark in Bainbridge 2007). Treba je omeniti teorijo izmenjave Starka in Bainbridgea (2007), ki govori o tem, da verniki nenehno iščejo nagrade v življenju. Nagrad pa ni dovolj za vse, zato se morajo zadovoljiti s kompenzatorji, katerih prepričljivost je odvisna od njihove vere. Religija je sistem splošnih kompenzatorjev, ki so utemeljeni na nadnaravnih predpostavkah (Stark in Bainbridge 2007).

Sodobni postmoderni religijski trg, ki ga Lee imenuje postdenominacijski (glej Lee 2007, 234), je torej postal razdrobljen, saj je na njem mogoče dobiti različne religijske produkte. Religije so prevzele vlogo ponudnikov storitev, katere trošijo verniki (glej Smrke 2000).

Posledično je postmoderni vernik, ki je svoboden, pragmatičen in eklektičen, pridobil možnost svobodne izbire tistega, kar ga zadovolji in pri tem ni podrejen drugim. Zmožen je refleksivne rekonstrukcije religijske identitete (glej Heelas 1998; 6), zaradi česar se morajo religije s svojo ponudbo čimbolj prilagoditi njegovim potrebam, če hočejo imeti mesto na religijskem trgu (Berger 1990; Hunt 2000a; Chesnut 2003a).

Fokus postmoderne religije se je torej preselil iz avtoritarne religije na eklektični svobodni subjekt. Rezultat premika je nastajanje subjektivih lastnih kreacij verskih

⁷ »In Jezus jim je odgovoril: »Imejte vero v Boga! Resnično, povem vam: Kdor bo rekel tej gori: »Vzdigni se in se vrzi v morje« in ne bo dvomil v svojem srcu, temveč verjel, da se bo zgodilo, kar pravi, se mu bo zgodilo. Zato vam pravim: Za vse, kar molite in prosite, verjemite, da ste že prejeli, in se vam bo zgodilo.« (Mr 11:22-24); »Če boste verovali, boste prejeli vse, kar boste prosili v molitvi.« (Mt 21:22)

prepričanj, ki jih označujemo z izrazi mix'n'match religioznost, religijski bricolage, religijski hibridi in podobno (glej Heelas 1998; Smrke 2000).

Postmoderna religija se verniku predstavlja kot dopolnilo njegovega običajnega izbora vrednot: individualnega zadovoljstva, popularne kulture ter potrošništva in se z njimi ne izključuje. Na postmodernem religijskem trgu namreč prihaja do mešanja sekularnosti in religijskosti. Religijsko postaja manj očitno religijsko in sekularno manj očitno sekularno (glej Heelas 1998).

Heelas združi lastnosti postmoderne religije:

1. prenos tradicije je zmanjšan;
2. zmanjšanje črno-bele percepcije sveta;
3. individualizacija;
4. relativizem in pragmatizem: resnica je tisto, kar deluje zame;
5. postmoderna religija je del potrošniške kulture. Ta kultura je pod vplivom postmodernih vrednot, sprememb, individualnega zadovoljstva in potrošnikove izbire;
6. konec avtoritativnih metararacij, velika stopnja liberalizma.

(glej Heelas 1998, 4-7)

3 TEOLOGIJA BLAGINJE

Enotne definicije, kaj teologija blaginje je, ni. Prevladuje mnenje, da je tok in preplet skupka verovanj, povezanih z dogmo o blaginji, ki jo znova rojeni (»born-again«) verniki dosežejo s svojo vero (Hunt 2000a).

Problematično je tudi samo poimenovanje gibanja. Celotnost naukov, ki učijo, da bog hoče, da vsi kristjani uspejo (prosperirajo) na finančnem področju, imenujemo *teologija blaginje* (»prosperity theology«) ali *gospel blaginje* (»prosperity gospel«).⁸ Nauke, ki učijo, da bo bog verniku v zameno za vero dal ozdravljenje in blaginjo, imenujemo *teologija zdravja in bogastva* (»Health and wealth gospel«). *Polna teologija* (»Full gospel«) pa trdi, da bo bog človeku zadovoljil vse njegove potrebe: materialne, duhovne in fizične.

Religijske skupnosti, ki jih lahko štejemo kot začetnice obsežnejšega širjenja teologije blaginje, so *Word of faith ministries* (skupnosti Word of Faith). Nekateri enačijo teologijo blaginje s terminom *Positive confession* (pozitivna izpoved), kar pa ni pravilno, saj termin označuje metodo, katero uporabljajo verniki WOF pri doseganju svojih ciljev. Prav tako ni pravilno enačenje izrazov *teologija blaginje* in *gibanje Word of faith*, saj prvi označuje skupek naukov, drugi pa religijsko gibanje, ki te nauke podaja svojim članom.

Nasprotniki gibanja in skupnosti WOF teologijo blaginje označujejo z izrazi kot so *Name-it-and-claim-it* (Izreci in zahtevaj) ali *Blab-it-and-grab-it* (Izblebetaj in zgrabi), kar pa ni točno in se ne nanaša na gibanje samo, ampak spet na metodo, ki jo uporabljajo ter ima pejorativni prizvok.

Teologija blaginje uči, da bog vernike oskrbuje v skladu z njihovimi materialnimi potrebami, poleg duhovnih, če ti izpolnjujejo njegove zapovedi in imajo dovolj vere (Hunt 2000a, 74; Hunt 2000b).

⁸ V nalogi bom uporabljala izraz *teologija blaginje*, saj je ta širši od izraza *gospel blaginje*. Izraz *teologija* označuje celotnost verskih naukov neke Cerkve, urejenih v skladen sistem. Izraz *gospel* (dobesedno – vesela novica) se uporablja kot sopomenka evangelija ali za označevanje oblike verskega petja, kar je za poimenovanje gibanja, ki ga preučujem, netočno in predvsem preozko. Nekateri avtorji se držijo uporabe besedne zveze *gospel blaginje* zaradi dobesednega pomena besede *gospel* – vesela novica. Besedna zveza *gospel blaginje* naj bi pomenila veselo novico o blaginji.

Vplive teologije blaginje je najti predvsem med protestantizmi, kjer sta bila zdravljenje in akumulacija bogastva vedno del protestantske tradicije. Zdravljenje telesa je temelj klasičnega binkoštništva od začetka 20. stoletja naprej in je skupno vsem binkoštnim skupnostim po svetu, ne glede na njihove odmike od izvirne teologije (Hunt 2000a). Prevezemajo ga tudi karizmatična religijska gibanja znotraj drugih krščanskih denominacij in cerkva.

O akumulaciji bogastva med protestanti je govoril že Max Weber (glej Weber 1988), k čigar teoriji se bom vrnila pozneje.

3.1 IZVOR

Teologija blaginje je gibanje, ki je nastalo znotraj neobinkoštnega gibanja (Hunt 2000a). Gibanje je prevzelo veliko prvin od NRG novo mišljenje (Harrison 2005).

Njeni začetki segajo v začetek 20. stoletja, nekateri avtorji trdijo, da še nazaj, v 19. stoletje (Hunt 2000a). Med začetnike uvrščamo Normana Vincenta Pealea in njegovo *teologijo možnosti* (Walker v Hunt 2000a; Hunt 2000b) ter Esseka Williama Kenyona (McConell v Hunt 2000a; Harrison 2005).

Norman Vincent Peale (1898-1993) je bil pastor v cerkvi Marble Collegiate v New Yorku. Religijo je povezoval z uspešnim življenjem. V svojih knjigah o samopomoči je učil, da »vera, molitev in skriptura obstajajo za to, da pomagajo posameznikom, da premagajo svoje občutke negotovosti in inferiornosti.« (Peale v Moore 1994, 241). Peale ni v svojih knjigah nikoli direktno omenjal bogastva, vendar se večina njegovih zgodb konča s finančno pridobitvijo (glej Moore 1994).

E.W.Kenyon (1867-1948) je bil radijski pridigar in metodistični pastor, ki je poudarjal, da si človek resničnost ustvarja v svojem umu in s pomočjo izrekanja pozitivnih besed. V svojem nauku je strnil ideje gibanja Holiness, binkoštništva in NRG novo mišljenje (glej Harrison 2005, 5).

Kenyonove ideje so v šestdesetih letih vplivale na vrsto pastorjev znotraj binkoštnikov in karizmatikov. Med najvidnejšimi je bil Kenneth Hagin, pastor v Teksasu. Hagin je Kenyonove ideje dodelal in začel širiti novo doktrino. Na začetku je bil vodja majhne skupine pastorjev, ki so se poimenovali učitelji Word of faith. S svojim delom so

ustvarili alternativo neobinkoštnim skupinam. Njihov namen je bil vzpostaviti globlje razumevanje mesta kristjana v božjem kraljestvu. Predvsem jih je zanimal finančni in zdravstveni vidik kraljestva (glej Lee 2007).

S Haginovo karizmo se je vpliv gibanja v šestdesetih naglo širil. Leta 1962 je ustanovil svojo cerkev, leta 1974 pa še *RHEMA Bible Training Center* (Biblični izobraževalni center RHEMA) v Tulusi (Oklahoma), kjer je začel učiti svojo doktrino, ki se je desetletje pozneje neverjetno razširila (Harrison 2005; Lee 2007).

Čeprav so Haginove ideje večinoma prevzete iz Kenyonovega dela, si je Hagin pridobil naziv oče skupnosti WOF (glej Warrington 2000, 23; Harrison 2005, 5).

K širjenju Haginove doktrine je pripomogel ekonomski bum v ZDA po drugi svetovni vojni (glej Piedra 2004), k širitvi neverjetnih razsežnosti v osemdesetih pa potrošniška kultura Reaganovega časa in vzpon Wall Streeta (glej Lee 2007).

Med Haginove naslednike lahko štejemo pridigarje, kot so: Oral Roberts, Creflo Dollar, T.D. Jakes, Kenneth Copeland, Benny Hinn, Billy Graham, Pat Robertson, Rex Humbard, Robert Schuller in drugi. Skupna značilnost teh pridigarjev je, poleg pridiganja teologije blaginje, tudi televangelizem. Vendar pa se ti dve lastnosti ne izključujeta – ni nujno, da vsi televangelisti pridigajo teologijo blaginje in ni nujno, da evangelizacija cerkva, katere učijo teologijo blaginje bazira večinoma na množičnih medijih.

Prva dva televangelista, ki sta na nacionalni ravni v ZDA pridigala teologijo blaginje, sta bila Frederick K.C. Price in Kenneth Copeland (Lee 2007).

3.2 ZNAČILNOSTI

Teologija blaginje izvira iz Severne Amerike in je eden izmed najhitreje rastočih religijskih gibanj na globalni ravni (Hunt 2000a, 74). Ideja, da lahko vernik doseže, kar si želi, tudi na finančnem področju, se je hitro širila, saj je metafizični jezik, ki se uporablja, odprt za različne interpretacije (Warrington 2000, 136). Teologija blaginje se je iz izvornih skupnosti WOF razširila tudi med druge neobinkoštna skupnosti ter protestantske denominacije.

Glavna ideja teologije blaginje je, da bog hoče, da so kristjani bogati, uspešni ter da živijo v blaginji na vseh področjih. To je njihova pravica, ki jo morajo zahtevati (Hunt 2000b, 338). Revščina, bolezen in smrt so za teologijo blaginje posledica družbenega greha, tudi med kristjani (Harrison 2005).

Teologija blaginje uči, da bo bog vsakega vernika, ki trdno veruje in mu je popolnoma predan, blagoslovil s finančno blaginjo. Vernik lahko torej preko svoje vere nadzoruje svoje finančno stanje. Na tej točki gre velikokrat za poenostavljanje srži teologije blaginje (tako s strani nepoznavalcev, pridigarjev, vernikov kot tudi kritikov) na argument:

Bog obljublja finančno blaginjo njegovim sinovom. Jaz sem božji sin. Torej je obljubljena finančna blaginja tudi meni. (glej Góngora 1998)

Argument seveda ni univerzalen. Teologija blaginje namreč opozarja, da lahko finančno uspejo samo tisti, ki so popolnoma predani bogu in goreče verujejo vanj. Bog ne blagoslavlja kristjanov, ki šepajo v veri in ne živijo po bibličnih načelih. S to razlago se upravičuje dejstvo, da niso vsi kristjani bogati in zdravi (Lee 2007).

3.2.1 Prepustitev financ bogu

Teologija blaginje poudarja, da je za uresničitev vernikovih želja potrebna njegova popolna predanost bogu. To velja tudi za področje financ. Če hoče vernik rešiti svoje finančne težave ali na tem področju uspeti, mora bogu prepustiti upravljanje financ.⁹ Poudarja se, da mora to biti vernikova samostojna odločitev, izraz njegove zaupljive vere v boga in ne rezultat prepričevanja cerkve. Vernik na to prepustitev financ ne sme gledati kot na izgubo, ampak kot na naložbo, s katero bo pridobil. Iz tega razloga pridigarji večkrat nagovarjajo vernike, naj ob pobiranju darov v cerkvi ploskajo in se veselijo (glej Lee 2007).

Prepustitev financ v praksi pomeni, da morajo verniki za vsako prošnjo za rešitev ali zahvalo za razrešitev svojih finančnih težav bogu nekaj prispevati. Ta menjava za

⁹ Oziroma cerkvi ali drugi verski organizaciji, v katero je vernik včlanjen, saj je Cerkev Kristusova nevesta na zemlji.

vernika pomeni, poleg izkazovanja goreče vere, dajanje desetine ter denarnih in drugih darov¹⁰ cerkvi.

Dajanje desetine in darov ni iznajdba gibanja teologije blaginje, saj je to večstoletna praksa krščanske in drugih religij. Je pa gibanje teologije blaginje prineslo novo kulturo dajanja, ki ima drugačen cilj. Verniki vidijo svoj prispevek cerkvi kot naložbo, ki jih bo spravila iz dolgov, saj jim bo bog poplačal z obilnim blagoslovom (glej Lee 2007). K temu so pripomogli pridigarji in njihovo upravičevanje dajanja.

Pridigarji teologije blaginje uporabljajo za upravičevanje dajanja finančne pomoči največkrat prisposodo setve in žetve: verniki naj sejejo seme, da bodo potem lahko poželi bogato letino. Obilnost žetve je seveda pogojena z obilnostjo setve. Več kot je vernik daroval cerkvi, večji bo božji blagoslov v zameno¹¹ (Harrison 2005).

Gibanje teologije blaginje je tako ustvarilo novo ekonomijo med bogom in vernikom, ki poteka znotraj cerkvene skupnosti. Trgovanje ne poteka več primarno z vero in dobrimi deli, ampak z denarjem. Vzporednice lahko potegnemo s srednjeveškim prodajanjem in kupovanjem odpustkov, s katerimi naj bi si verniki kupili vstop v vice. Kljub podobnosti pa je razlika med njima v tem, da je bil pri odpustkih denar samo sredstvo in ne cilj poslovanja z bogom, kar se dogaja pri gibanju teologije blaginje.

3.2.2 Socialni kapital in mreženje

Finančni prihodki skupnosti naj bi bili primarno namenjeni hitri in učinkoviti rasti socialnega kapitala.¹² S tem denarjem cerkev gradi nove cerkve, šole, izobražuje nove pastore ter pošilja misijonarje v tujino.

Zaradi velike popularnosti teologije blaginje se povečuje število bibličnih šol, v katerih učijo njeno doktrino. V njih se letno izšola ogromno število bodočih pridigarjev (Coleman v Hunt 2000a, 74). Ti velikokrat ne izhajajo samo iz skupnosti WOF, ampak tudi iz drugih denominacij po vsem svetu. Novi kadri pripomorejo k širjenju teologije

¹⁰ Desetina je obvezna dajatev cerkvi in se nanaša na deset odstotkov vseh vernikovih prihodkov. Darovi so prostovoljna denarna nakazila cerkvi ali druga materialna darila. O primerih, ko so verniki podarjali matičnim cerkvam avtomobile, nepremičnine in podobno, je pridigal glavni pastor Andrés v cerkvi Vida Abundante Morelia.

¹¹ Na ta diskurz kažejo tudi imena krščanskih skupnosti, ki pridigajo teologijo blaginje – *Harvest Christian Community* (Krščanska skupnost Žetev), *Iglesia Trigo y miel* (Cerkev Pšenica in med) itd.

¹² »Socialni kapital je resurs, ki posameznikom in kolektivitetam omogoča doseganje ciljev na podlagi medsebojnega zaupanja in sodelovanja.« (glej Makarovič 2003, 81)

blaginje v ZDA in tudi v druge dele sveta, predvsem v Latinsko Ameriko in Afriko (Martin 1990; Cox v Hunt 2000a, 74).

Socialni kapital cerkev, ki pridigajo teologijo blaginje, je izredno velik. Cerkve namreč delujejo kot majhne skupnosti, znotraj katerih je možno življenje brez zunanosti (čeprav to ni njihov cilj). Verniki, ki imajo svoje dejavnosti, jih ponujajo v cerkvi in drugi verniki se bodo prej odločili zanje kot za konkurente, ki niso člani cerkve (glej Lee 2007, 9). To je posledica nove ekonomije, ki se vzpostavlja med vernikom in cerkvijo. Cerkev je božja predstavica in zato vernik v trgovanju z njo in njenimi člani ne more izgubiti, saj to ne bi bilo v skladu z božjim načrtom zanj. Teologija blaginje vzpostavlja cerkev kot prostor, kjer verniki lahko hkrati zadovoljijo svoje materialne in duhovne potrebe (Hunt 2000a; Harrison v Lee 2007).

WOF in druge neobinkoštne cerkve se, poleg tega, da imajo notranjo obliko mreže, mrežijo tudi na cerkveni ravni z drugimi, s katerimi si delijo vsaj malo podobno teologijo. Večina evangelijskih kampanj v Latinski Ameriki ne vodi samo ena cerkev, ampak več cerkva skupaj, ki jih družijo skupen interes. Čeprav so si konkurenčne, si pomagajo pri pridobivanju novih članov (Berryman 1999).

Kot trdi Berryman za binkoštništvo in kar lahko apliciram tudi na gibanje teologije blaginje, nastaja z njenim vplivom nova družba, kjer se ljudje srečujejo in si pomagajo. Njena mrežna narava nakazuje na to, da je popolnoma uglašena s spremembami in predvsem težavami, ki jih prinaša novo tisočletje za kristjane (glej Berryman 1999).

3.2.3 Podoba uspešnega vodje

Med verniki denominacij, ki pridigajo teologijo blaginje, sta ekonomska blaginja in poslovni uspeh zunanja pokazatelja božjega blagoslova. Bogatejši in poslovno uspešnejši so tisti, ki so najbolj verni. Načeloma glavna vloga v zgodbi o uspehu pripada pastorjem in pridigarjem, ki na zemlji uživajo sadove svoje goreče vere (Hunt 2000a).

Krščanski cerkveni dostojanstveniki skozi zgodovino niso nikoli javno priznavali ali namenoma razkazovali svojega bogastva, čeprav je bilo kopičenje bogastva med visokimi katoliškimi dostojanstveniki očitno (glej Ekelund in drugi 2002). S pojavom teologije blaginje in skupnosti WOF se je to spremenilo. Njeni pridigarji namreč svojo

vero razkazujejo skozi denar: oblačila, čevlje, avtomobile – vsi ti so znak blaginje in posledica njihove goreče vere. Iz tega razloga jih ni sram pokazati svojega bogastva (Lee 2007). Vernike spodbujajo, da tudi oni sami dosežejo njihovo stopnjo blaginje. Podoba bogatega gorečega vernika je zelo privlačna za vernike. Nekateri avtorji trdijo, da je ravno odkritost glede uživanja v blaginji tista, ki tako privlači množice novih vernikov, predvsem iz nižjih slojev (glej Lee 2007).

Najuspešnejše pridigarje teologije blaginje odlikuje visoka karizmatičnost. Nekateri pridigarji teologije blaginje, ki izhajajo iz skupnosti WOF, trdijo, da so celo božji odposlanci na zemlji – božji maziljenci. Z božjo močjo naj bi bili sposobni pozdraviti ljudi, saj jih Kristusovo maziljenje očisti grehov, bolezni in tudi revščine. Poleg tega, da kanalizirajo božjo moč, predstavljajo ideal, ki naj bi ga dosegli verniki. S svojo karizmatičnostjo, vero in maziljenjem namreč poosebljajo uspeh (glej Hunt 2000a).

Izmed naštetih družinskih značilnosti gibanja teologije blaginje različne cerkve prevzemajo različne značilnosti. Góngora jih združi v pet točk:

1. stalni prihodki zaradi bogatih darov in desetine,
2. hitra rast socialnega kapitala (vzgoja voditeljev),
3. močna podpora vernikov,
4. hitra rast na trgu (evangelizacija),
5. podoba uspešnega vodje.

(glej Góngora 1998, 1.pogl.)

3.2.4 Nova interpretacija biblije

Ideje, na katerih temelji teologija blaginje, imajo biblično osnovo. Pristop njenih pridigarjev do biblije je prej fundamentalističen kot liberalen, saj zagovarjajo njeno dobesedno interpretacijo in nezmotljivost (glej Hunt 2000a, 74). Kljub temu pa ti pridigarji pravijo, da uvajajo inovativno branje biblije (Hunt 2000b; Piedra 2004). Inovativno predvsem, ker poudarjajo tiste dele, ki jih krščanska teologija nikoli prej ni in spodbujajo k novem branju tistih delov, ki jih krščanstvo najbolj poudarja. Tako na

primer trdijo, da so bili Jezus in njegovi učenci bogati, vendar se je ta podatek do sedaj vedno zanemarjal (glej Harrison 2005). Z novim branjem med kristjani razbijajo predpostavke, ki so vzdrževale teologijo revščine in mešajo materializem s fundamentalističnimi pogledi (glej Hunt 2000b).

Med dele biblije, ki jih najbolj poudarjajo, spadajo:

- »Tat prihaja samo zato, da krade, kolje in uničuje. Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v obilju.« (Jn 10, 10);
- »Daj in se ti bo dalo« (Lk 6, 38);
- »A spomni se GOSPODA, svojega Boga, kajti on je tisti, ki ti daje moč, da si lahko pridobivaš bogastvo, zato da uresničuje, kakor to dela danes, svojo zavezo, ki jo je s prisego sklenil s tvojimi očeti.« (5 Mz 8, 18);
- »Saj vendar poznate milost našega Gospoda Jezusa Kristusa! Bogat je bil, pa je zaradi vas postal ubog, da bi vi obogateli po njegovem uboštvi.« (2 Kor 8, 9);
- »Je pa vera obstoj resničnosti, v katere upamo, zagotovilo stvari, ki jih ne vidimo.« (Heb 11:1);
- »Tudi Jožef, levit, po rodu s Cipra, ki so ga apostoli klicali Barnaba (to v prevodu pomeni »Sin tolažbe«), je prodal svojo njivo in prinesel denar ter ga položil k nogam apostolov« (Apd 4, 36-37).

Dejstvo je, da so bili ti deli skozi krščansko zgodovino spregledani. Gibanje teologije blaginje daje novo perspektivo bibliji, ki še vedno spada pod okrilje fundamentalizma. Kljub novi širini pa je treba opozoriti, in kar ji kritiki tako vztrajno očitajo, da tudi sama pri branju biblije spušča dele, ki ne podpirajo njene doktrine. Ti deli obsegajo predvsem božje upravičevanje revščine, bolezni in katastrof.

3.3 KRITIKE KONTRASEKTANTOV

Kot vsa velika popularna nova religijska gibanja, ima tudi teologija blaginje veliko kritikov in nasprotnikov. Zanimivo je, da je več kontrasektantov kot protisektantov.¹³

¹³ Kontrasektantska gibanja so organizacije znotraj prevladujočih cerkva ali denominacij, ki zavračajo NRG. Protisektantska gibanja so sekularne organizacije, ki nasprotujejo delovanju NRG (glej Črnič 2003, 124).

Kritika izvira tako s strani binkoštnikov, zgodovinskih protestantov kot tudi neobinkoštnikov (glej Lee 2007). Sekularne kritike skorajda ni. Zdi se, da sekularnega sveta ne moti dejstvo, da se religijski svet ukvarja s financami.

Večina kontrasektantske kritike izhaja iz dejstva, da gibanje teologije blaginje »krade« vernike drugim denominacijam in cerkvam. Na njegov račun zgodovinske protestantske cerkve na leto izgubijo ogromno vernikov. Temu primeren je tudi njihov diskurz, ko govorijo o njih (glej Lee 2007). Za gibanje uporabljajo zgoraj navedene vzdevke: *blab-it-and-grab-it* in podobne.

Najostrejša kritika kontrasektantov leti na prilagajanje biblije idejam gibanja, kar je nesprejemljivo za mnoge predstavnike denominacij znotraj fundamentalistične struje. Prav tako je zanje nesprejemljiv premik centralnosti teologije iz boga na človeka. Teologija blaginje je namreč izrazito antropocentrična. Bog je z njo postal vsemogočno orodje v vernikovih rokah (glej Piedra 2004; Harrison 2005).

Kritiki nadaljujejo, da teologija blaginje s tem, ko išče blaginjo za vsako ceno, pozablja na solidarnost, pravičnost in blagostanje drugih. Blaginja je lahko tudi drugačne vrste, ne nujno finančna. Teologija blaginje naj bi ustvarjala boj za preživetje, kjer šibkejši izgubijo. Sprašujejo se, če imajo najrevnejši res najmanj vere, da so pristali na dnu družbe, in če so najbogatejši res najbolj verni (glej Harrison 2005). Teologija blaginje naj bi ponujala samo srednjerazredno potrošništvo in ne pravega bibličnega nauka (Rivers v Lee 2007).

Teologijo blaginje kritizirajo tudi liberalni protestanti. Trdijo, da če bi nauki teologije blaginje držali, potem bi morali biti bogati vsi protestanti, ne glede na njihov sloj, izobrazbo in socialni kontekst (glej Lee 2007).

Kritika gibanja WOF in teologije blaginje, s katero se ukvarja tudi sekularna javnost, je finančna nepreglednost upravljanja s prihodki od darov vernikov. Problematične naj bi bile predvsem megacerkve¹⁴ skupnosti WOF, saj ni jasno razvidno in dostopno javnosti, kam se steka denar darovalcev. Ocenjujejo, da verniki v ZDA letno darujejo tem cerkvam približno 500 milijonov dolarjev (glej Barrick 2003,1). Opozarjajo, naj bodo verniki skrajno previdni in skeptični do brezglavega darovanja večjih vsot (Barrick 2003).

¹⁴ Megacerkve so kongregacije, čigar obrede tedensko obiskuje več kot 2000 vernikov (Goh 2008).

Iz vseh teh razlogov kontrasektanti diskreditirajo gibanje teologije blaginje in gibanje WOF v očeh potencialnih konvertitov. Največkrat ju označujejo kot nekaj skrajno nekrščanskega in bližjega novodobništvu, kar ima negativno konotacijo med protestanti (glej Piedra 2004; Harrison 2005).

Kljub negativni propagandi nekateri kontrasektanti teologiji blaginje priznavajo določene pozitivne učinke. Gibanje je namreč spodbudilo začetek zanimanja krščanskih cerkva za preučevanje problematike tuzemeljske blaginje v bibliji ter kakšen je njihov odnos do tega v praksi (glej Piedra 2004).

3.4 VPLIV NA DRUGE DENOMINACIJE IN RELIGIJE

Vpliv teologije blaginje je presegel izvorne okvire WOF in se čuti tudi med drugimi skupnostmi. Gibanje je močno razširjeno med neobinkoštniki in karizmatiki, ki so najbolj odprti do sprememb in se prilagajajo potrebam vernikov (glej Sanchez Walsh v Trammel 2007). Nemogoče je govoriti o točnem številu denominacij in cerkva, ki pridigajo teologijo blaginje. Primerneje se je spraševati o vplivu, ki ga gibanje ima. Verniki namreč sprejemajo ideje teologije blaginje preko medijev, znancev, povabljenih pridigarjev in jih nato vpletajo v svoje prejšnje teologije. S tem nastaja hibridno neobinkoštništvo (glej Sanchez Walsh v Trammel 2007).

Ni nujno, da cerkve, ki prevzemajo teologijo blaginje, prevzemajo vse njene nauke, ampak samo tiste, ki jim najbolj odgovarjajo (Hunt 2000b). Kot pravi Cox (v Hunt 2000b), se določene neobinkoštnne cerkve ne odločijo za eksplicitno podajanje teologije blaginje, ampak izpostavljajo podobo uspešnega kristjana, ki je to dosegel s pomočjo članstva v neobinkoštni-karizmatični cerkvi.

Vpliv teologije blaginje ni omejen samo na neobinkoštništvo, ampak je opazen tudi med zgodovinskimi protestantizmi (Hunt 2000a; Piedra 2004; Lee 2007). Zgodovinske protestantske denominacije v ZDA večkrat vabijo pridigarje teologije blaginje v svoje cerkve. S tem postaja teologija blaginje pomemben del ameriškega protestantizma nasploh. Lee (2007) trdi, da bi bilo v ZDA težko najti afroameriško cerkev, ki ni vsaj malo pod vplivom gibanja.

Teologija blaginje je s svojim prilagajanjem potrošnikom spodbudila spremembe na religijskem tržišču in jih hkrati tudi narekuje. Bila naj bi tista, ki združuje ameriške

protestante in briše meje med denominacijami (glej Lee 2007). Trditve ni mogoče ne ovreči ne potrditi zaradi težavnega ocenjevanja vpliva teologije blaginje. Kljub temu je gibanje na dobri poti, da v prihodnosti postane najvplivnejša stalnica na religijskem trgu. Slednje je odvisno od tega, kako se bo v prihodnje znala prilagajati vernikom in njihovim potrebam (glej Lee 2007).

3.5 PROTESTANTSKA ASKEZA IN POTROŠNIŠTVO?

Max Weber je prvi opozoril na akumulacijo bogastva med protestanti ter na povezavo med tipom ekonomskega sistema in religijo (glej Weber 1988).

Ugotovil je, da je asketska religiozna etika, ki so jo promovirali pietisti in kalvinci, težila k neprestanemu sistematičnemu delu. Pietizem in kalvinizem sta namreč učila, da bo človek deležen božje milosti samo tako, da bo delal zanj (glej Weber 1988). Kot pravi Wesley: »Moramo spodbuditi vse kristjane, da zaslužijo čim več in da ob tem čim več shranijo.« (Wesley v Hook 2006, 145). Koncept asketskega dela v zameno za božjo milost se je kmalu preobrazil v duh kapitalizma, ki je postal najmočnejša ročica ekspanzije kapitalizma (Hook 2006).

Teologija blaginje je s svojim naukom, da bog hoče, da so vsi kristjani bogati, hkrati kontinuiteta in diskontinuiteta z Webrovo tezo. Prva razlika med teologijo blaginje ter pietizmom in kalvinizmom, ki ju Weber (1988) šteje kot začetnika kapitalizma, je v odnosu vernikov do boga. Verniki teologije blaginje od boga brez strahu zahtevajo blaginjo v zameno za svojo vero. Kalvinci in pietisti blaginje ne zahtevajo, ampak jo vidijo kot pokazateljico božjega zadovoljstva z njimi. Gre za premik od vernikove etike ponižnosti k etiki aktivne samorealizacije.

Druga razlika je ta, da je bila finančna nagrada za kalvince nedotakljiva in je niso smeli trošiti, ampak naprej vlagati. Finančni dobiček zanje ni cilj, ampak samo pokazatelj, da so na pravi poti. Teologija blaginje pa vidi finančno nagrado kot cilj in je vernikom ne prepoveduje trošiti, prej obratno. Spodbuja jih, da jo trošijo in jim tudi kaže, kje jo lahko trošijo: znotraj krščanske kulturne industrije in znotraj matične cerkve. Mogoče je torej trditi, da teologija blaginje upravičuje potrošništvo z vero, saj vernike spodbuja, da se z dobljeno nagrado samouresničujejo, kar pomeni, da trošijo zase.

Tuzemeljsko finančno nagrajevanje vernikov sovpada z ameriškim modelom uspeha (glej Anthony in Robbins v Hunt 2000b, 341). S širjenjem teologije blaginje iz ZDA v druge države konvertiti poleg njenih naukov sprejmejo tudi nov življenjski slog in nov kulturni pogled na svet, ki sta v skladu z izvornima ameriškima (glej Hunt 2000b, 341).

Z vprašanjem širjenja kulturnega pogleda skupaj z religijo v druge kulture se bom ukvarjala v naslednjem poglavju.

4 TEOLOGIJA BLAGINJE V LATINSKI AMERIKI

4.1 RELIGIJSKA SITUACIJA V LATINSKI AMERIKI

Rimskokatoliška cerkev je imela v Latinski Ameriki do sredine 20. stoletja monopolni položaj na religijskem področju. Ob koncu 19. stoletja so se začele pojavljati nove religijske skupnosti: zgodovinski protestantizmi, mormoni in teozofi. Te so postale nosilke liberalizma v Latinski Ameriki. Kljub obetavnemu načrtu so dosegle le omejen rezultat v smislu obsežnejšega proselitizma. Vzrok za to je bilo stanje monopola RKC (glej Bastian 2006b, 66-67).

Kljub prihodu v Latinsko Ameriko že konec 19. stoletja je protestantizem postal konkurenčen RKC šele v šestdesetih letih 20. stoletja, saj so protestanti v začetku petdesetih letih predstavljali le 1 odstotek populacije (glej Bastian 2006a). S postopnim večanjem števila protestantov je v petdesetih in šestdesetih letih prišlo do eksplozije konverzij v protestantizem. Protestantizem je postal močan konkurent RKC in s tem se je religijski trg pluraliziral (glej Chesnut 2003b). Med vsemi protestantizmi, je bilo binkoštništvo najuspešnejše (glej Martin, 1990).

Binkoštništvo ni bilo enako uspešno v vseh državah Latinske Amerike. Največji »binkoštni bum«¹⁵ so doživele Brazilija, Čile in Gvatemala¹⁶, medtem ko je število binkoštnikov le počasi naraščalo v Kolumbiji in Mehiki zaradi posebne vloge RKC v tamkajšnjih družbah (Martin 1990).

Binkoštništvo je uspelo v družbah, katere so doživele oslabitev RKC, a so kljub temu obdržale visoko stopnjo religioznosti v svojih kulturah (Martin 1990, 59). S prihodom binkoštništva so nastale hibridne oblike religioznosti, ki združujejo binkoštno doktrino, lokalno kulturo in verovanja ter celo dotedanje katoliške religijske prakse.¹⁷ Tako je nastala nova popularna lokalna religija, o kateri se je legitimno spraševati, ali gre še vedno za protestantizem ali za sinkretično NRG (glej Bastian 2006a, 47).

Zaradi prihoda protestantizmov, predvsem binkoštništva, se je RKC morala prilagoditi izgubi monopola. V šestdesetih letih je v ZDA nastalo katoliško karizmatično gibanje,

¹⁵ Glej Tabela 8.1.

¹⁶ Bastian poroča o vasici Almolongo v Gvatemali, kjer je sedemdeset odstotkov prebivalcev prestopilo k binkoštništvu (glej Bastian 2006a, 47). O isti vasici kot o zgledu, kateremu bi morala slediti celotna Mehika, mi je govoril pastor cerkve Vida Abundante (glej Prilogo C).

¹⁷ Gre za nastanek hibridov, kot so »salsa-gospel«, »samba-gospel« in podobno (glej Bastian 2006a, 47).

ki je postalo konkurent binškošnemu gibanju (Chesnut 2003a, 62). Vatikan je odobril karizmatično gibanje pod svojim okriljem, saj je bilo treba pripraviti religijski produkt, ki bi ustrezal povpraševanju vernikov v Latinski Ameriki, torej religijo s karizmatičnim poudarkom (glej Chesnut 2003a). Gibanju so škofje v Latinski Ameriki sprva nasprotovali, saj so ga videli kot heretični vdor v katoliško religijo, pozneje pa so gibanje zaradi navodil najvišjih predstavnikov le sprejeli, med drugim tudi zaradi postavitve Marijine figure¹⁸ v središče gibanja. Marijina figura je postala simbol katoliške ortodoksije in ključni element razlikovanja med katoliškimi karizmatiki in binškošniki (glej Chesnut 2003a).

RKC je skupaj z oblastmi v Latinski Ameriki med svojim monopolom propagirala teologijo, ki jo lahko poimenujemo teologija revščine. Slednja uči, da je revščina vrlina in da bodo najrevnejši dosegli milost v onkrajzemeljstvu, če bodo ponižno trpeli revščino v tuzemeljstvu. S tem se je med revnimi katoliškimi množicami ohranjala pasivna podrejenost RKC in oblastem (Levine 2007).

V začetku sedemdesetih let je pod vplivom Gustava Guitiérreza nastala teologija osvoboditve. Teologija se je zavzela za revne množice in skušala olajšati njihovo trpljenje. Učila je, da ima bog revne rad in da se morajo ti z božjo pomočjo upreti sužnjelastniškemu političnemu in ekonomskemu sistemu (Motley Hallum 2003, 174).

S teologijo osvoboditve so njeni avtorji skušali prekiniti diskurz nemobilnosti, ki ga je do takrat upravičevala RKC. Prav tako so zavrgli neoliberalizem ter se zavzemali za večjo solidarnost znotraj krščanstva. Trdijo, da bi morali imeti kristjani aktivnejšo vlogo pri poistovetenju z zatiranimi in izkoriščanimi (glej Martin 2003). Teologija osvoboditve je zaradi svoje revolucionarnosti v Latinski Ameriki vzbudila veliko zanimanja s strani raziskovalcev in medijev. Kljub temu njen vpliv ni tako močan kot vpliv binškošno-karizmatičnega gibanja (glej Chesnut 2003, 55).

4.1.1 Neobinškošniki v Latinski Ameriki

V sedemdesetih letih 20. stoletja so se v Latinski Ameriki začele pojavljati nove binškošne skupine, ki so se razlikovale od klasičnih binškošnih denominacij. Nastajale

¹⁸ Mehiška Virgen de Guadalupe in druge latinskoameriške različice.

so predvsem v urbanih območjih med srednjim in višjim nižjim slojem (glej Martin 2002; Motley Hallum 2003).

Neobinkoštniki se združujejo v nenedominacijske skupnosti, ki, čeprav največkrat pastor ustanovitelj izhaja iz druge cerkve, delujejo neodvisno in samozadostno. Neobinkoštniki imajo pnevmacentrično doktrino, v katero vpletajo prvine gibanja WOF. Ne gre za striktno podajanje celotnega spektra doktrine WOF, ampak samo tistih delov, ki ustrezajo lokalni kulturi (predvsem teologijo blaginje) (glej Sanchez Walsh v Trammel 2007). Osredotočenost na ideje teologije blaginje in na vernikov uspeh v totranskem življenju je tisti element, v katerem se neobinkoštniki razlikujejo od ostalih binkoštnikov v Latinski Ameriki (Motley Hallum 2003).

Neobinkoštniki v Latinski Ameriki uspevajo v urbanih predelih, saj združujejo vero s postmodernimi vrednotami velikih mest. Urbanemu dekadentnemu stilu življenja prekupčevalcev z mamili, zabavam mladih in drugim dajejo novo vsebino, ki je v skladu z biblijo. Življenjski stil teh ljudi se ob konverziji tako rekoč ne spremeni, drugačna je le vsebina (glej Martin 2002, 81).

4.1.2 Nov spekter vrednot

S pojavom binkoštnega in neobinkoštnega gibanja v Latinski Ameriki ni prišlo samo do pluralizacije religijskega trga, ampak tudi do obrata v osnovnih družbenih vrednotah. Protimaterialistične vrednote preživetja, ki jih je RKC promovirala med svojim monopolom in so tudi usmerjene v njegovo reprodukcijo, niso več prioriteta.

Binkoštno gibanje je pripomoglo k vzpostavitvi materialističnih vrednot, kot sta ekonomska in fizična varnost (Tangenberg 2007). Neobinkoštno gibanje je te vrednote utrdilo in jih nadgradilo s poudarjanjem posameznikove avtonomije in samoizražanja, katere Inglehart (2008) označuje kot postmaterialistične vrednote. Inglehart (2008) govori o obratu prevladujočih vrednot po drugi svetovni vojni na Zahodu od vrednot preživetja k novim, postmaterialističnim, vrednotam.

V primeru neobinkoštnega gibanja ne gre za popoln obrat k postmaterialističnim vrednotam, ampak za njihovo vpetje z materialističnimi v smislu nadgrajevanja. Neobinkoštno gibanje v Latinski Ameriki (še) ni postmaterialistično, ampak predvsem materialistično z implikacijo na postmaterializem. Vprašanje tuzemeljske blaginje je

namreč še vedno ena izmed skrbi večine postmodernih posameznikov v Latinski Ameriki, ki se želijo samorealizirati, a morajo hkrati tudi preživeti v kapitalizmu (Bastian 2006b).

Neobinkoštno gibanje s teologijo blaginje se je tej novi tendenci spajanja materialističnih in postmaterialističnih vrednot najbolje prilagodilo in na religijskem tržišču postalo magnetni pol za veliko vernikov, ki so bili nezadovoljni s prejšnjimi cerkvami, saj te niso znale prisluhniti njihovim potrebam (glej Hunt 2000b).

Nov spekter vrednot neobinkoštnikov je privlačen tako za tiste, ki so tradicionalno odmaknjeni na rob družbe: revni in pripadniki manjšin (glej Hunt 2000b; Lee 2007), kot tiste, ki so družbeno mobilnejši: srednji in višji sloj (McConnell v Hunt 2000a). Med neobinkoštniki zato ne prevladujejo verniki iz nižjih slojev, ampak se krepi tudi delež vernikov iz srednjega sloja, kar pomeni, da ni mogoče govoriti o specifični sestavi neobinkoštnega gibanja in posledično tudi ne o specifični sestavi vernikov, ki prevzemajo teologijo blaginje.

Tendenca k izpolnjevanju postmaterialističnih vrednot, povezanih s tuzemeljsko blaginjo, je prisotna znotraj vsega neobinkoštnega gibanja, vendar so skupnosti WOF tiste, ki najbolj in najbolje izražajo splošni etos zahodne kulture, ki je usmerjena k tuzemeljstvu (glej Hunt 2000a, 76; Hunt 2000b, 343).

4.2 RELIGIJSKA SITUACIJA V MEHIKI

Mehika je tradicionalna katoliška država in med latinskoameriškimi državami spada med tiste z nizkim odstotkom nekatoliškega prebivalstva. Leta 2000 je bilo 88 odstotkov katoličanov, 7,6 odstotkov nekatoličanov in 3,5 odstotkov nereligioznih. Med nekatoličani so prevladovale religije, ki jih lahko uvrstimo v protestantizem, ostalih religij pa je bilo 0,4 odstotka (glej Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática 2005).

Espinosa navaja, da naj bi bilo leta 2001 v Mehiki 85 odstotkov katoličanov in 7,2 odstotkov protestantov. Štirinajst odstotkov mehiškega prebivalstva naj bi bilo karizmatikov oziroma binkoštnikov (tako med protestanti kot tudi katoličani) (glej World Christian Encyclopedia v Espinosa 2004).

Kljub nizkemu odstotku protestantskega prebivalstva, v primerjavi z drugimi latinskoameriškimi državami, je absolutni delež še vedno zelo velik, saj je Mehika po številu prebivalcev takoj za Brazilijo.¹⁹

Raziskava o religijski raznolikosti v Mehiki, temelječa na cenzusu iz leta 2000, je pokazala zanimivo razporejenost nekatoliškega prebivalstva. Najvišji odstotek so imele zvezne države Chiapas (21,9 %), Tabasco (18,7 %), Campeche (18 %) in Quintana Roo (16,2 %) (Instituto Nacional de Estadística y Geografía 2005). Vse zvezne države z najvišjim odstotkom nekatoliškega prebivalstva tvorijo južni del Mehike (glej Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática 2005).

Najmanjši odstotek nekatoliškega prebivalstva v letu 2000 so imele zvezne države Guanajuato (2,2 %), Aguascalientes (2,8 %), Queretaro (3 %), Zacatecas (3 %), Jalisco (3 %) in Michoacán (3,1 %). Te zvezne države se nahajajo v osrednji Mehiki (glej Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática 2005).

Pričujoča naloga temelji na študiji primera neobinkošne cerkve v zvezni državi Michoacán, v njenem glavnem mestu Morelia. Michoacán je ena izmed zveznih držav, katere imajo najvišji odstotek katoliškega prebivalstva in druga med tistimi, ki imajo najnižji odstotek protestantskega in evangelijskega prebivalstva. Na drugem mestu za katoliki so evangelijski. Med ostalimi religijami je največ Jehovovih prič. Nekatoliške religije so med leti 1990 in 2000 zabeležile 3,8-odstotno rast (na nacionalni ravni 1,2 %), odstotek katoličanov se je v istem obdobju zmanjšal za 2,2 odstotka (na nacionalni ravni 1,7 %) (Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática 2005).

4.2.1 Značilnosti mehiškega religijskega trga

V Mehiki je opazna velika razlika v razporeditvi nekatoliškega prebivalstva. V južnem delu države je v primerjavi z osrednjim in severnim delom, ki sta tradicionalno katoliška, več nekatoliškega prebivalstva.

Enega izmed razlogov za tako razporeditev najdemo v poselitvah prvih kolonizatorjev v 16. stoletju. Ti so se namreč naseljevali v rudno bogata območja, ki se nahajajo v osrednji Mehiki. Z njimi so prišli tudi katoliški misijonarji in si tam utrdili svoj položaj.

¹⁹ Julija 2008 naj bi Mehika imela 109.955.400 prebivalcev, Brazilija pa 196.342.592 prebivalcev (Central Intelligence Agency 2009).

Še danes je očitna večja prisotnost katolicizma v osrednji Mehiki. Jug Mehike zaradi manjše količine rudnega bogastva ni bil zanimiv za kolonizatorje. Posledično je bila tudi katoliška prisotnost šibkejša, kar pomeni, da so bili tamkajšnji prebivalci bolj dovzetni za nekatoliške religije, predvsem binkoštno (glej Zúñiga in drugi 2006).

Drugi pomemben razlog za večjo prisotnost nekatoliških religij v južni Mehiki je večji odstotek staroselskega prebivalstva v primerjavi z osrednjo in severno Mehiko. Staroselska ljudstva so bila od prihoda kolonizatorjev naprej marginalizirana s strani vodilnih kultur (glej Martin 2002). Katoliške vere pod pritiskom misijonarjev niso nikoli v celoti sprejela, ampak so jo prepletla s svojimi verovanji. Tako so bolj dovzetna za sprejemanje novih oblik religije. Predvsem sprejemajo binkoštništvo, saj jim ob njihovi nenehni marginalizaciji, brezposelnosti in revščini nudi takojšnje olajšanje in rešitev (Garma 2002; Martin 2002; Dow 2005).

Druga večja posebnost mehiškega protestantizma je njegova navezanost na migrante. Migracije, tako iz vasi v mesta kot iz Mehike v ZDA, pomenijo veliko spremembo posameznikovih tradicionalnih religijskih simbolov. Dow ugotavlja, da je migrantom v mestih bližje binkoštništvo kot katolicizem, saj jim nudi pomoč pri reševanju osebnih težav (Dow, 2005). Zanimiva je tudi razlika med odstotkom binkoštnikov in karizmatikov med Mehičani v domovini in med Mehičani v ZDA, saj je prvih 13 odstotkov, slednjih pa je še dvakrat več (26 %) (glej World Christian Encyclopaedia v Espinosa 2004, 284).

Tretja posebnost je skupna tudi drugim latinskoameriškim državam, in sicer pomembna vloga žensk znotraj binkoštnega in neobinkoštnega gibanja. Ženske s konverzijami dobijo podporo za boj proti mačizmu. Posledično postanejo tudi same nosilke evangelizacije (Dow 2005).

Večina raziskav o protestantizmu in predvsem binkoštništvu v Mehiki je govorila o velikem porastu med nižjimi sloji. Zadnje raziskave pa kažejo, da se ti v obliki neobinkoštnega gibanja pojavljajo tudi v urbanih okoljih, in sicer najbolj v majhnih mestih do 50.000 prebivalcev (glej Zúñiga in drugi 2006, 49).

Mehika kot tradicionalno katoliška država doživlja spremembe religijskega trga. Očitna je rast nekatoliških religij in upad katoliškega prebivalstva (glej Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática 2005). Razlogi za spremembe religijskega trga so v neprivlačnosti RKC, njeni rigidnosti, nezmožnosti zadovoljevanja vsakdanjih potreb

svojih vernikov ter premajhnem številu duhovnikov (Zúñiga in drugi 2006). Poleg tega je težava tudi v nezmožnosti RKC, da bi pomagala svojim vernikom prebroditi ekonomske in socialne krize ter spremembe v Mehiki od šestdesetih let 20. stoletja dalje. Protestantizem, predvsem binkoštništvo in v zadnjem času neobinkoštništvo, jim je ponudil kreativen in aktiven način spopadanja z njimi in tako postal način življenja in ne samo duhovna tolažba za množice (glej Martin, 2002).

Kljub trendu padanja odstotka katoličanov v Mehiki, je odstotek nekatoličanov, predvsem protestantov, v primerjavi z drugimi latinskoameriškimi državami še vedno zelo nizek.

4.3 ŠIRJENJE TEOLOGIJE BLAGINJE V LATINSKI AMERIKI

Ideja o vernikovi blaginji je privlačna za množice v Latinski Ameriki. Neobinkoštniki z njo prinašajo podobo uspešnega in urejenega človeka, ki je uresničil svoje sanje. Teologije blaginje pa ne pridigajo samo neobinkoštniki, ampak se ta širi tudi med drugimi protestantizmi (Hunt 2000a; Piedra 2004; Lee 2007). Raziskovalci Pew Foruma (2006) so se v raziskavi o binkoštnikih v desetih različnih državah²⁰ (v Latinski Ameriki v Braziliji, Čilu in Gvatemali) ukvarjali tudi z vprašanjem vpetosti idej teologije blaginje v religijo binkoštnikov, karizmatikov in ostalih protestantov. Ugotovili so, da 83 odstotkov brazilskih binkoštnikov verjame, da bog vernikom zagotavlja blaginjo, med binkoštniki iz Gvatemale jih verjame odstotek manj, v Čilu pa »le« slaba polovica (49 %). Med ostalimi kristjani je odstotek tistih, ki ne verjamejo, da bog zagotavlja vernikom blaginje, bistveno manjši: v Braziliji 13 odstotkov manjši (70 % nebinkoštnih in nekarizmatičnih kristjanov), v Čilu 21 odstotkov manjši (28 %) in v Gvatemali 14 odstotkov manjši (68 %). Očitna je velika prisotnost idej teologije blaginje med binkoštniki. Število drugih kristjanov, na katere vpliva je manjše, vendar še vedno zelo visoko (glej Lugo in drugi 2006, 28-29).

Tudi drugi avtorji poročajo o rasti vpliva teologije blaginje med krščanskimi skupnostmi po vsej Latinski Ameriki (Martin 1990; Cox v Hunt 2000a; Berges Curbelo

²⁰ Glej Tabelo 8.2.

2004; Piedra 2004), kar je posledično povzročilo val kontrasektantske kritike (glej Cantero; Góngora 1998; Piedra 2004).

4.3.1 Izvor in dinamika širjenja

Glavni vir širjenja teologije blaginje so neobinkošne cerkve, ki so bolj ali manj pod vplivom matičnih cerkva iz ZDA. Dinamika širjenja teologije blaginje je v začetku njene ekspanzije potekala predvsem iz ZDA proti Latinski Ameriki. Neobinkošne in skupnosti WOF v ZDA so organizirane v megacerkve in bazirajo na dobro izurjenih pastorjih in bibličnih šolah, ki na leto izučijo na stotine diplomantov (Coleman v Hunt 2000a). Te skupnosti so služile kot odskočna deska za širjenje teologije blaginje v Latinsko Ameriko (Martin 1990), kjer so postavljali misijonarske cerkve po vzoru megacerkva. Situacija se je v zadnjem desetletju obrnila, saj so te misijonarske cerkve začele ustanavljati svoje lastne biblične šole in diplomante pošiljati kot misijonarje v druge države²¹ (Martin 1990; Cox v Hunt 2000a, 74). Dinamika se je torej spremenila in ne poteka zgolj v smeri ZDA-Latinska Amerika. Espinosa (glej Espinosa 2004, 282) temu pravi učinek *back to the future* (učinek nazaj v prihodnost), saj neobinkošne skupnosti prinašajo nazaj v svojo izvorno deželo sporočilo o odrešenju, ozdravljenjih in bogastvu. O latinizaciji ameriškega protestantizma govori tudi David Martin (glej Martin 1990).

Kljub obratu v dinamiki širjenja teologije blaginje je treba posvetiti pozornost kulturnemu pogledu, ki se z njo prenaša.

4.3.2 Neokolonializem ali globalizacija?

Na ekspanzijo teologije blaginje na religijskem trgu lahko gledamo tudi kot na ekspanzijo kulturnega kapitala (glej Bourdieu v Hunt 2002b). Nauk, da Kristus in njegovi učenci niso bili revni, ampak so si bogastvo prislužili s svojim delom, teologija blaginje prenaša s sabo v nove kulture, kamor se širi. Najočitnejši prenos kulturnega kapitala poteka ravno v vzhajajočih ekonomijah, tudi v Latinski Ameriki (Hunt 2002b).

²¹ Med najpomembnejše misijonarske destinacije sodijo Evropa, predvsem srednja in vzhodna, Afrika ter muslimanski svet. Pomembna ciljna skupina je tudi hispanska priseljenska skupnost v ZDA (glej Espinosa 2004).

Neobinkoštniki, kot primarni nosilci teologije blaginje, ne prinašajo v Latinsko Ameriko samo sporočila o bogastvu, ampak tudi vsesplošno implicitno podobo o uspehu (Cox v Hunt, 2000b). Možnost instantnega uspeha in finančne blaginje se sklada z ameriškimi sanjami o uspehu in se združuje z religijo: bog verniku omogoča uresničenje ameriških sanj (Garrard-Burnett 1998).

Del ameriških sanj je tudi potrošniška kultura, na kateri stoji kapitalizem. Poraja se vprašanje, ali se s teologijo blaginje širi tudi potrošniški kapitalizem, ali kot pravi David Martin, »kazinokapitalizem«, ki verniku ponuja takojšnje rezultate brez odlašanja (glej Martin 2002, 80).

Krščanstvo v različnih različicah se je namreč v zadnjih desetletjih izkazalo kot modernizacijska in vesternizacijska religija, ki se je širila po svetu v skladu s tržno in industrijsko ekspanzijo kapitalizma in ustanavljanjem kolonialnih imperijev. Brouwer meni, da je očitno, da nove oblike krščanstva dovoljujejo ZDA, da prenavlja okolja v skladu z njihovo podobo in torej pripomore k uresničenju ameriškega ideala. V sodobni, postkolonialni, družbi krščanstvo postaja del izvora ekonomske in politične prevlade (Brouwer v Hunt 2000b).

Neobinkoštništvo s teologijo blaginje ne prinaša samo nove religije, novega pogleda na religijo, ampak tudi nov kulturni pogled na svet. Mogoče je trditi, da teologija blaginje s svojo naravnostjo na finančno blaginjo, življenjski uspeh ter s svojim pritrjujočim odnosom do sodobne potrošniške družbe reproducira potrošniški kapitalizem in upravičuje zahodni sodobni trg (Hunt 2000b).

Kot je omenjeno zgoraj, je treba premisliti tudi o povratnem učinku širjenja teologije blaginje. Kulturno okolje nove religije in kulturnega kapitala ne sprejema nekritično, ampak ga prilagaja sebi, saj v izvorni verziji ne bi bila tako uspešna. Preoblikovane produkte pa pošlje nazaj k izvornemu viru. S tem lahko govorimo o glokalizaciji Latinske Amerike in ne o enosmernemu kulturnemu neokolonializmu.

Vprašanje o povezanosti širjenja religije skupaj s kulturnim pogledom na svet je vsekakor legitimno. Nadaljnje vprašanje je, koliko konvertiti sprejemajo nov kulturni pogled na svet – lahko o kulturnem prostoru Latinske Amerike s prihodom teologije blaginje govorimo kot o prizorišču procesov glokalizacije ali kot o prizorišču procesov zahodnega neokolonializma?

5 ŠTUDIJA PRIMERA CERKVE VIDA ABUNDANTE

5.1 METODOLOŠKI OKVIR ŠTUDIJE PRIMERA

Med bivanjem v Mehiki, v mestu Morelia (zvezna država Michoacán), sem z namenom raziskave za diplomsko nalogo preučevala cerkev Vida Abundante Morelia.

S člani cerkve Vida Abundante Morelia sem prvič prišla v stik poleti leta 2007, ob mojem prvem obisku Mehike. Moja znanka, ki je članica že 9 let, mi je pripovedovala o cerkvi, neverjetno naraščajočem številu članov in seveda o bogu. Govorila je, da je njihov bog drugačen kot bog, ki ga poznajo drugi, saj je dober, pozitiven in jim pomaga, kadarkoli potrebujejo pomoč. Njeno pripovedovanje je bilo entuziastično, na meji fanatičnosti. Ostali moji znanci iz istega mesta, večinoma katoliki, so cerkev označili kot fanatično, kot nekaj nemehiškega. Ob mojem prvem obisku Mehike cerkve Vida Abundante nisem obiskala, ampak sem znanko samo večkrat pospremila do zgradbe.

Ob mojem drugem obisku Mehike, v decembru 2007, mi je znanka pripovedovala o neverjetnem povečanju števila članov. Takrat se mi je porodila ideja o izvedbi raziskave. Po povratku domov sem začela zbirati podatke o cerkvi ter binkoštnikih in neobinkoštnikih nasploh. Odločila sem se osredotočiti se na vpliv teologije blaginje na cerkev Vida Abundante in njene vernike. Z znanko sem se vnaprej dogovorila za pomoč pri raziskovanju.

Preden sem odšla v Mehiko, sem se odločila za tri metode raziskovanja: opazovanje z udeležbo, izvedba intervjujev ter izvedba ankete.

Cerkve Vida Abundante Morelia sem preučevala dva meseca in pol, in sicer v maju, juniju ter v prvi polovici julija 2008. Znanka mi je zelo pomagala pri vključevanju v cerkveno skupnost in raziskave verjetno ne bi mogla opraviti v istem obsegu brez njene pomoči. Predstavila me je na desetine članom in vsem pastorjem in drugim vodilnim znotraj cerkve. Redno tedensko sem se udeleževala splošnega bogoslužja ob nedeljah, poleg tega sem prihajala v cerkev z namenom opazovanja skoraj vsak dan med tednom. Mesec dni sem se vsako nedeljo udeleževala šole uvajanja v cerkveno skupnost (»Carrera de vida«). Šolanje poteka vsak mesec in je cikel štirih predavanj, kjer novim članom predstavijo osnovno cerkveno doktrino, vizijo ter način vključevanja in delovanja znotraj skupnosti.

Ves čas moje prisotnosti v cerkvi sem delala zapiske, ki so mi pozneje pomagali pri analizi. Poudariti moram, da sem se v cerkvi in med njenimi člani vedno počutila dobro in sprejeto, čeprav sem bila ob vsaki moji udeležbi deležna velike pozornosti zaradi drugačnega videza. Večkrat sem prejela vabila, naj se udeležim molilnih skupin, naj se prepustim karizmatičnemu vzdušju v cerkvi in podobno. Kljub moji bojzani pred odhodom, da bo to negativno vplivalo na mojo raziskavo v smislu nevtralnosti, se je zgodilo ravno obratno: obogatilo jo je z lastnimi avtentičnimi izkušnjami.

Druga metoda, ki sem jo uporabila, je bil intervju. Opravila sem tri intervjuje: prvega s pastorjem Javierom Jordánom, koordinatorjem molilnih skupin, drugega z glavnim pastorjem Andrésom Spykerjem in tretjega z mojo znanko. Intervjuja s pastorjema sta potekala v cerkvenih prostorih, intervju z znanko na njenem domu. Pri intervjuju s pastorjem Andrésom sem imela težave, saj diktafon ni pravilno snemal in intervju ni bil posnet. Kljub temu sem si takoj po intervjuju zapisala njegove glavne misli in poudarke.

Kot tretjo metodo sem uporabila anketo. Med člani cerkve Vida Abundante sem opravila anketo, s katero sem hotela doseči bolj poglobljen uvid v strukturo članstva ter širše razumevanje socialnega in ekonomskega statusa članov. Prav tako so me zanimala njihova pričakovanja o cerkvi in učinki teologije blaginje na njihova življenja.

S pomočjo pastorja Jordána sem vodjem molilnih skupin razdelila ankete, ki so jih dalje izročili članom njihovih skupin. Ankete sem razdelila tudi po koncu četrtega predavanja šolanja. Anketiranci so mi ankete vračali ali osebno ali pa so jih pustili na recepciji cerkve.

Anketni vprašalnik je bil preveden v španščino in prilagojen kulturnemu okolju (v smislu spoštljivosti do anketirancev). Kljub zagotavljeni anonimnosti sem dobila povratne informacije, da je bila anketa preveč osebna. Najbolj osebna so se jim zdela demografska vprašanja, in sicer o višini njihovih dohodkov. Najverjetneje je bil zaradi tega odziv vernikov manjši, kot sem si predstavljala. Med vernike sem razdelila približno 200 anket, vrnjenih jih je bilo 105.

5.2 OPIS SKUPNOSTI VIDA ABUNDANTE

Cerkev Vida Abundante Morelia je neobinkoštna krščanska cerkev, ki stoji v mestu Morelia, prestolnici Zvezne države Michoacán, v Mehiki. Michoacán leži v centralni Mehiki, Morelia pa je od glavnega mesta, Ciudad de México, oddaljena 311 km.

Cerkev je članica Alianse Vida Abundante. Aliansa je mreža krščanskih cerkva, ki sestoji iz 65²² cerkva in krščanskih centrov po vsej Mehiki. Večina jih je v zvezni državi Michoacán, poleg tega pa so tudi v zveznih državah Guanajuato, Tamaulipas, Guerrero, Puebla, Hidalgo in Pachuca. Njeni misijonarji delujejo tudi zunaj Mehike. Njen predsednik je Juan Spyker. Cerkev Vida Abundante Morelia²³, ki sem jo obiskovala, je osrednja cerkev Alianse.

Cerkev Vida Abundante razume sama sebe kot evangelijsko karizmatično krščansko cerkev. *Krščansko*, ker verjamejo in sledijo Kristusu. *Evangelijsko*, ker se naslanjajo na Kristusov evangelij in biblijo ter širijo njune nauke med druge ljudi in *karizmatično*, ker verjamejo v darove svetega duha in v krst v svetem duhu.

Sama bi jo uvrstila med neobinkoštno cerkve, ker je mešanica klasičnih binkoštnih nauk, fundamentalizma, popularne kulture ter sodobnih zahodnih potrošniških in materialističnih vrednot.

5.2.1 Izvor

Zgodovina Alianse in cerkve sega v leto 1947, ko se je mlada ameriška misijonarka Leola Spyker odpravila na mejo ZDA – Mehika v mesto McAllen v zvezni državi Teksas. Naslednje leto je odšla kot misijonarka v Mehiko, v zvezno državo Michoacán. Skupaj z možem Georgeom sta delovala v Mehiki vrsto let, dokler se nista ločila leta 1967. Leola je nadaljevala svoje misijonarsko delo in zanj navdušila tudi sina Johna/Juana Spyker-ja. John Spyker se je leta 1969 vpisal na Biblični inštitut Elim (Elim Bible Institute) v New Yorku, ki ga je dokončal leta 1974. Leto pozneje se je

²² Podatek aktualen julija 2008.

²³ Opomniti moram, da sta poleg osrednje cerkve Vida Abundante Morelia v Moreliji še dve cerkvi Vida Abundante, ki prav tako pripadata Aliansi. Osrednja cerkev, ki sem jo obiskovala, se imenuje Vida Abundante Morelia – Oriente (Vzhod), poleg nje pa sta še Vida Abundante Morelia – Poniente (Zahod) in Vida Abundante Morelia – Sur (Jug). Moja raziskava se nanaša samo na cerkev Vida Abundante Morelia – Oriente, zato jo bom med raziskavo imenovala samo Vida Abundante.

poročil z Marlo Beshgetoor. Leta 1977 sta se iz mesta Uruapan, Michoacán, preselila v obalno mesto Lazaro Cardenas, prav tako v zvezni državi Michoacán, in tam ustanovila svojo prvo cerkev, ki sta jo poimenovala Emmanuel.

Leto 1977 je bilo začetek Alianse Vida Abundante. Zakonca Spyker sta v naslednjih letih postavila številne cerkve v bližini mesta Lazaro Cardenas. Leta 1984 sta odšla v Morelijo, kjer sta, skupaj s še drugimi misijonarji, ustanovila cerkev Vida Abundante.

Juan in Marla imata tri otroke. Najstarejši, Andrew/Andrés je glavni pastor cerkve v Moreliji. Vodenje sta mu predala leta 2005, ko je bil star 28 let. Andrés je poročen s Kelly Spyker, hčerko Roberta in Pat Evans, ki sta prav tako pastorka, ki izhajata iz Bibličnega inštituta Elim in sta starejša pastorka v cerkvi Vida Abundante Morelia.

5.2.2 Cerkev kot zgradba

Prvi cerkveni kompleks je stal v središču Morelije. Nato se je cerkev preselila v zgradbo ob vzhodni mestni obvoznici. Imela je zmogljivost 1200 sedežev. Današnja zgradba stoji na istem mestu, prenovljena in povečana je bila leta 2007. Trenutno ima zmogljivost 2500 sedežev.

Pred cerkvijo je veliko parkirišče. Poleg glavnega imajo še 7 drugih provizoričnih parkirišč. Prostor, kjer stoji cerkev, je zagrajen z mrežo. Parkirišče ima en vhod in en izhod. Ob vhodu stoji hišica varnostnikov, na parkirišču sta vedno tudi dva redarja. V cerkev se lahko pride skozi tri vhode. Glavni vhod vodi v cerkev iz glavnega parkirišča, drugi vhod je mogoč z ulice, tretji pa z zadnje strani skozi baptisterij. Do glavnega vhoda se pride po stopnicah. Med glavnim vhodom in glavno dvorano, kjer potekajo srečanja, je velika avla. V avli se nahajajo sanitarije in vodni bar. V avli vedno stojijo razne stojnice, na katerih delijo cerkveni propagandni material. Hostese delijo letake tudi ob vstopu v glavno dvorano.

V glavno dvorano je mogoče priti skozi tri vhode: dva z zadnje strani, iz avle, in en na drugi strani dvorane (skozi zadnji vhod v kompleks).

Glavni prostor, kjer poteka bogoslužje, je velik avditorij. Tla se počasi spuščajo proti odru. Tudi vsi stoli so postavljeni proti odru. Oder je velik in je postavljen meter in pol višje od sedežev. Na steni za odrom visijo bele in črne zavesa. Pred zavesami sta postavljeni dve amfori. Na odru vedno stojijo inštrumenti, na katere igrajo med srečanji.

Na sprednjem delu odra stoji mizica, na katero pastor, ki pridiga, odloži svojo biblijo in zapiske. Nad odrom visijo trije monitorji, preko katerih je mogoče spremljati živo sliko pridige pastolja, besedila pesmi in obvestila. Na sredini dvorane sta dva snemalca. Tretji snemalec pa se pomika po dvorani.

Glavne dvorane se držijo tudi prostori za otroke: jasli in igralnice. Zunaj za cerkvijo so postavljena tudi igrala za otroke.

Stranski izhod iz glavne dvorane preko baptisterija vodi do pisarn pastoljev in drugih zaposlenih. Nad pisarnami imajo namen zgraditi molilnico, ki bo odprta 24 ur na dan.²⁴ Pisarn se drži cerkveni bar s pokrito teraso.

Na zunanji strani kompleksa, pri glavnem vhodu, se nahajajo recepcija, knjigarna, prostor, kjer prodajajo posnetke srečanj ter soba za meditacijo – soba Omega.

V cerkvi Vida Abundante nisem opazila nobenega religijskega simbola. Čeprav je krščanska cerkev, nima nikjer izpostavljenega križa ali drugih simbolov in podob.

5.2.3 Bogoslužje

Najpomembnejši in največji dogodek v cerkvi je splošno bogoslužje, ki poteka vsako nedeljo dvakrat, ob devetih in ob dvanajstih, ter ob torkih ob sedmih. Bogoslužje poteka načeloma vedno enako:

1. ena ura petja (pastorjeva žena kot glavni vokal);
2. molitev za določeno stvar;
3. posneta video obvestila;
4. pobiranje desetine in molitev za desetino;
5. pridiga glavnega pastolja ali gostujočega pastolja;
6. povabilo novim prišlekom v cerkev, da se približajo Kristusu in skupna molitev;
7. zaključek srečanja z glasbo.

Po končani glasbi se glavni pastor in pomožni pastolji zadržijo v cerkvi in poklepetajo z verniki.

²⁴ Molilnica je bila dokončana in odprta januarja 2009.

Čeprav je vsako srečanje skrbno načrtovano, je opaziti veliko mero sproščenosti, saj se velikokrat določenemu delu srečanja nameni več časa, drugič manj. V skladu s sproščenostjo v cerkvi tudi nimajo kodeksa oblačenja.

Splošna molitvena srečanja potekajo od ponedeljka do petka od sedmih do osmih ter od osmih do devetih z različnimi pastorji in voditelji celic, v četrtek od devetih do desetih pa so namenjene samo ženskam.

1. Glasba

Vsako srečanje se začne z eno uro glasbe, ki je oblika molitve pred pridigo. Z njo se sprostijo in prepustijo gorečemu vzdušju v cerkvi. Spremljajo in pojejo jo vsi, ženske, moški in otroci. Veliko jih ob glasbi tudi pleše. Opazila sem, da skoraj vse ženske plešejo, medtem ko pri moških pleše ali se vsaj ziblje približno polovica.

Glavni vokal je pastorjeva žena Kelly. Spremlja jo skupina glasbenikov na inštrumentih: kitara, bas, bobni, saksofon, trobenta ter zbor pevcev. Zvrst glasbe je pop, od katere se razlikuje samo v besedilih, ki opevajo izključno boga, Kristusa in svetega duha. Razmerje do njih v pesmih je obožujoče narave.

2. Molitev

Njihove molitve so podobne pogovoru z bogom. Ne uporabljajo nobenega obrazca za molitev (razen očenaša, ki je tudi edini obrazec za molitev, ki ga predpisuje biblija). Pasterji zelo poudarjajo to sproščenost. Večina vernikov je bila prej že vernih (večinoma katolikov) in so navajeni na obrazce in ne znajo moliti sami, sproščeno. Priporočajo jim, da se pri bogoslužju in molitvi sprostijo in izlijejo svoja najgloblja čustva bogu. Zaradi sproščenosti so njihove molitve tudi zelo goreče. Pri veliko vernikih pride do govorenje v jezikih (glosolalije) in padanja v trans.

Pri bogoslužju ljudje molijo različno: stoje, med hojo, sede, med plesom... Največkrat pa molijo stoje, z rokami, stegnjenimi proti nebu. Molitev molijo skupaj s pastorjem, ta pa navadno začne z besedami: »Gospod, zahvaljujem se ti za tvojo prisotnost tukaj v cerkvi. Prosim te ...«. V molitvah se torej zahvaljujejo bogu, ga prosijo za blagoslov, za nevernike, za njegovo prisotnost, za razsvetljenje in tudi za izgon slabega duha iz prostora in ljudi. Verniki ponavljajo za njim prvih nekaj stavkov, pozneje pa jih začne veliko moliti samih zase. Med molitvijo vzklikajo, kričijo in včasih tudi jokajo. Ob vsakemu bogoslužju pastor tudi naroči, da naj med molitvijo polagajo roke na tiste, ki sedijo ali stojijo zraven njih. Sicer pa jih veliko moli s polaganjem rok tudi med glasbo

ali navadno molitvijo. Pastor velikokrat zaključi svojo molitev z gorečim klicanjem boga, naj pride v cerkev, jo blagoslovi ter naj sveti duh napolni ljudi v njej. Bolj goreče molitve navadno v ozadju spremlja glasbena skupina z ambientalno glasbo.

3. Obvestila

Obvestila so nekakšen most, ki se uporablja za umiritev gorečega vzdušja v cerkvi. Posneta so vnaprej in so prikazana preko monitorjev nad odrom. Obvestila podaja mlada voditeljica. Z njimi obveščajo vernike o prihajajočih dogodkih in dejavnostih v cerkvi Vida Abundante.

4. Desetina in darovi

Po obvestilih je čas za pobiranje desetine in prostovoljnih denarnih darov. Medtem ko hostese in drugi sodelavci cerkve pobirajo desetino, eden izmed pastorjev moli za desetino: bogu se zahvaljuje zanjo ter ga prosi, da bi jo dobili čim več ter jo pravilno uporabili. Vsakič tudi eden izmed pastorjev razlaga, zakaj je potrebno dajanje desetine. Opazila sem, da to predstavljajo vsakič znova na isti način, predvsem tistim, ki so prvič prišli v cerkev.

5. Pridiga

Pridiga se vedno navezuje na določen stavek ali del biblije. Načeloma pridiga glavni pastor, če je ta odsoten, pa eden izmed starejših pastorjev ali eden izmed pastorjev pomočnikov. Enkrat na mesec pridiga povabljeni pastor. Pridiga traja eno uro.

Po mojih opažanjih je v večini pridig poudarek na praktičnosti. Vsaka tema, ki jo pastorji obravnavajo v pridigi, je predstavljena s praktičnega vidika. Gre torej za praktično poudarjanje bibličnega nauka. Na primer kako slediti zgledu Kristusove čistosti v vsakdanjem življenju, kako voditi osebne finance v skladu z biblijo, kako širiti Kristusov nauk v svojem vsakdanjem življenju itd.

Pri podajanju svoji idej glavni pastor in tudi drugi pastorji uporabljajo zelo agresivno retoriko. Veliko kričijo, obtožujejo, skoraj vsiljujejo ideje. To podajanje je zavito v tančico humorja in šal na svoj račun. Veliko se gibljejo po odru, skačejo, se sklanjajo in velikokrat tudi, predvsem glavni pastor, skočijo dol z odra ter se odpravijo med prve vrste vernikov.

Vsebina pridig je podana jasno in enostavno, brez zapletenih metafor. Ob vsakem nauku, navodilu ali prepovedi vedno poda tudi praktični primer. Med pridigo velikokrat

zahteva odziv poslušalcev, bodisi z zahtevo, naj mu pritrdijo z besedo amen, bodisi da morajo ponoviti določen stavek za njim ali ga ponoviti tistemu, ki sedi zraven njih. Običajno tudi večkrat vpraša ljudi določeno vprašanje, ki se navezuje na temo pridige, na primer: »Koliko od vas ljubi Kristusa?«. Za lažje sledenje se na treh ekranih nad odrom predvaja živa slika pastora na odru med pridigo. Pojavijo se tudi zapisi pomembnih točk njegove pridige ter stavki iz biblije, katere on bere.

Vsako pridigo je mogoče kupiti kot zvočni zapis na CD-ju ali kot videoposnetek na DVD-ju, vsako srečanje namreč snemajo.

Pridiga se na koncu zaključi s skupno molitvijo, kateri sledi osebna molitev vsakega posameznega udeleženca.

6. Povabilo novim obiskovalcem cerkve

Po molitvi pastor nagovori nove udeležence srečanja, da se odločijo za spremembo svojega življenja. Povabi jih pod oder, kjer začnejo skupaj moliti vsak zase. Pridruži se jim tudi veliko drugih vernikov, ki začnejo moliti z njimi ter polagati roke nanje.

7. Zaključek srečanja z glasbo.

Zaključna molitev se izteče v glasbo. Veliko ljudi začne takrat odhajati, nekateri pa ostanejo in še naprej molijo, pojejo in plešejo. Po končanem srečanju se ljudje zadržijo pred cerkvijo.

5.2.4 Doktrina

1. Verjamejo, da je biblija navdahnjena, edina nezmotljiva, avtoritativna božja beseda.

Verjamejo v 66 knjig stare in nove zaveze.²⁵ Biblija je najvišja avtoriteta in zato pastori zatrjujejo, da ne učijo ničesar, kar ni v bibliji. O bibliji pravijo: »Bog to pravi, mi to verjamemo in to je dovolj.«

Verjamejo, da je biblija navdahnjena s svetim duhom. Ne sme se jo brati z razumom, ampak je potrebno, da bralca navdahne sveti duh. Dobesedno branje brez svetega duha je nesmiselno, saj ima biblija nadnaravni jezik, ki ga človeški razum ne dojame.

²⁵39 knjig stare zaveze (ne priznavajo sedmih devterokanoničnih knjig) ter 27 knjig nove zaveze.

Trdno verjamejo, da branje biblije pripomore k večji duhovni rasti in močnejši veri v Kristusa. Vernikom pastorki naročajo, da naj vsak dan berejo najmanj 15 minut biblijo, tako da jo v enem letu preberejo celo. Pomembnost biblije se kaže tudi v tem, da jo tistim, ki je nimajo, podarijo.

K bogoslužju in molitvam pride večina vernikov s svojo biblijo. Pastor namreč izpelje pridigo iz določenega izseka iz biblije, ki ga tudi skupaj preberejo.

2. Verjamejo v troedinega boga kot večno obstoječega v treh osebnostih: oče, sin in sveti duh.

Oče je glava trojice, je duh in je tudi izvir stvarjenja.

Sin je posrednik med bogom in človeštvom. Je bog, ki se je utelesil v človeka. Na zemlji je kot človek živel 33 let, umrl in vstal od mrtvih. Zdaj sedi na očetovi desnici kot posrednik. Sveti duh je tisti, ki vdahne življenje božjemu stvarjenju ter ga tako naredi popolnega. Je božja oseba, ki biva na zemlji med ljudmi, usmerja življenja in vzdržuje vse božje stvarjenje.

3. Verjamejo v evangelizacijsko in misijonarsko prizadevanje in vnemo.

Verjamejo, da bodo večno odrešenje dosegli samo božji otroci, torej tisti, ki so sprejeli Kristusa. Zaradi tega se čutijo dolžne, da vero širijo tudi med nevernike (ateiste, pripadnike drugih religij) ter tako pripomorejo k njihovemu odrešenju po smrti. Evangelizacija in prenova družbe sta najpomembnejši misiji cerkve Vida Abundante.

4. Verjamejo, da je za odrešenje izgubljenih in nevernih nujno potrebna prenova v svetem duhu.

Verjamejo, da je za človekovo odrešenje nujno potrebno njegovo ponovno rojstvo («born-again»). Človek se ponovno rodi, ko prizna, da je grešil, se pokesa ter sprejme Kristusa v svoje srce. To pomeni, da je njegovo življenje od takrat naprej podrejeno Kristusovemu nauku, zapisanemu v bibliji. Takrat vernika tudi napolni sveti duh.

Ob ponovnem rojstvu se verniku izbrišejo grehi in postane božji otrok. V cerkvi Vida Abundante verjamejo, da so božji otroci samo tisti, ki so se ponovno rodili v Kristusu. Izjema so dojenčki in otroci. Verjamejo, da so otroci nedolžni ter da gredo v nebesa tudi, če umrejo brez krsta.

V cerkvi pogovorno ponovnemu rojstvu rečejo »(s)prejeti Kristusa«. Tisti, ki so bili ponovno rojeni, so (s)prejeli Kristusa. Trenutek, ko so je to zgodilo, je zelo pomemben za vernike in se ga spominjajo: je njihov drugi rojstni dan.²⁶

5. Verjamejo, da so posvečenje, svetost in zmaga lastnosti cerkve, ki ji jih daje bog. Cerkev je Kristusova nevesta.

Verjamejo, da se lahko človek očisti grehov s svojo vero. S tem, ko človek sprejme Kristusa v svoje življenje in se pokesa, je očiščen vseh grehov. Pravijo, da bog ne upošteva tistega, kar je človek grešil prej. Postane posvečeno in čisto bitje.

Znotraj cerkve lahko verniki živijo sveto in čisto življenje s pomočjo svetega duha, ki jim daje moč, da to ohranjajo.

6. Verjamejo, da je nujna moralna in spolna čistost za vse ljudi, kar zahteva popolno abstinenco od spolnosti pred poroko, varanja, incesta, homoseksualnosti in drugih spolnih praks, ki so prepovedane v bibliji.

Za cerkev Vida Abundante je homoseksualnost nesprejemljiva, saj menijo, da ni nekaj, kar je bog ustvaril. Kljub temu v cerkev sprejmejo tudi homoseksualce z željo, da jih spremenijo.

7. Verjamejo, da je poroka zveza moškega in ženske za vse življenje ter je sveta institucija, ki jo je zapečatil bog.

Ne verjamejo v ločitev, saj menijo, da je z božjo pomočjo mogoče rešiti tudi zakon. Ponujajo tudi svetovanje za zakonce.

8. Verjamejo, da je od stvarjenja človeškega bitja po božji podobi človeško življenje neprecenljive vrednosti v vseh oblikah, od spočetja do smrti.

Ne verjamejo niti v splav, niti v evtanazijo.

9. Verjamejo, da je krst v vodi nujen za vse kristjane in mora biti izveden s potopom.

Verjamejo, da krst predstavlja smrt, pokop in vstajenje Kristusa. Predstavlja tudi vernikovo zvezo s Kristusom, smrt prejšnjega grešnika in vstajenje k novemu življenju

²⁶ Na pomembnost vernikovega drugega rojstva kaže tudi dejstvo, da je nekaj anketirancev v anketi pod leto rojstva vpisalo datum svojega ponovnega rojstva.

v Kristusu. Krst ne očisti grehov ali naredi nekoga vernega, ampak je simbol pripadnosti Kristusu, tako kot je poročni prstan simbol pripadnosti zakoncu. Krščen je lahko kdorkoli, ki verjame v Kristusa in se za to odloči sam.

Ne verjamejo in so strogo proti krstu dojenčkov iz tradicije. Dojenčke samo predstavijo bogu, tako kot piše v bibliji, da so Jezusa predstavili v templju. Predstavite dojenčkov potekajo večkrat letno med nedeljskim srečanjem.

Krst v vodi poteka enkrat na mesec, ob nedeljah med splošnim bogoslužjem. Bodoči krščenci se najprej predstavijo pred verniki, zbranimi v cerkvi in nato odidejo v prostor, kjer stoji bazen. Krstijo jih s potopitvijo v vodo za nekaj sekund. Krst poteka provizorično v majhnem bazenu, saj je krstilnica še v gradnji. Oblečeni so v lahka temna oblačila, s seboj pa imajo suho obleko. Krst lahko spremlja kdorkoli, saj ni zaprte narave. Celoten obred tudi snemajo in vsakega krščenca posebej fotografirajo, da mu ostane v spominu.

10. Verjamejo v obhajilo.

Obhajilo ali sveta večerja poteka vsake 3 mesece. Vernikom v cerkvi ponudijo grozdni sok in slane krekerje.

11. Verjamejo v krst v svetem duhu, tako na dan binkošti kot tudi v stalno prisotnost svetega duha z dokazi njegovih karizmatičnih darov ter njegovih sadov v življenju vernikov.

Verjamejo, da kristjan ob ponovnem rojstvu sprejme vase tudi svetega duha. Sveti duh je tisti, ki da verniku moč, naravnost na dobro in veselje do življenja. Ko sveti duh vstopi vanj, postane vernik nova oseba, ki služi samo bogu. Verjamejo, da je sveti duh v vsakem, ki veruje v Kristusa. Dokaz njegove prisotnosti so darovi svetega duha: modrost, spoznanje, ozdravljanje, čudežna moč, prerokovanje, razločevanje duhov, govorjenje v raznovrstnih jezikih ter razlaganje jezikov.

Verjamejo, da pride sveti duh v vsakega kristjana, vendar se njegovi darovi ne manifestirajo pri vsakemu. Nekdo ima dar ozdravljenja, nima pa daru glosolalije in obratno. Za prejetje vseh darov vernikom naročajo, naj zanje molijo in prosijo.

Dar glosolalije se največkrat pojavlja kot posledica pastorjeve goreče molitve. Verniki v cerkvi molitev nadaljujejo sami zase in veliko jih začne moliti tudi v jezikih. Zanimivo je, da glavnega pastorja pri srečanjih nisem nikoli slišala moliti v jezikih, medtem ko

sem slišala pastorej pomočnike. Velikokrat v cerkvi molijo v jezikih tudi ob klicanju svetega duha, naj pride v cerkev in napolni prisotne.

Verjamejo, da obstaja nadnaravno kraljestvo, v katerega sveti duh popelje vernike. Darovi, ki jih verniki prejmejo, izhajajo iz tega nadnaravnega kraljestva. Tudi biblija naj bi bila del tega kraljestva in zato brez svetega duha nerazumljiva.

Na dan binkošti sem bila tudi sama prisotna pri krstu v svetem duhu. Na binkoštni dan je pridigal starejši pastor (oče glavne pastorke), saj je glavni pastor odšel na srečanje v svojo matično cerkev.²⁷ Po koncu pridige je kot vedno povabil nove ljudi, da sprejmejo Kristusa. Poleg njih je povabil tudi vse druge, da sprejmejo svetega duha vase, da jim pomaga očistiti njihovo življenje. Ljudje so prišli pod oder in skupaj so začeli moliti. Z njimi so prišli tudi svojci in prijatelji. Molili so z njimi ter polagali roke nanje. Pastor je najprej molil z vsemi v španščini, pozneje pa je začel polagati roko na glave ljudi in moliti v glosolaliji. Medtem so prišli sodelavci cerkve za skupino. S sabo so prinesli brisače. Pomagali so ljudem, ki so padali v trans zaradi goreče molitve in padli po tleh. Veliko jih je tudi molilo v glosolaliji. Isto se je zgodilo med ostalimi verniki v jedru cerkve. Veliko ljudem, ki so padli v trans, so morali pomagati oditi iz cerkve. Veliko jih je odhajalo objokanih.

Krst svetega duha izvajajo tudi na srečanjih (»encuentros«). Srečanja so večdnevno druženje novih vernikov na podeželju, kjer naj bi se ti poglobili v svojo vero ter se s pomočjo svetega duha spremenili, zato jim pravijo tudi preobrazba (»transformación«). Potekajo trikrat do štirikrat na leto. Udeleži se jih približno 50 vernikov na enkrat in so ločena za moške in ženske.

Verjamejo, da so čudeži posledica delovanja svetega duha in se kažejo v vsakdanjem življenju. Tudi glavni pastor je ob nekem srečanju oznanil, da se je prejšnjo nedeljo zgodil čudež: med bogoslužjem, ko so molili za misijone, naj bi se na tleh prikazala dva draga kamna. Vsi navzoči so to sprejeli kot čudež in pokazatelj božje navzočnosti v cerkvi, kar je posledica, da gre skupnost v pravi smeri proti bogu.

12. Verjamejo, da bog vernike oskrbuje s fizičnim, čustvenim in mentalnim ozdravljenjem, ki se doseže na podlagi Kristusove sprave.

²⁷ Glavni pastor Andrés Spyker izhaja iz Bibličnega inštituta Elim, ki je del skupine krščanskih cerkva Elim Fellowship. Cerkev se nahaja v mestu Lima v zvezni državi New York, ZDA.

Verjamejo, da naj bi imel vsak kristjan, ki je napolnjen s svetim duhom, sposobnost ozdravljenja. Njegova dolžnost je, da to sposobnost uporablja.

Pastor je vernikom ob nekem srečanju naročil, naj molijo za bolne znance in tudi bolne neznance. Ko nekoga vidijo na ulici, da je bolan, naj položijo nanj roke in ga ozdravijo. Naročil jim je, naj ne obupajo, če bodo desetkrat poskusili in jim ne bo uspelo. Mogoče bo enajstič nekdo ozdravil. Molijo naj: »Te roke so za ozdravljenje!«.

Zatem je pastor na istem srečanju nagovoril prisotne, da naj tisti, ki imajo kakršnokoli težavo z zdravjem, vstanejo, tisti okrog njih pa naj nanje položijo roke. Po koncu molitve je pastor naročil tistim, ki so začutili olajšanje pri svoji zdravstveni težavi ali njeno odpravo, naj dvignejo roko. Sicer nisem uspela videti, koliko bolnih ljudi je na začetku vstalo, vendar je pastor naštel 95 ozdravljenih.

Neko nedeljo sem med bogoslužjem slučajno opazila, da se je gospod, ki je odhajal spotaknil ob stopnico in padel na prsni koš tako, da mu je zmanjkalo sape. V trenutku je k njemu priteklo nekaj vernikov in so nanj položili roke ter začeli goreče moliti s kričanjem, naj bog izžene bolečino iz njega in naj pride sveti duh in ga ozdravi. Gospod je po tem normalno vstal in hodil.

13. Verjamejo v drugi Kristusov prihod: osebni, fizični in vidni.

Verjamejo, da je čas, v katerem živimo, doba pred drugim Kristusovim prihodom. Dokazi za to naj bi bile razne naravne nesreče, razrast nemoralnosti, kriminala in trpljenja po svetu. Verjamejo, da bo čas tik pred koncem sveta za kristjane čas velikega trpljenja, saj jih bo bog hotel preizkusiti v njihovi veri. Ob svojem drugem prihodu pa jih bo Kristus odrešil trpljenja in vzpostavil večno božje kraljestvo na zemlji. Počutijo se srečne in izbrane, da lahko živijo v tako pomembnem času, kot je skorajšnji Kristusov prihod.

Zaradi bližajočega se drugega Kristusovega prihoda se čutijo dolžne evangelizirati ves svet v želji, da jim ne bo treba trpeti v peklu.

14. Verjamejo v vstajenje mrtvih, tako vernih kot nevernih.

Vernike naj bi Kristus nagradil z večnim življenjem, nevernike pa pogubil in jim določil večno trpljenje. Samo tisti, ki so spoznali Kristusa in živeli po njegovem nauku, bodo deležni prostora v nebesih. Verjamejo, da so nebesa kraj, kjer se verniki veselijo z bogom, da je to kraj, ki je hrupen, živahen in pisan. Ne verjamejo v stereotipno podobo

nebes: oblaki, harfe in toge. Verjamejo tudi, da je pekel kraj trpljenja znotraj zemlje, kot to pravi biblija. Med pridigo je pastor omenil, da je trdno prepričan, da neverniki trpijo znotraj zemlje.

15. Verjamejo v dolžnost in privilegij vsakega vernika, da je, znotraj svojih sposobnosti, prisoten v cerkvi ter ji služi.

Spodbujajo, da postane navada vseh članov, da pridejo v cerkev vsaj enkrat na teden. Cerkev prireja razna zbiranja: srečanja, molitvene ure, srečanja mladih, srečanja za moške in ženske posebej, koncerte, sestanke in podobno. Poleg tega se od vernikov pričakuje, da bodo opravili tudi določena prostovoljna dela znotraj cerkve: pomoč pri raznih srečanjih, dogodkih in koncertih.

16. Verjamejo, da je desetina, skupaj s prostovoljnimi darovi, božji ukaz in način financiranja širjenja evangelija in potreb lokalne cerkve.

V cerkvi Vida Abundante verjamejo, da je desetina nekaj obvezujočega za vsakega kristjana, saj tako zapoveduje biblija.²⁸ Verjamejo, da je bog lastnik vsega, kar je na zemlji, torej tudi vsega, kar ljudje pridelajo. Kljub popolnemu lastništvu pa bog ne zahteva vsega zase, ampak najmanj desetino. Desetina vsakega človekovega prihodka naj bi bila božja last in je zato njeno trošenje grešno.

Trdijo, da je desetina potrpežljivost, saj hoče bog z njo preizkusiti kristjane. Desetina pomeni predajo vernikovih financ bogu. S tem se bogu dokaže, da mu je kristjan popolnoma predan in mu lahko zaupa. Ko bo pokazal dovolj vere in potrpežljivosti, mu bo bog povrnil vse in še več. (»Dajajte in se vam bo dalo.« (Lk 6, 38)).

Cerkev nato to desetino uporabi za širjenje božjega kraljestva na zemlji. Razširjeno božje kraljestvo omogoča kristjanom lepše in znosnejše življenje, kar posledično pomeni, da imajo ti več možnosti častiti boga. Torej, bolj redno kot verniki desetine dajejo, lepše je njihovo življenje in bližje so uspehu in božjemu povračilu. Med tem pa morajo samo potrpežljivo čakati in častiti boga.

Redno dajanje desetine si zagotavljajo z enačenjem dajanja desetine in globoke vere: kdor ne daje desetine, ni pravi kristjan in ga bog ne bo blagoslovil z uspehom. Blagoslovljeni bodo samo tisti, ki verujejo brezpogojno. Brezpogojnost dajanja desetine

²⁸ »Potem mu je Abram dal desetino od vsega.« (Gen 14, 20)

velja tudi, če imajo verniki finančne težave. Če bodo verovali in bogu zaupali tudi v slabih časih, bodo na koncu zagotovo uspeli.

Glavni pastor pravi, da se dajanje desetine obrestuje, ko to postane vernikova navada in to dela samodejno in ne, ker pričakuje darilo. Povračilo naj bi se po pastorjevih besedah zgodilo v 4 mesecih.

Desetina se torej uporablja za širjenje božjega kraljestva na zemlji, kar v praksi pomeni, da jo porabijo za pastore, plačevanje sodelavcev cerkve, obnovo cerkva ter gradnjo novih, promocijski material, objavljanje pridig na televiziji, evangelizacijo itn.

Poleg desetine pobirajo še prostovoljne darove ali prispevke. Ti prispevki so odvisni od vsakega vernika. Po razlagi cerkve pripada bogu vse, kar ima človek, vendar bog zase zahteva samo 10 odstotkov. Koliko bo človek dal od preostalih 90 odstotkov, je njegova odločitev. Lahko se odloči glede vsote kot tudi namena svojih prispevkov. Na ovojnice, ki jih hostese delijo, lahko napišejo namen svojega prispevka: misijoni, obnova cerkve, za pastora ali druga področja, ter koliko namenijo za vsako področje.

17. Verjamejo, da sestavljajo božjo družino vsi, ki so sprejeli Kristusa kot odrešitelja v svoje srce. Kristus pozna svoje, ni važno, katera je njihova denominacija.

Cerkev Vida Abundante poudarja, da je osebni odnos z bogom in Kristusom zelo pomemben. Kot cerkev zavračajo kakršnokoli posredniško vlogo pri gradnji odnosa bog-vernik. Poudarjajo, da je cerkev samo skupnost, ki služi kot vzvod, pomoč pri vzpostavljanju povezave s Kristusom, kajti ni Vida Abundante tista, ki odrešuje, ampak Kristus sam. Druge religije so zgradile nekakšen sistem, po katerem se pride do boga, do česar so zelo kritični.

Pomembno je, da si verniki zgradijo svoj osebni odnos z bogom, ki je sestavljen iz 3 elementov: molitev (sproščen pogovor z bogom), branje biblije (verniki naj bi poleg poslušanja odlomkov iz biblije pri pridigi to brali tudi sami vsak dan vsaj 15 minut ter nato prebrano preštudirali) ter preživljanje časa z bogom (čas za meditiranje, čaščenje boga).

18. Verjamejo v avtonomijo lokalne cerkve.

Samo Kristus je glava krščanske cerkve in nobena druga oseba ali skupina ali religijska organizacija. Čeprav se združujejo v cerkev in sodelujejo z drugimi cerkvami ter to pravico priznavajo tudi drugim, verjamejo, da mora vsaka cerkev vladati sama sebi.

Cerkev Vida Abundante je nenedominacijska cerkev, kljub temu pa je še vedno povezana s svojo matično cerkvijo iz ZDA, od koder prihaja glavni pastor.

Cerkev Vida Abundante našteje doktrinarne točke uradno priznava kot svoje temelje. Sama bi dodala še točko:

19. Doktrina izvoljenosti

V cerkvi Vida Abundante verjamejo, kot piše v bibliji, da so Judje izvoljeno ljudstvo. Njih je bog izbral, da bodo preživeli do konca sveta. Kljub temu pa verjamejo, da so tudi oni izbrano ljudstvo. Ob neki pridigi, ko je pastor govoril o apokalipsi, je potrdil tezo, da so Judje izvoljeni, ampak hkrati izrazil svojo osebno slutnjo, da se bo tik pred koncem sveta velika večina Judov spreobrnila v krščanstvo. Tako bodo ostali še vedno izbrano ljudstvo, le da bodo sledili Kristusu. Gre za močno poudarjanje izključne pravilnosti krščanske vere, druge alternative so nesmiselne in nepravilne.

Verjamejo tudi, da je bog določil, kateri ljudje bodo postali kristjani, še preden jih je ustvaril. Tudi vernike v cerkvi Vida Abundante je bog izbral, da bodo kristjani. Oni niso naredili nič, bog jih je izbral.

Zaradi izvoljenosti posledično verjamejo, da so blagoslovljeni. In ker so blagoslovljeni, imajo lahko vse, kar bi imeli v nebesih, tudi na zemlji: veselje, zdravje in blaginjo.

5.2.5 Širjenje cerkve

1. Evangelizacija

Vida Abundante je cerkev, ki deluje navzven. To pomeni, da imata evangelizacija in misijonarstvo zelo pomembno mesto v njeni viziji. Nasprotujejo kakršnemukoli relativizmu, torej da obstaja več alternativ človekovega odrešenja. Zanje je Kristus edina pot do boga.²⁹ Evangelizacija okolja poteka s strategijo G12.

²⁹ »Jaz sem pot, resnica in življenje. Nihče ne pride k Očetu drugače kot po meni.« (Jn 14,6)

G12 je okrajšava za Groups of 12 (Skupina dvanajstih) ali Government of 12 (Vladavina dvanajstih) in je strategija rasti cerkve s celic³⁰. Osnovana je na ideji, da mora vsak član narediti in voditi svojo celico, v katero mora privabiti 12 novih članov (glej Vision G12). Cerkev Vida Abundante sledi tej strategiji, zato je za vsakega njenega člana nujno:

1. Pridobiti (novi člani so integrirani v celice)

Vsak vodja mora v svojo celico privabiti 12 novih članov. S tem ko je nov član cerkve vključen v celico, lahko spozna nove krščanske prijatelje ter uživa podporo usposobljenih voditeljev (»lideres«) in njihov nadzor nad svojo duhovno rastjo. Celice služijo tudi kot pomoč pri reševanju vsakdanjih težav, saj se znotraj nje, ali vsaj z vodjo, vedno pogovorijo o njih in jih skušajo rešiti. Glavni namen pa je podajanje cerkvene doktrine pod mentorstvom vodje celice.

Vsaka celica naj bi imela 12 članov, kar pa ni vedno nujno, zaradi simbolnega pomena števila 12: 12 apostolov, 12 mesecev ...

2. Utrditi (nove člane utrdijo v vero in življenje v cerkvi)

Za nove člane ni dovolj, da se pridružijo celici, ampak se morajo vpeljati tudi v delovanje cerkve. Vodjem celic je naročeno, da se nove člane spodbuja, da se krstijo, udeležijo uvajanja v cerkev ter na različne načine sodelujejo pri dogajanju v cerkvi. Cerkev v tej fazi zelo spodbuja, da se novi člani udeležijo tudi srečanj.

3. Učiti (šola za vodje celic)

Ko postanejo člani celice dovolj zreli, torej so vpeljani v doktrino in življenje cerkve, se od njih pričakuje, da se začnejo v sklopu cerkve šolati za vodje celic. Šolanje traja 9 mesecev in gre za poglobljeno spoznavanje doktrine cerkve ter spoznavanje najučinkovitejših načinov evangelizacije okolja.

4. Poslati (novonastale vodje celic iščejo nove člane za svojo celico)

Po končanem šolanju postane vernik vodja in lahko ustanovi svojo celico, katera naj bi imela spet 12 članov. Vsak član ponovi proces uvajanja in šolanja. Za cerkev to pomeni, da raste eksponentno (1 član – 12 članov – 144 članov itn.). Kljub visoki stopnji rasti pa ostaja doktrina pristna, saj se vsak vodja celice (torej vsak član cerkve) izšola znotraj

³⁰ Celica je molilna skupina neformalnega značaja, ki poteka enkrat tedensko po eno uro na različnih lokacijah v mestu (javnih prostorih, kot so restavracija ali bar, ali na domovih vernikov). Navadno so celice homogene skupine: celice za ženske, moške, otroke, ločenke, samohranilke, vdovci itd.

cerkve. Kot je poudarila Lizet v intervjuju (glej priloga D), mora imeti vsak član vedno nekega voditelja nad sabo, ne sme biti samozadosten.

Trenutno je v Moreliji 2000 celic, ki pripadajo Vidi Abundante.³¹ V načrtih cerkve je osnovati 10000 celic.

V sklop strategije evangelizacije sodijo tudi mediji. Razumejo jih kot najpomembnejšo fronto evangelizacije. Imajo več televizijskih programov na teden na odprti televiziji, enega na kabelski televiziji ter termine na kanalu krščanskih cerkva, ki je prisoten po vsej Latinski Ameriki, imenuje pa se Enlace.

Cerkev prireja tudi »dogodke lova«. Gre za prireditve, katerih namen je narediti vtis na določen del družbe ter tako pridobiti čim več potencialnih vernikov. Ti dogodki so lahko nogometno srečanje za moške, koncert za mlade in podobno.

Najpomembnejši način evangelizacije je pričevanje članov cerkve o svojem življenju. Naloga vsakega člana je, da pričuje o spremembah, ki jih je doživel v cerkvi ter tako navdušuje svoje prijatelje, družino, sosede in druge. Opazila sem, da vsakič, ko zavrtijo v cerkvi obvestila o določenem dogodku, ob njem še poudarijo, da naj vsak član pripelje vsaj še enega prijatelja. Isto spodbujajo tudi pastori. Ob nekem srečanju je pastor med pridigo naročil zbranim vernikom, naj ljudem delijo zgoščenke s pridigami, naj jim pripovedujejo o cerkvi in o tem, kako se jim je ob včlanjenju spremenilo življenje. Vernikom je na srce polagal, naj se potrudijo, kajti cerkev naj bi bilo potrebno napolniti z ljudmi večkrat na teden. Po koncu pridige je vernikom naročil, naj na steno ob vhodu cerkve napišejo imena treh bližnjih ljudi, za katere hočejo, da spoznajo Kristusa in naj zanje molijo vsako nedeljo. Molitev za tri je del strategije G12. Vsak član naj bi molil za 3 nevernike in tako pripomogel k širitvi božjega kraljestva ter njihovemu odrešenju.

Rezultati ankete so pokazali, da je bilo največ anketirancev seznanjenih s cerkvijo preko prijateljev (42,7 %). 31,8 odstotkov anketirancev so s cerkvijo seznanili njihovi sorodniki, 13,9 odstotkov pa sodelavci cerkve. Izmed vseh anketirancev jih je 12 odstotkov obkrožilo odgovor »drugo« in napisalo svoje odgovore. Med temi so se enakovredno razporedili: »sam/a hotel/a spoznati« (2,9 %), preko televizije (2,9 %), prejšnja cerkev (2,9 %), prejšnji pastor (2,9 %). Če združim odstotke zadnjih treh odgovorov z odgovorom »sodelavci cerkve Vida Abundante«, dobim 25,5 odstotkov anketirancev, katere so seznanili s cerkvijo ljudje, ki so na kakršenkoli način povezani s

³¹ Podatek veljaven julija 2008.

cerkvijo.³² Odstotek je še vedno manjši od odstotka tistih, katere so seznanili bodisi sorodniki bodisi prijatelji, kar pomeni, da je evangelizacija res najuspešnejša znotraj kroga poznanstev članov in poteka na osebni ravni.

2. Rast cerkve

Julija 2008 je bilo članov cerkve med 1800 in 2000. Zmogljivost cerkve je 2500 sedežev. Po podatkih sodelavcev cerkve obiskuje srečanja ob nedeljah ob dvanajstih od 2000 do 2500 ljudi. Po besedah glavnega pastora obe srečanja (ob devetih in dvanajstih) obiskuje 4000 ljudi. Torej je uradnih članov za polovico manj, kot je obiskovalcev srečanj.

Po podatkih pastora Jordána pride v cerkev na teden med 60 in 80 novih obiskovalcev. Od teh se jih 30 odloči še naprej prihajati k srečanjem. Od teh 30 se jih približno 10 odloči krstiti se. Torej če povzamem: na mesec pride v cerkev med 240 in 320 novih obiskovalcev, 120 na mesec se jih odloči prihajati še naprej k srečanjem in od teh se jih na mesec krsti 40. Letno bi to pomenilo, da ima cerkev 1440 rednih obiskovalcev več, od teh se jih uradno pridruži 480. Cerkev je zelo zadržana glede napovedovanje rasti članstva. Pastor je previdno ocenil, da naj bi imela cerkev v 5 letih najmanj 6000 ljudi.

Uradni član cerkve postaneš s pristopno izjavo, s katero si tudi uvrščen na seznam cerkve. Krst v vodi je del postopka uradnega včlanjenja. Na mesec se krsti približno 40 ljudi, kar je tretjina vseh novih vernikov. Cerkev zelo spodbuja uradno včlanjenje, saj s tem lažje upravlja z verniki, jih obvešča ter razporeja v skupine.

Pastor Jordán mi je v intervjuju zatrdil, da so s številom novih članov in številom krščenih izredno zadovoljni. Za primerjavo je dal cerkev v Španiji, ki jo je ustanovil misijonar cerkve Vida Abundante: na leto se ji pridružijo v povprečju samo 3 novi člani. Kljub tej primerjavi pa meni, da te številke niso dovolj velike za Mehiko. Mehika ima namreč skoraj 110 milijonov prebivalcev in 120 ljudi na mesec ni dovolj dobro.

Sama sem opazila tudi neverjetno rast prisotnosti vernikov ob nedeljskih srečanjih: od prvega srečanja, ko je bilo v zadnjem delu cerkve veliko prostih sedežev, do zadnjega srečanja, ko so bili skoraj vsi sedeži v cerkvi zasedeni. V sprednjem delu cerkve, ob odru, je opaziti vernike, ki imajo tam že neko kilometrino, saj imajo sproščeno držo, roke stegujejo proti nebu, pojejo, plešejo in aktivno odgovarjajo pastору. V zadnjem

³² Glej Tabelo 8.13.

delu cerkve se zadržujejo novi verniki. Opazila sem, da je njihova drža manj sproščena, manj sodelujejo in veliko opazujejo dogajanje okrog sebe. Imajo tudi »katoliško držo«: mirno stojijo in roke imajo sklenjene pred sabo. Po koncu pridige, ko pastor povabi nove obiskovalce, da sprejmejo Kristusa, se jih ravno iz zadnjega dela odpravi največ pod oder k pastору.

Kot del druge faze strategije G12 – asimilacije v cerkev, poteka za nove člane vsak mesec šola uvajanja v cerkveno skupnost. Te šole sem se tudi sama udeležila. Prvo srečanje poteka navadno prvo nedeljo v mesecu in poteka na temo, kaj verjamejo v cerkvi Vida Abundante in kaj je njihova vizija. Naslednje srečanje obravnava izgradnjo novega odnosa z bogom. Hkrati z drugim srečanjem poteka tudi krst v vodi. Tretje srečanje govori o organizaciji in cerkvenih načrtih za prihodnost ter o tem, kako se lahko vernik vključi v delovanje cerkve. Zadnje srečanje je posvečeno poglobitvi vere in pripravi na življenje, ki je podrejeno Kristusu.

Pastor Jordán meni, da je uspešnost cerkve Vida Abundante moč pripisati njeni karizmatičnosti, saj sveti duh, ki je prisoten v njej, spreminja življenja vernikov: ljudje naj bi ozdravljali, reševali svoje zakone, odpravljali odvisnosti in podobno, vse samo zaradi božje moči. Nadaljuje, da Vida Abundante in krščanska cerkev v Mehiki nasploh ne potrebuje veliko oglaševanja, saj so izboljšana življenja njunih vernikov najboljša reklama. Sama pa menim, da je izjemna rast cerkve v veliki meri posledica strategije G12, ki jo vodijo pastori, ter izjemne prilagoditve lokalnemu kulturnemu okolju.

Čeprav je Vida Abundante celična cerkev, njena struktura je sestavljena iz celic, se verniki vključujejo tudi v širše skupine.

3. Skupine

Cerkev Vida Abundante zelo poudarja pomen medosebnih odnosov. Cerkev je kot družina, kjer so vsi bratje in sestre. Med sabo se tudi kličejo brat/sestra. Zaradi velike rasti števila članov pa je nemogoče, da bi bili vsi močno povezani med sabo. Močna povezanost znotraj celic sicer obstaja, širša pa je nemogoča. Iz tega razloga imajo oblikovane različne skupine glede na spol, starost in interes, katerim se lahko pridruži vsak član cerkve. Verniki se lahko vključijo v:

- Vida Kids (učne skupine za najmlajše, organizirajo tudi varstvo med srečanji, otroci namreč niso prisotni v cerkvi med srečanji in molitvijo);

- Gexteen (srečanja za najstnike iz višjih razredov osnovne šole);
- Generación Xtrema (skupina za srednješolce in študente);
- Gex Pro (skupina za mlade, ki so že končali šolanje in so zaposleni);
- Skupina za odrasle ženske;
- Skupina za odrasle moške.

Skupine so ločene, ker menijo, da se doseže večja učinkovitost pri ločevanju. Znotraj posamezne skupine se lahko posvetijo problematiki, ki je zanjo značilna, ni pa značilna za druge. Poleg tega tudi podajajo doktrino znotraj skupin na različne načine, ki so bližji določeni skupini.

Skupine, predvsem tiste za mlade, imajo zelo dobro izdelano podobo in strategijo. Njihove spletne strani so zelo dobro narejene, tako da so privlačne za mlade. Skupine jim ponujajo alternativo družabnemu življenju zunaj cerkve. Organizirajo koncerte, razne prireditve, skupaj se družijo ob koncertih tedna, pomagajo jim pri delu za šolo in podobno. Zavedajo se, da so mladi najmočnejši potencial za cerkev in njeno rast. Mlade tudi nagovarjajo, da poučujejo vrstnike o Kristusu, bibliji in tudi cerkvi Vida Abundante. Zanimivo je, da je tudi k meni pristopilo več mladih, ki so hoteli izvedeti, če poznam biblijo in če bi prišla na srečanje katere izmed skupin.

4. Misijonarstvo

Vida Abundante je usmerjena tudi v misijonarstvo. Kot cerkev se čuti poklicana širiti nauk o Kristusu tudi izven Mehike. Pravijo, da je misijonarstvo kot del DNK-ja vsakega člana cerkve.

Misijonarje imajo v Evropi, Severni Afriki, Aziji. Misijonarji so tudi sodelavci cerkve, ki delujejo med staroselskimi ljudstvi v Mehiki.

Eden izmed največjih projektov cerkve v naslednjih letih je poslati misijonarje v vse države z večinskim muslimanskim prebivalstvom. Čutijo se poklicane evangelizirati muslimanske države. Menijo namreč, da imajo kot Mehičani posebno milost pri muslimanih, saj do njih ne gojijo nobene kolektivne zamere, kot je to v primeru ZDA, Avstralije in Evrope.³³

³³ Mehika namreč ni sodelovala v nobeni vojni proti terorizmu v zadnjih letih (vojni v Afganistanu in Iraku) ali se opredelila glede konflikta na Bližnjem vzhodu.

Med mojim obiskom, v maju, je potekal mesec misijonarstva. Ves mesec so zbirali denar za misijone, poslušali pridige na temo širjenja vere ter prirejali molitvena srečanja v podporo misijonarjem. Gostili so pastorka Jacka Hanesa, katerega cerkev v Avstraliji je usmerjena izključno v evangelizacijo in misijonarstvo. Njegova pridiga je bila izrazito prepričevanje vernikov, da je treba denar dajati cerkvi za misijone in tako pomagati širiti krščansko vero. Verjamejo, da se bo s sprejetjem krščanske vere prebivalcem v teh državah izboljšalo življenje. Torej: s sprejetjem Kristusa se ljudem izboljša življenje na vseh področjih. Ponuja se vprašanje, ali gre res za širjenje blaginje ali pa gre za kulturni neokolonializem pod krinko misijonarstva.

5.2.6 Spoj vere in popularne kulture

V cerkvi Vida Abundante se zavedajo, da je na mehiškem religijskem trgu veliko ljudi in morajo, če hočejo uspeti, biti zanje zelo privlačni. Zato svojim vernikom nudijo več, kot so jim nudile religije v preteklosti. Nudijo jim nov stil življenja, ki ga je dejansko mogoče živeti v praksi. Cerkev namreč ponuja okolje, kjer se ta stil lahko razvije, ponuja razne dejavnosti, spodbuja druženje med njenimi člani itn. Torej gradi nekakšno novo družbo, v kateri bi lahko kristjani zadovoljno živeli. Pomemben vidik grajenja nove družbe je tudi popularna kultura.

Že podoba cerkve je zelo skrbno izdelana. Ime in logotip cerkve sta zelo privlačna: obilno življenje («Vida Abundante»). Prav tako je privlačen slogan: Hočemo, da imaš obilno življenje («Queremos que tengas una vida abundante»). Spletna stran³⁴ je skrbno izdelana, na njej je mogoče dobiti veliko informacij glede srečanj, dogodkov, pastorkjev. Prav tako objavljajo povzetke pridig.

Cerkve si iz popularne kulture in medijev izposoja veliko elementov, katerim nato spremeni vsebino v skladu z njeno doktrino. Tako so imena in logotipi ciklov pridig vedno vzeti iz medijev. Na primer:

- cikel Heroji («Heroes»): ime in logotip imena sta povzeta po ameriški nadaljevanki *Heroes*;
- cikel Blagoslovljen sem («Yo soy bendecido»): ime in logotip sta povzeta po sloganu mehiškega ponudnika mobilne telefonije – Jaz sem Telcel («Yo soy Telcel»);

³⁴ Naslov strani: <http://www.vidaabundante.com.mx/>.

- cikel Zmagovalci («Vencedores«): ime je njihovo, logotip imena in podoba sta povzeti po filmu Zgodbe iz Narnije.

Pastor med pridigami večkrat uporablja primere iz filmov. Predvsem so to filmi, ki obravnavajo krščansko tematiko (Kristusov pasijon) ali se nanjo navezujejo vsaj metaforično (filma Zgodbe iz Narnije).

5.2.7 Odnos z drugimi cerkvami in religijami

Cerkev Vida Abundante gosti veliko pastorjev iz drugih neobinkoštnih cerkva. Največkrat so to pastori cerkva članic Alianse Vida Abundante. Navadno cerkev gosti zunanjega pastorja enkrat na mesec. Pastor pridiga v skladu s temo, ki jo cerkev obravnava tekoči mesec.

Cerkev se trudi ohranjati dobre odnose z drugimi cerkvami in religijami. Večkrat letno organizirajo srečanja, na katerih se družijo in skupaj molijo za določeno stvar.

Spoštovanje do drugih ver in religij se konča v trenutku, ko opazijo omahljivost ljudi glede njihove izvirne vere ali religije. Takrat postanejo te sovražnice in skušajo na vse načine pridobiti njene omahljive člane. K tem potencialnim članom, predvsem so to nominalni katoliki, pristopajo s spoštljivim tonom. Kot pravi pastor Jordán je treba predstaviti evangelij previdno, skozi spoštovanje, skozi primere ter skozi pričevanje članov. Pozneje, ko vernik nakazuje svojo včlanitev, pa začnejo z bolj odločnim evangeliziranjem.

Odnos binkoštnih in neobinkoštnih cerkva s katoliško cerkvijo v Mehiki je zaradi velikega števila konverzij zelo napet. Skušajo sobivati v ekumenskem duhu, vendar se katoliška cerkev zaradi velike ekspanzije krščanske cerkve počuti zelo ogroženo. Iz tega razloga je proces evangelizacije med katoliki s strani cerkve Vida Abundante zelo previden.

Zelo pomemben element pri konverzijah mehiških katolikov v protestantske (predvsem binkoštna in neobinkoštna) cerkve je Virgen de Guadalupe. Podoba Device Marije kot ameriške staroselke³⁵ je v mehiški katoliški cerkvi in celo mehiški kulturi izjemno prisotna, saj jo Mehičani vidijo kot nacionalni simbol. Protestantizmi morajo biti zelo previdni pri temu, saj čeprav ne verjamejo vanjo in razumejo njeno čaščenje kot

³⁵ Virgen morena kot nekaj avtentičnega in simbol upora proti vsiljevanju kulturnih in religijskih vzorcev.

idolatrijo, ne morejo pristopiti h katolikom z blatenjem Guadalupane. Previdno jo morajo predstaviti kot nekaj preveč idealiziranega in po bibliji napačnega. Virgen de Guadalupe ni samo del katoliške religije, ampak je del mehiške kulture. Protestantske cerkve in tudi Vida Abundante se tega zavedajo in k temu pristopajo izjemno resno, saj bi neposreden napad nanjo pripeljal do, po mojem mnenju, veliko manjših konverzij, kot potekajo trenutno. V fazi sprejemanja krščanske vere, ko je vernik cerkvi že »zagotovljen«, kot pravijo v cerkvi Vida Abundante, pa predstavijo Guadalaupano kot idolatrijo in nekaj, kar ni v skladu z biblijo.

5.2.8 Prilagajanje kulturnemu okolju

Ena izmed pomembnejših značilnosti cerkve Vida Abundante je, da se zelo uspešno prilagaja kulturnemu okolju. Ohranja svojo izvorno doktrino, vendar jo prilagaja novim vernikom, kar je tudi pomemben del strategije evangelizacije.

Bogoslužje je prilagojeno Mehičanom, ki so zelo vesel in družaben narod. Srečanja potekajo v pozitivnem duhu, veliko je plesa in petja. Zelo pomembna jim je tudi zabava: Mehičani namreč ves delovni teden živijo v pričakovanju konca tedna. Cerkev zato večkrat prireja zabavna druženja, koncerte, skupne večerje in podobno.

Zelo poudarjajo enakost v cerkvi. Klasizem in rasizem, ki sta zakoreninjena v mehiški družbi, znotraj cerkve ne veljata. Zelo velik poudarek je tudi na odpravljanju mačizma, ki je del mehiške tradicije, in na odpravljanju revščine in drugih anomij, ki jih ta prinaša.

Zanimivo je, da cerkev zelo poudarja prepoved opravljanja, katero je velika težava v mehiški družbi.

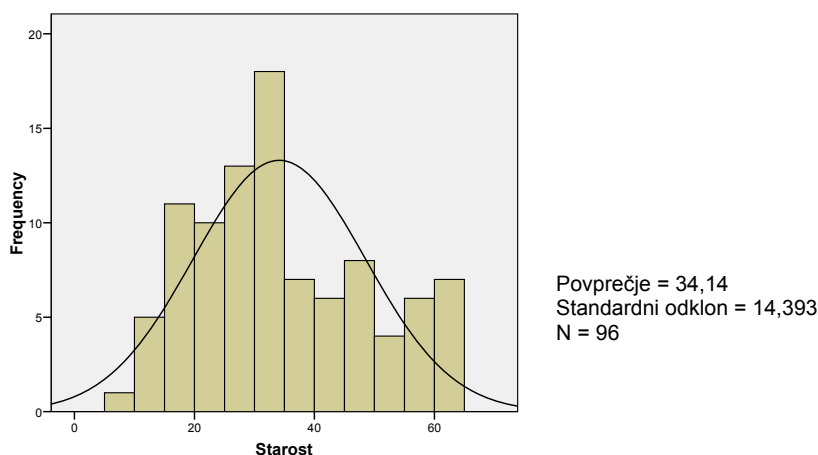
5.3 STRUKTURA ČLANSTVA CERKVE

Pastor Jordán mi je v intervjuju zatrdil, da cerkev obiskujejo različni ljudje in ni mogoče govoriti o specifičnem tipu vernika. Opozoril pa je, da je razmerje ženske-moški v cerkvi 60-40 odstotkov, kar je značilnost binkoštništva in neobinkoštništva v Latinski Ameriki. Kljub temu naj bi se ta trend spreminjal in prihajalo naj bi vedno več moških.

Rezultati moje ankete na vzorcu 105 vernikov so pokazali, da je med vsemi verniki 45,6 odstotkov moških in 54,4 odstotkov žensk, kar je približno 5-odstotno odstopanje od pastorjevih podatkov in hkrati potrditev njegove napovedi, da se razlika med spoloma zmanjšuje.³⁶

Povprečna starost vernikov je 34,14 let (glej Graf 5.1), kar nakazuje, da je cerkev še zelo mlada. Največ vernikov (23,8 %) pade v starostno skupino od 21 do 30 let.³⁷ Večina anketirancev je samskih (55,8 %), na drugem mestu so poročeni (30,8 %).³⁸

Graf 5.1: Starost anketirancev

Povprečen čas članstva med anketiranci je približno 4 leta in 8 mesecev. Na novost cerkve kaže tudi podatek, da je bilo 83,3 odstotkov anketirancev prej članov kakšne druge cerkve.³⁹ Izmed teh jih je prej največ pripadalo RKC (61,6 %), 17,4 odstotkov jih je prej pripadalo binkoštnim oziroma neobinkoštnim cerkvam, 16,3 odstotkov pa zgodovinskim protestantskim cerkvam, kar odseva splošni trend izstopanja vernikov iz RKC v Mehiki in Latinski Ameriki.⁴⁰

Zaposlenih anketirancev je 43,6 odstotkov. Brezposelnih je v primerjavi z nacionalnim povprečjem, 4,1 odstotkov (glej Central Intelligence Agency), več (7,9 %). Presenetila sta me visok odstotek študentov (18,8 %) in visok odstotek svobodnih poklicev (14,9 %).⁴¹ Slednjega razumem kot posledico pomanjkljivosti vprašalnika.⁴² Med ponujenimi odgovori k vprašanju o statusu anketirancev nisem uvrstila poklica uličnega prodajalca,

³⁶ Glej Tabelo 8.3.

³⁷ Glej Tabelo 8.4.

³⁸ Glej Tabelo 8.5.

³⁹ Glej Tabelo 8.11.

⁴⁰ Glej Tabelo 8.12.

⁴¹ Glej Tabelo 8.7.

⁴² Glej Prilogo E.

ki je v Mehiki zelo pogost. Menim, da se je veliko tistih, ki opravljajo ta poklic, našlo v odgovoru »svobodni poklic« in je zato odstotek tako velik. Tiste, ki so pod odgovor »drugo« vpisali »ulični prodajalec« sem uvrstila k zaposlenim, saj imajo stalne dohodke.

Stopnja izobrazbe med verniki je presenetljivo visoka. Največ je vernikov, ki so dokončali univerzitetni študij (35 %), sledita mu dokončana srednja šola (23,3 %) in dokončan drugi del osnovne šole, »secundaria«, (23,3 %). Ob delitvi na nižjo (osnovnošolska in srednješolska) ter višjo izobrazbo (univerzitetna in podiplomska) sem ugotovila, da je tistih z nižjo izobrazbo manj (47,6 %) kot tistih z višjo izobrazbo (52,4 %).⁴³

Dohodke sem razdelila v tri razrede: do 5000 MXN⁴⁴ (nizki dohodki), od 5000 MXN do 10000 MXN⁴⁵ (srednje visoki dohodki) ter nad 10000 MXN (visoki dohodki). Glede na višji odstotek vernikov z višjo izobrazbo sem pričakovala, da bo tudi odstotek tistih z visokimi dohodki večji, česar pa rezultati niso pokazali. Večina anketirancev (54,7 %) je imela namreč manj kot 5000 MXN dohodkov. Od 5000 do 10000 MXN dohodkov je imelo 25,3 odstotkov anketirancev. Tistih z dohodki več kot 10000 MXN je bilo 20 odstotkov.⁴⁶

Velika večina anketirancev prihaja iz mesta (94,2 %), tistih iz predmestja je 3,8 odstotka.⁴⁷

Težko bi označila specifični tip člana cerkve Vida Abundante, saj kot pravi pastor Jordán ni neke točne smernice. Kljub temu sem ugotovila, da je žensk rahlo več kot moških, veliko je samskih ljudi, veliko je študentov. Zanimiva je tudi visoka izobrazba članov, kar je v nasprotju z nizkimi dohodki članov.

⁴³ Glej Tabelo 8.6.

⁴⁴ 5000 MXN = 306,41 EUR (1. julij 2008); 258,07 EUR (2. marec 2009). (glej European Central Bank 2009) 5000 MXN je povprečna mehiška plača in sem jo uporabila kot mejnik v anketnem vprašalniku. Sicer je minimalna mesečna plača v Mehiki v letu 2008 za 31-dnevni mesec znašala 1630,29 MXN (99,90 EUR), v letu 2009 znaša 1698,8 MXN (87,68 EUR). (glej Servicio de Administración Tributaria 2009)

⁴⁵ 10000 MXN = 612,83 EUR (1. julij 2008); 516,15 EUR (2. marec 2009). (glej European Central Bank 2009)

⁴⁶ Glej Tabelo 8.8.

⁴⁷ Glej Tabelo 8.9.

5.4 CERKEV VIDA ABUNDANTE IN TEOLOGIJA BLAGINJE

Vizija cerkve Vida Abundante je, da bi vsak Mehičan živel življenje v obilju, tako v duhovnem kot tudi materialnem pomenu. Za doseg tega cilja je za vernike cerkve Vida Abundante potrebna popolna predanost bogu v obliki goreče vere, dajanja desetine in evangelizacije okolja.

Pastorji v cerkvi Vida Abundante svojim vernikom obljublajo, da bodo uspeli, vendar morajo ob tem potrpežljivo čakati. Od boga je odvisno, kdaj jim bo namenil blaginjo. Kljub tej popolni prepustitvi pa opozarjajo, da mora biti kristjan tudi aktiven. Začeti mora sam reševati svoje težave. Če hoče vernik hitro finančno uspeti, mora najprej sam začeti preudarno upravljati s svojimi financami, šele nato mu bo bog pomagal. Trdijo, da ima bog plan za kristjane, vendar je od njih samih odvisno, kako hitro bo ta plan uspel. Pastor Andrés je v pridigi o finančnem uspehu podal primer: kristjanu, ki ima v lasti restavracijo, bo bog dal milost, da bo priljubljen pri ljudeh in jih bo veliko obiskovalo njegovo restavracijo. Nadpovprečno pa bo uspel samo, če bo tudi sam aktiven: če bo razširil svojo restavracijo, izboljšal kvaliteto ponudbe itn. Cerkev Vida Abundante torej svoje člane spodbuja, da so aktivni in se sami lotijo reševanja težav.

V cerkvi dajejo velik poudarek tudi odplačevanju dolgov, saj je med Mehičani zadolženost velik problem. Med isto pridigo je pastor Andrés spodbudil prisotne vernike, naj pri tem ne obupajo. Če jim ni uspelo pri bankah in posojilnicah, naj poskusijo z bogom. Prepustijo naj se mu za nekaj mesecev: molijo naj, obiskujejo cerkev in dajejo desetino in videli bodo, česa je sposoben.

Kljub temu cerkev ne obljublja, da bodo vsi uspeli. Pastorji opozarjajo, da bog ne bo spremenil vseh kristjanov v milijonarje. Bog bo dal ljudem ravno toliko, da jih materializem ne bo prevzel in bodo s tem lahko služili njemu, cerkvi, družbi in vsem, ki potrebujejo pomoč. Da jim ravno toliko, da ne začutijo potrebe zatekati se k nemoralnim (varanje), nevarnim (droge in alkohol) ter nezakonitim (kriminal, korupcija) stvarim, ampak da uživajo polno življenje v bogu in v realizaciji samih sebe.

Pastorji tudi razlagajo, da nekateri ne uspejo, ker njihova vera ni dovolj močna. Drugi razlog je, da ne dajejo desetine redno in dovolj. Pravijo, da rezultati pridejo, potem ko postane dajanje desetine vernikova navada. To naj bi se zgodilo po približno 4 mesecih.

Doseženo bogastvo se ne sme kopičiti. Potrebno je pravilno upravljati z njim ter ga vlagati v projekte širjenja božjega kraljestva. Zelo spodbujajo kroženje denarja v državi, saj to pripomore k boljšemu položaju vseh ljudi.

V cerkvi Vida Abundante ne gre za eksplicitno podajanje teologije blaginje. Primarna vizija cerkve sicer je, da njeni verniki dosežejo obilje in uspeh, vendar tega ne podajajo eksplicitno. Trdijo, da bog ni pripomoček za doseganje uspešnega in obilnega življenja, ravno obratno. Obilno in polno življenje je dodatek, ki pride z močno vero v boga. Verjamejo, da kdor veruje samo za to, da bo uspel, ne bo uspel. Bog bo nagradil samo tiste, ki resnično verujejo. Torej gre za bolj subtilne učinke teologije blaginje. Ni neposrednega nakazovanja, da bo bog nujno dal finančno blaginjo vsem vernikom. Lahko jim bo samo izboljšal življenje na drugih področjih, v smislu samorealizacije in življenja, kjer ima vernik vsega v izobilju.

5.4.1 Uspešnost teologije blaginje med verniki cerkve Vida Abundante

Po besedah pastorja Jordána naj bi v cerkev prihajali predvsem tisti, ki imajo v vsakdanjem življenju težave in jim Vida Abundante predstavlja možnost odreditve, saj jim ponuja uspeh v zameno za vero. Z anketo sem ugotovila, da so s tem skladna tudi pričakovanja vernikov pred vstopom v cerkev.

Pri vprašanju o razlogu za vstop v cerkev, je bil s 37,7 odstotki najpogostejši odgovor »ker sem videl/a možnost izboljšanja svojega življenja«. Če prištejem še odgovore, katere so anketiranci napisali sami pod rubriko drugo in jih lahko združim pod odgovor »ker je bog rešil moje težave« (4,1 %), naraste odstotek na 41,8 odstotkov. To pomeni, da se je 41,8 odstotkov vernikov pridružilo, ker je v cerkvi videlo možnost izboljšave, rešitve. Kot drugi najpogostejši razlog so navedli strinjanje z doktrino cerkve (28,7 %).⁴⁸

S primerjavo razlogov za vstop in prejšnjo religijo anketirancev sem ugotovila, da je največ tistih, ki so bili prej katoliki, prestopilo zaradi želje po izboljšanju življenja (66,7 %)⁴⁹, kar potrjuje tezo, da RKC v Latinski Ameriki izgublja vernike zaradi svoje neprilagodljivosti njihovim novim potrebam.

⁴⁸ Glej Tabela 8.14.

⁴⁹ Glej Tabela 8.17.

Novе potrebe vernikov temeljijo na vzpostavitvi materialističnih in večanju pomena postmaterialističnih vrednot v Mehiki in Latinski Ameriki na sploh. Z anketo sem skušala ugotoviti, ali je cerkev Vida Abundante uspešna pri spreminjanju življenjskega stila svojih članov v skladu z novimi vrednotami. Rezultati so pokazali, da večina anketirancev (97 %) meni, da se jim je življenje po vstopu res spremenilo.⁵⁰

Položaj v družbi se je po mnenju 39,3 odstotkov vernikov zelo spremenil v pozitivno smer. Sledi skupina vernikov (23 %), ki meni, da se je njihov položaj nekoliko pozitivno spremenil. 14,8 odstotkov pa jih meni, da skoraj ni opaziti razlik v njihovem položaji v družbi.⁵¹

O spremembi finančnega stanja večina anketirancev meni, da se je spremenilo pozitivno. Odstotek tistih, ki menijo, da se je njihovo finančno stanje zelo spremenilo na boljše, znaša 32,7 odstotkov in je nekoliko višji od odstotka tistih, ki menijo, da se je njihovo finančno stanje spremenilo nekoliko na boljše (30,9 %).⁵²

Anketiranci prav tako enotno menijo, da se je stanje v družini spremenilo na boljše. 44,4 odstotkov jih meni, da se je zelo spremenilo na boljše. Zanimivo visok je odstotek tistih, ki menijo, da se je le nekoliko spremenilo (22,2 %), saj je višji kot pri drugih dveh področjih.⁵³

Večina anketirancev se strinja, da, odkar so vstopili v cerkev Vida Abundante, boljše preživlja prosti čas (55,2 %), je samozavestnejša (67 %), je bolj zadovoljna sama s sabo (66 %), ima kvalitetnejše življenje (63,5 %) ter se vidi kot bolj zrelo osebnost (63,5 %). Nižji je odstotek tistih, ki menijo, da si finančno lahko več privoščijo. S tem se jih popolnoma strinja 38,7 odstotkov, delno se jih strinja 26,9 odstotkov.⁵⁴ Rezultati so pokazali, da članstvo v cerkvi Vida Abundante prinaša večjo stopnjo samorealizacije in zadovoljstva na sploh. Iz tega lahko sklepam, da cerkev Vida Abundante med svoje vernike poleg spektra materialističnih vrednot vnaša tudi določene postmaterialistične vrednote samorealizacije.

Zanimiv je nižji odstotek tistih, ki menijo, da si finančno lahko več privoščijo. V skladu z nauki teologije blaginje bi se moral finančni položaj vernikov zelo izboljšati, odkar so postali člani, česar pa rezultati niso pokazali. Spremenljivko »Finančno si lahko več

⁵⁰ Glej Tabelo 8.15.

⁵¹ Glej Tabelo 8.18.

⁵² Glej Tabelo 8.18.

⁵³ Glej Tabelo 8.18.

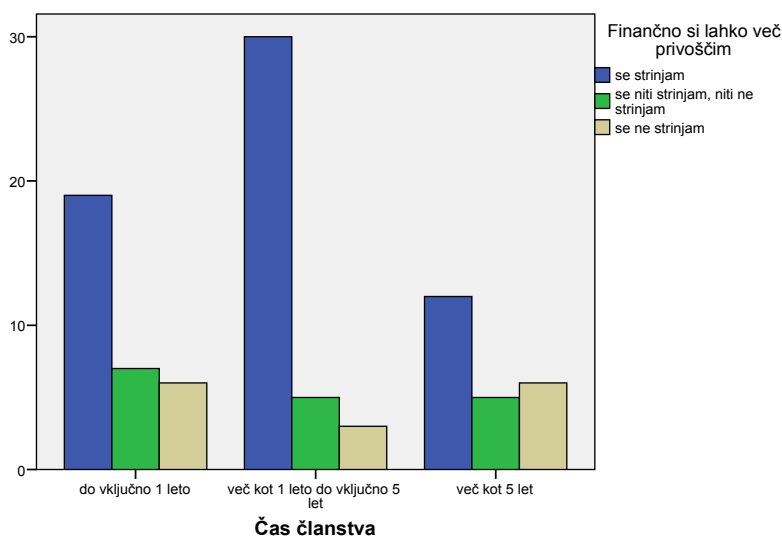
⁵⁴ Glej Tabelo 8.16.

privoščim»⁵⁵ sem zato primerjala s časom članstva, saj sem hotela ugotoviti, kdaj je uspešnost teologije blaginje med verniki najvišja. Pričakovala sem namreč, da je njena uspešnost med tistimi, ki so člani cerkve manj kot eno leto, manjša kot med tistimi, ki so njeni člani več let.

Ugotovila sem, da je največ tistih, ki menijo, da si lahko finančno veliko več privoščijo kot pred vstopom, med verniki, ki so člani cerkve med enim in petimi leti (78,9 %). Zanimiv je visok odstotek anketirancev, ki so člani cerkve do vključno eno leto in menijo, da si lahko več privoščijo kot prej (59,4 %).⁵⁶ Sprememba na finančnem področju tistih, ki sledijo naukom teologije blaginje, je torej razmeroma hitra. (glej Graf 5.2)

Prav tako zanimiv je odstotek tistih, ki so člani cerkve več kot 5 let. 52,2 odstotkov jih meni, da si finančno lahko privoščijo več kot prej. Dobra četrtina (26,1 %) pa jih meni, da si ne morejo finančno več privoščiti kot pred vstopov v cerkev.⁵⁷ Odstotek je najvišji med vsemi tremi časovnimi razredi (glej Graf 5.2). Iz tega lahko sklepam, da po enem letu članstva finančna uspešnost tistih, ki sledijo naukom teologije blaginje naraste in doseže vrhunec do 5 let članstva. Po petih letih članstva je finančna uspešnost vernikov zmanjšana.

Graf 5.2: Primerjava samopercepcije finančne moči in časa članstva anketirancev

⁵⁵ Odgovore sem zaradi preglednosti združila v tri razrede: 1. popolnoma se strinjam, delno se strinjam = se strinjam; 2. se niti strinjam, niti ne strinjam; 3. delno se ne strinjam, se ne strinjam = se ne strinjam

⁵⁶ Glej Tabelo 8.19.

⁵⁷ Glej Tabelo 8.19.

Rezultati kažejo, da se z daljšanjem članstva finančna blaginja članov zmanjšuje. To v diskurzu cerkve Vida Abundante pomeni nezadostno vero, ki se kaže v finančnem neuspehu. Sama pa menim, da argument, da bog zagotavlja vsem kristjanom finančni uspeh, dolgoročno ne vzdrži. To pomeni, da sledenje naukom teologije blaginje ne prinaša nujno obljubljenega finančnega uspeha. Prinaša pa izboljšavo na drugih področjih vernikovega življenja.

5.4.2 Potrošniške navade članov cerkve Vida Abundante

Z anketo sem želela izvedeti več tudi o potrošniških navadah članov cerkve Vida Abundante, torej, če je ponotranjenje naukov teologije blaginje povezano z večjo potrošnjo.

Navedla sem več področij in anketirance vprašala, ali se jim zdi, da, odkar so postali člani cerkve Vida Abundante, zapravijo več ali manj zanje. Izkazalo se je, da anketiranci zapravijo isto količino denarja kot pred vstopom za: hrano (50 %), oblačila (48,4 %), darila (37,5 %) in tehnologijo (35,9 %). Več zapravijo za zdravo zabavo (50 %). Manj zapravijo za alkohol (84,5 %), zabave (67,7 %) in restavracije (40 %). Za počitnice jih enak odstotek anketirancev zapravi isto kot prej (36,4 %) kot tistih, ki zapravijo manj zanje (36,4 %). Za prosti čas isti odstotek anketirancev zapravi več (40 %) in manj (40 %) kot prej.⁵⁸

Če primerjam samo odstotke možnosti odgovora »več zapravim« na vseh področjih, ugotovim, da verniki več zapravijo za zdravo zabavo (50 %), prosti čas (40 %), tehnologijo (30,4 %), darila (28,4 %), počitnice (27,3 %), restavracije (22,2 %), oblačila (20,4 %), hrano (18,9 %) in zabavo (8,6 %).⁵⁹ Anketiranci, odkar so postali člani cerkve, zapravijo več za nematerialne kot za materialne stvari, iz česar lahko spet sklepam, da cerkev daje poudarek materialističnim vrednotam s ciljem posameznikovega doseganja samorealizacije.

Z dodatno poglobljeno primerjavo odstotkov večje oziroma manjše potrošnje različnih stvari z dohodki anketirancev ter odstotki moči potrošnje sem ugotovila, da ne obstaja statistična povezava med spremenljivkami. Kljub temu sem prišla do zanimivih

⁵⁸ Glej Tabelo 8.20.

⁵⁹ Glej Tabelo 8.20.

rezultatov s primerjavo samo večje ali manjše potrošnje (brez odgovora »zapravim isto kot prej«) različnih stvari z dohodki anketirancev. V razredu anketirancev, ki mesečno zaslužijo manj kot 5000 MXN v 8 od 10 primerov (za hrano, oblačila, zabave, alkohol, darila, restavracije, počitnice in tehnologijo) trošijo manj kot pred vstopom. V razredu dohodkov od 5000 MXN do 10000 MXN anketiranci trošijo več v 6 od 10 primerov (hrano, oblačila, počitnice, prosti čas, tehnologijo in zdravo zabavo). V razredu dohodkov nad 10000 MXN anketiranci trošijo več v 7 od 10 primerov (oblačila, darila, restavracije, počitnice, prosti čas, tehnologijo in zdravo zabavo).⁶⁰

Rezultati ankete so pokazali, da se je potrošnja med člani z nižjimi dohodki, ki menijo, da si po vstopu lahko več privoščijo, zmanjšala. Med člani s srednje visokimi dohodki, ki menijo, da si po vstopu lahko več privoščijo, se je potrošnja povečala. Prav tako se je povečala med člani z višjimi dohodki, ki menijo, da si po vstopu lahko več privoščijo. Pričakovala sem ravno obratno spremembo potrošniških navad med člani – da se bo med nižjim slojem potrošnja povečala, med srednjim in višjim slojem pa zmanjšala zaradi novih vrednot, katere vnaša teologija blaginje med vernike.

Menim, da se potrošnja med nižjimi sloji zmanjša zaradi asketske delovne etike, o kateri govori Weber (1988). Finančni prihranek, ki je prva posledica te etike, verniki dajejo kot vložek v obliki desetine in darov cerkvi. S finančnim vlaganjem v cerkev si verniki namreč kupujejo še večje izboljšanje finančnega položaja. Trenutna manjša potrošnja je po mojem mnenju samo začetna faza, v kateri verniki vlagajo v cerkev in ne trošijo v želji po dosegu položaja, ki jim bo omogočal neomejeno potrošnjo in s tem obilno in zadovoljno življenje.

Menim tudi, da se potrošnja med srednjim in višjim slojem poveča, ker imajo sami že urejen finančni položaj in ne potrebujejo asketske delovne etike. Teologija blaginje jim s pozitivnim pogledom na finančno blaginjo in z uvajanjem vrednot samorealizacije postane motivator, da več potrošijo za potrebe, ki jih uvrščamo v višje razrede Maslowove piramide potreb (glej Maslow 1970), kar je razvidno iz rezultatov ankete. V primeru cerkve Vida Abundante ne gre zgolj in samo za podajanje potrošniških navad, ampak za spodbujanje življenjskega stila, kjer naj ne bi verniku manjkalo ničesar. Torej gre za miselnost, da se s povečanjem finančne moči človek počuti boljše, saj si z več denarja lahko privošči več stvari, katere ga lahko osrečijo. Cerkev Vida Abundante ne promovira ideje, da bi morali biti vsi milijonarji, ampak spodbuja zmerno finančno

⁶⁰ Glej Tabelo 8.21.

uspešnost, kar pomeni, da vplivi naukov teologije blaginje niso tako eksplicitni kot med skupnostmi WOF. Cerkev Vida Abundante kot ideal predstavlja popolnega vernika, ki si lahko veliko privošči in je uspešen na vseh področjih svojega življenja, kar je v skladu z idealom ameriškega uspeha.

Iz navedenega lahko sklepam, da teologija blaginje spodbuja potrošništvo med verniki, ki sledijo njenim naukom. Med nižjim slojem pa razvija asketsko delovno etiko, ki postane podlaga za poznejše potrošništvo, ki se razvije v bolj eksplicitni obliki med srednjim in višjim slojem.

6 SKLEP

S svojo raziskavo sem ugotovila, da je teologija blaginje eno izmed najpomembnejših religijskih gibanj v Latinski Ameriki v začetku 21. stoletja. Njen vpliv ni omejen samo na skupnosti WOF in neobinkoštno gibanje v celoti, ampak se širi tudi med ostale krščanske religijske skupnosti. Razlog hitrega širjenja teologije blaginje je v njeni uspešnosti vplivanja na vsa področja vernikovega življenja in ne samo religioznega, kar vpliva tudi na celotno družbo, v kateri se širi.

Teologija blaginje je družbi prilagajajoče religijsko gibanje⁶¹, ki s svojo doktrino izpolnjuje posameznikove religiozne in sekularne potrebe v družbi. Njeno uspešnost v boju za vernike z drugimi religijskimi gibanji na postmodernem religijskem trgu vidim ravno v njeni hkratni religioznosti in sekularnosti.

Privlačnost teologije blaginje za množice vernikov na religijskem trgu je razlog za močno kontrasektantsko kritiko med ostalimi krščanskimi religijskimi gibanji. Kritika je močna predvsem med zgodovinskimi protestantizmi, katerih prisotnost v Latinski Ameriki ni zanemarljiva. Kontrasektantstvu navkljub je moč teologije blaginje na religijskem trgu Latinske Amerike tolikšna, da spodbuja tudi druga religijska gibanja, da začnejo delovati v skladu z novimi potrebami postmodernega posameznika. Slednje obsegajo: družbeni položaj, pripadnost, samospoštovanje, potrjevanje ter samorealizacijo in jih lahko uvrstimo v zgornji del Maslowove hierarhije potreb (glej Maslow 1970).

Ugotovila sem, da teologija blaginja v Latinski Ameriki reproducira hkrati materialistične in postmaterialistične vrednote. Svojim vernikom predstavlja ideal uspešnega bogu predanega vernika, ki uživa od boga dan dober finančni položaj, s katerim mu je omogočena samorealizacija na vseh področjih. Vernikova pot do ideala je sestavljena iz dveh korakov. S prvim korakom vernik pride do hitrega izboljšanja svojega finančnega položaja s pomočjo vere, saj prevzame asketsko delovno etiko. Finančne viške, v želji po še večjem dobičku, vernik vlaga naprej, med drugim tudi v cerkev v obliki desetine, kar je v soglasju z Webrovo idejo protestantske asketske etike (glej Weber 1988). Drugi korak sledi, ko ima vernik že urejen finančni položaj in

⁶¹ Cilj družbi prilagajajočega religijskega gibanja je vernikovo notranje izpopolnjevanje (glej Wallis v Smrke 2000, 293).

predstavlja začetek trošenja finančnih viškov s smotrom doseganja konstantno uspešnega življenjskega stila, kjer mu nikoli ničesar ne bi manjkalo. Drugi korak je v nesoglasju z Webrovo idejo. Teologija blaginje, čeprav vidi finančni uspeh kot božji blagoslov, namreč uči, da vernikova realizacija ni v asketski finančni kumulaciji, ampak korak dlje – v trošenju s ciljem samorealizacije. Webrova asketska delovna etika je postala samo pripomoček doseganja vernikove samorealizacije. Teologija blaginje je prenesla fokus iz vernikove realizacije v bogu k tuzemeljski vernikovi samorealizaciji, kar jo uvršča med postmoderna religijska gibanja.

Ideal uspešnega posameznika, ki si lahko privoščiti vse za svoje zadovoljitev, je v skladu z ameriškim idealom uspeha, iz česar sklepam, da teologija blaginje s širjenjem iz ZDA v Latinsko Ameriko prenaša tudi kulturni kapital. Odseva namreč ameriške vrednote individualističnega uspeha, povezanega z uspehom na finančnem področju.

Teologija blaginje uvaja nov spekter vrednot, ki nasprotujejo starim vrednotam preživetja, ki jih je v Latinski Ameriki upravičevala RKC in niso bile skladne s potrošniškim kapitalizmom. Vrednote preživetja so namreč protimaterialistične in ne vključujejo delovne etike, nadaljnega vlaganja dobička in potrošnje neosnovnih produktov, ampak iščejo samo zadovoljitev osnovnih potreb. Šele z novimi vrednotami je mogoč nastop potrošniškega kapitalizma. Zatorej menim, da je posledica prenosa kulturnega kapitala s teologijo blaginje tudi širjenje potrošniškega kapitalizma in večanje potrošniških navad med prebivalstvom. Teologija blaginje namreč ne obsoja potrošništva, ampak ga spodbuja. Vernikom kot cilj predstavlja doseganje življenjskega stila, kjer jim ne bi ničesar manjkalo. Za teologijo blaginje je popoln tisti posameznik, ki živi po božjih navodilih, si lahko privoščiti izpolnitev vseh njegovih potreb in ima na sploh vsega v izobilju.

O obilju govori tudi ime cerkve, na podlagi katere sem opravila študijo primera: Cerkev Vida Abundante (Cerkev Obilno življenje). Ugotovila sem, da cerkev v sklopu svoje doktrine podaja tudi nauke teologije blaginje, saj vernikom zagotavlja, da bodo v zameno za svojo vero prejeli finančno blaginjo in uspeh na vseh področjih njihovega življenja. Med raziskavo v cerkvi Vida Abundante Morelia sem ugotovila, da reproducirajo postmaterialistične vrednote v skladu s podobo ameriškega instantnega uspeha. Na podlagi teh vrednot upravičujejo zmerno potrošništvo.

Problem prenosa kulturnega kapitala preko religije iz ZDA v Latinsko Ameriko in konkretno Mehiko lahko vidimo tudi kot proces neokolonializma. Teologija blaginje namreč vsiljuje nov kulturni pogled na svet, ki je drugačen od prejšnjega in koristi zahodnemu, predvsem ameriškemu, trgu. Socialni kapital, ki ga proizvajajo biblične šole cerkva, ki poučujejo teologijo blaginje, pomaga k še uspešnejšemu in hitrejšemu širjenju novega kulturnega kapitala. Kljub temu menim, da se pri procesu reprodukcije teologije blaginje v Latinski Ameriki istočasno dogaja tudi proces glokalizacije. Verniki, kot sem sama videla na primeru cerkve Vida Abundante, nauke in vrednote sprejemajo kritično in jih preoblikujejo v skladu s svojim prejšnjim kulturnim pogledom in navadami. Ne morem namreč govoriti o cerkvi Vida Abundante kot o izključno viru reprodukcije vrednot okolja, iz katerega izhaja njen ustanovitelj. Menim, da se s širjenjem teologije blaginje v Mehiki in tudi v Latinski Ameriki istočasno dogajata procesa neokolonializma in glokalizacije, tako da imata obe strani koristi. To dokazuje tudi povratni učinek iz misijonarskih dežel (v tem primeru Mehike) v dežele pošiljateljice (ZDA), o čemer je govoril že David Martin (glej Martin 1990).

Menim, da je vizija mehiških neobinkoštnih in drugih cerkva, ki v Mehiki učijo teologijo blaginje, izgradnja »nove družbe«. Ne gre za uničenje prejšnje bogokletne družbe in vzpostavitev rigidnega božjega kraljestva, kar lahko zasledimo pri krščanskih fundamentalistih, ampak za njeno prenavo. Družbo hoče prenoviti v smislu vzpostavitve novih vrednot in dodajanja nove vsebine dosedanjim praksam in navadam. Teologija blaginje je namreč družbi prilagajajoče se religijsko gibanje, ki se spaja s popularno kulturo.

Menim, da prihodnja uspešnost gibanja teologije blaginje temelji na njegovi nadaljnji sposobnosti prilagajanja vedno novim in novim potrebam vernikov. Pričakujem, da se bo vpliv teologije blaginje med neobinkoštnimi in ostalimi cerkvami na področju Mehike in celotne Latinske Amerike v prihodnosti še bolj povečal, saj bo s trenutno gospodarsko krizo vedno več ljudi iskalo načine, kako hkrati združiti materialistične in postmaterialistične potrebe.

7 LITERATURA

Barrick, Michael, Rusty Leonard in Rod Pitzer. 2003. A Critical Look at the 'Word of Faith' Ministries. *Ministry Watch Reflections*, oktober. Dostopno prek: www.ministrywatch.com/mw2.1/pdf/Reflections_WordFaith.pdf (5. maj 2008).

Bastian, Jean-Pierre. 2006a. De los protestantismos históricos a los pentecostalismos Latinoamericanos: Análisis de una mutación religiosa. *Revista de Ciencias Sociales Universidad Arturo Prat* 16: 38-54.

--- 2006b. La nouvelle économie religieuse de l'Amérique latine. *Social Compass* 53 (1): 65-80.

Berger, Peter. 1990. *The Sacred Canopy: Elements of a Sociological Theory of Religion*. New York: Anchor Books.

Berges Curbelo, Juana. 2004. Los nuevos movimientos religiosos en los cambios de la religiosidad latinoamericana y caribeña. V *Boletín Electrónico del CIPS*, ur. Sonia Jiménez in Ana Celia Perera, 11-13. Havana: Centro de Investigaciones Psicológicas y Sociológicas. Dostopno prek: <http://www.cips.cu/descarga.php?id=boletin1.pdf&path=boletines> (27. november 2008).

Berryman, Philip. 1999. Churches as Winners and Losers in the Network Society. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* 41 (4): 21-34.

Cantero, Luis Eduardo. *Que de la teologia de la prosperidad*. Dostopno prek: <http://files.caminternational.org/resources/upload/files/attachments/Qu%C3%A9%20de%20la%20teolog%C3%ADa%20de%20la%20prosperidad.pdf> (7. oktober 2008).

Cartledge, Mark. 2008. Pentecostal Theological Method and Intercultural Theology. *Transformation* 25 (2 in 3): 92-102.

Central Intelligence Agency. 2009. *The World Factbook*. Dostopno prek: <https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/index.html> (18. februar 2009).

Chesnut, Andrew. 2003a. A Preferential Option for the Spirit: The Catholic Charismatic Renewal in Latin America's New Religious Economy. *Latin American Politics and Society* 45 (1): 55-85.

--- 2003b. Pragmatic Consumers and Practical Products: The Success of Pneumacentric Religion among Women in Latin America's New Religious Economy. *Review of Religious Research* 45 (1): 20-31.

Črnič, Aleš. 2003. Odnos sodobnih družb do novih religijskih gibanj. *Teorija in praksa* 40 (1): 117-135.

Dow, James. 2005. The Expansion of Protestantism in Mexico: An Anthropological View. *Anthropological Quarterly* 78 (4): 827-851.

Ekelund, Robert, Robert Hébert in Robert Tollison. 2002. An Economic Analysis of the Protestant Reformation. *Journal of Political Economy* 110 (3): 646-671.

Espinosa, Gastón. 2004. The Pentecostalization of Latin American and U.S. Latino Christianity. *PNEUMA: The Journal of the Society for Pentecostal Studies* 26 (2): 262-292.

European Central Bank. Dostopno prek: <http://www.ecb.int> (2. marec 2009).

Garma, Carlos. 2002. Religious Affiliation and Conflict in the Indian Municipalities of Chiapas. *Social Compass* 49 (1): 29-42.

Garrard-Burnett, Virginia. 1998. Review Essay. Transnational Protestantism. *Journal of Interamerican Studies and World Affairs* 40 (3): 117-125.

Goh, Robbie. 2008. Hillsong and 'Megachurch' Practice: Semiotics, Spatial Logic, and the Embodiment of Contemporary Evangelical Protestantism. *Material Religion* 4 (3): 284-304.

Góngora, Alvin. 1998. *Fe y prosperidad: Preguntas que conducen al servicio y el contentamiento*. Dostopno prek: http://www.dimensioneducativa.org.co/biblioteca.shtml?AA_SL_Session=d933432e1b9076bda0ec6a4d65c9eb47&x=49764 (12. maj 2008).

Harrison, Milmon. 2005. *Righteous Riches: The Word of Faith Movement in Contemporary African American Religion*. New York: Oxford University Press.

Heelas, Paul, ur. 1998. *Religion, modernity and postmodernity*. Oxford: Blackwell.

Hocken, Peter. 2004. The Impact of the Charismatic Movement on the Roman Catholic Church. *Journal of Beliefs and Values* 25 (2): 205-216.

Hook, Sidney. 2006. Capitalism and Protestantism. V *Thinking about religion: a reader*, ur. Ivan Strenski, 144-146. Oxford: Blackwell.

Hunt, Stephen. 2000a. Dramatising the 'Health and Wealth Gospel': belief and practice of a neo-Pentecostal 'Faith' ministry. *Journal of Beliefs & Values* 21 (1): 73-86.

--- 2000b. 'Winning Ways': Globalisation and the Impact of the Health and Wealth Gospel. *Journal of Contemporary Religion* 15 (3): 331-347.

--- 2002. Deprivation and Western Pentecostalism Revisited: Neo-Pentecostalism. *PentecoStudies* 1 (2): 1-29.

Inglehart, Ronald. 2008. Changing Values among Western Publics from 1970 to 2006. *West European Politics* 31 (1-2): 130-146.

Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática. 2005. *La Diversidad Religiosa en México*. Aguascalientes: Instituto Nacional de Estadística, Geografía e Informática. Dostopno prek: http://inegi.org.mx/prod_serv/contenidos/espanol/bvinegi/productos/integracion/socio-demografico/religion/Div_rel.pdf (15. marec 2008).

LaFranchi, Howard. 1996. Visiting Pope Will Find Rising Tide Of Protestantism in Latin America. *The Christian Science Monitor*, 1. februar. Dostopno prek: <http://www.csmonitor.com/1996/0201/01014.html> (5. april 2008).

Lee, Shayne. 2007. Prosperity theology: T.D. Jakes and the gospel of the almighty dollar. *Cross Currents*, poletje. Dostopno prek: http://findarticles.com/p/articles/mi_m2096/is_2_57/ai_n27361438?tag=content;coll (6. oktober 2008).

Levine H., Daniel. 2007. *The Future of Christianity in Latin America*. Dostopno prek: <http://www.nd.edu/~kellogg/publications/workingpapers/WPS/340.pdf> (26. februar 2009).

Luckmann, Thomas. 1997. *Nevidna religija*. Ljubljana: Krtina.

Lugo, Luis, Sandra Stencel, John Green, Timothy S. Shah, Brian J. Grim, Gregory Smith, Robert Ruby, Allison Pond, Andrew Kohut, Paul Taylor in Scott Keeter. 2006. *Spirit and Power: A 10-Country Survey of Pentecostals*. Washington: The Pew Forum on Religion & Public Life. Dostopno prek: <http://pewforum.org/newassets/surveys/pentecostal/pentecostals-08.pdf> (27. januar 2009).

Lyotard, Jean-Francois. 2002. *Postmoderno stanje: poročilo o vednosti*. Ljubljana: Društvo za teoretsko psihoanalizo.

Makarovič, Matej. 2003. Socialni kapital v organizacijah. V *Socialni kapital v Sloveniji*, ur. Matej Makarovič, 80-104. Ljubljana: Sophia.

Martin, David. 1990. *Tongues of fire: The Explosion of Protestantism in Latin America*. Oxford: Blackwell.

--- 2002. *Pentecostalism: The World Their Parish*. Oxford: Blackwell.

Martin, Edward. 2003. Liberation theology, Sustainable Development, and Postmodern Public Administration. *Latin American Perspectives* 30: 69-91.

Maslow, Abraham. 1970. A Theory of Human Motivation. V *Twentieth Century Psychology: Recent Developments in Psychology*, ur. Philip Lawrence Harriman in Philip Harriman, 22-48. Manchester: Ayer Publishing. Dostopno prek: <http://books.google.com/books?id=vdvXOxzbiNwC&printsec=frontcover&dq=Twentieth+Century+Psychology:+Recent+Developments+in+Psychology&hl=sl#PPA22,M1> (9. marec 2009).

Moore, Laurence. 1994. *Selling God: American Religion in the Marketplace of Culture*. New York: Oxford University Press.

Motley Hallum, Anne. 2003. Taking Stock and Building Bridges: Feminism, Women's Movements, and Pentecostalism in Latin America. *Latin American Research Review* 38 (1): 169-186.

Piedra, Arturo. 2004. *Teología de gracia y de prosperidad*. Dostopno prek: www.esepa.org/recursos/tgraciatprosperidad.pdf (12. oktober 2008).

Servicio de Administración Tributaria. Dostopno prek: http://www.sat.gob.mx/sitio_internet/asistencia_contribuyente/informacion_frecuente/salarios_minimos/ (3. marec 2009).

Smrke, Marjan. 2000. *Svetovne Religije*. Ljubljana: FDV.

Stark, Rodney in William S. Bainbridge. 2007. *Teorija religije*. Ljubljana: FDV.

Sveto pismo na internetu. Dostopno prek: <http://www.biblija.net/biblija.cgi?lang=sl> (25. februar 2009).

Tangenberg, Katy. 2007. Pentecostalism and Women: Cross-national Perspectives and Implications for Social Work. *Journal of the North American Association of Christians in Social Work* 34 (2): 187-206.

Trammel, Madison. 2007. First Church of Prosperidad. *Christianity Today* 51 (7). Dostopno prek: <http://www.christianitytoday.com/ct/2007/july/13.26.html> (17. april 2008).

Vida Abundante Morelia. Dostopno prek: <http://www.vidaabundante.com.mx/> (20. marec 2008).

Vision G12. Dostopno prek: <http://www.visiong12.com/> (5. julij 2008).

Warrington, Keith. 2000. Healing and Kenneth Hagin. *Asian Journal of Pentecostal Studies* 3/1: 119-138.

Weber, Max. 1988. *Protestantska etika in duh kapitalizma*. Ljubljana: ŠKUC.

Woodhead, Linda. 2007. Christianity. V *Religions in the Modern World: Traditions and Transformations*, ur. Linda Woodhead, 153-181. New York: Routledge.

Zúñiga Gutiérrez, Cristina, Eric Janssen in Angela Renée de la Torre. 2006. Los cambios religiosos en México: el caso de los cristianos no católicos. *Carta Económica Regional* 96: 43-52.

8 PRILOGE

PRILOGA A: Število katoličanov in protestantov v določenih državah

Tabela 8.1: Latinskoameriški in hispanoameriški katoličani in protestanti glede na število in odstotek v določenih državah

Država Populacija	Število/odstotek katolikov		Število/odstotek protestantov		Število/odstotek protestantskih binkoštnikov		Število/odstotek binkoštnikov in karizmatikov*	
Braziliya 170 400 000	104 000 000	61 %	50 000 000	29 %	41 000 000	24 %	76 000 000	45 %
Čile 15 000 000	8 600 000	57 %	4 100 000	27 %	3 700 000	24 %	5 400 000	35 %
Gvatemala 11 400 000	7 600 000	67 %	2 800 000	25 %	1 900 000	17 %	2 800 000	25 %
Salvador 6 300 000	4 500 000	71 %	1 400 000	22 %	1 100 000	17 %	1 500 000	24 %
Portoriko 3 900 000	2 700 000	69 %	867 000	22 %	617 000	16 %	1 100 000	28 %
ZDA 35 000 000	25 000 000	70 %	7 000 000	20 %	3 800 000	11 %	9 200 000	28 %
Nikaragva 5 000 000	3 800 000	76 %	950 000	19 %	606 000	12 %	822 000	16 %
Panama 2 900 000	1 800 000	62 %	520 000	8 %	381 000	12 %	580 000	20 %
Honduras 6 400 000	4 700 000	73 %	1 100 000	18 %	692 000	11 %	1 200 000	18 %
Argentina 37 000 000	28 500 000	77 %	4 700 000	13 %	3 900 000	11 %	9 000 000	24 %
Venezuela 24 000 000	20 500 000	85 %	1 800 000	7,4 %	1 350 000	6 %	4 500 000	19 %
Mehika 99 000 000	84 000 000	85 %	7 100 000	7,2 %	4 300 000	4 %	13 500 000	14 %
Kolumbija 42 000 000	38 300 000	91 %	1 900 000	5 %	1 300 000	3 %	12 300 000	29 %

*Število in odstotek binkoštnikov in karizmatikov sta osnovana na seštevku protestantskih binkoštnikov in katoliških karizmatikov.

VIR: World Christian Encyclopedia v Espinosa (2004, 270).

PRILOGA B: Raziskava Pew Foruma o binkoštnikih v desetih državah

Tabela 8.2: Odstotki ljudi, kateri verjamejo, da jim bog zagotavlja blaginjo

	Blaginja	Zdravje
ZDA (n=681)	46 %	56 %
Binkoštniki	66	68
Karizmatiki	59	71
Drugi kristjani	43	52
Latinska Amerika		
Brazilija (n=690)	64 %	74 %
Binkoštniki	83	89
Karizmatiki	61	72
Drugi kristjani	70	80
Čile (n=569)	28 %	72 %
Binkoštniki	49	94
Karizmatiki	36	81
Drugi kristjani	28	73
Gvatemala (n=1000)	71 %	90 %
Binkoštniki	82	96
Karizmatiki	71	91
Drugi kristjani	68	90
Afrika		
Kenija (n=653)	83 %	90 %
Binkoštniki	85	94
Karizmatiki	83	94
Drugi kristjani	77	87
Nigerija (n=650)	96 %	97 %
Binkoštniki	95	97
Drugi kristjani	93	95
Južna Afrika (n=788)	80 %	87 %
Binkoštniki	90	97
Karizmatiki	85	91
Drugi kristjani	78	85
Azija		
Indija (n=726)	82 %	83 %
Binkoštniki	93	93
Karizmatiki	95	97
Drugi kristjani	87	89
Filipini (n=1000)	87 %	95 %
Binkoštniki	90	99
Karizmatiki	85	97
Drugi kristjani	85	95
Južna Koreja (n=420)	46 %	53 %
Binkoštniki	86	85
Karizmatiki	75	89
Drugi kristjani	63	74

Vir: Lugo in drugi (2006, 29).

PRILOGA C: Intervju s pastorjem Javierjem Jordánom, 20. maj 2008

Se lahko prosim predstavite?

Moje ime je Javier Jordán, sem pastor pomočnik tukaj v Vida Abundante. Zadolžen sem za področje moških in sem tudi zadolžen za svetovanje in rekrutiranje novih vodij celic v mestu.

V povprečju koliko ljudi na teden/mesec prihaja v vašo cerkev? Tako obiskovalcev kot tudi rednih članov cerkve?

Tistih, ki redno prihajajo v cerkev, je v povprečju 2000 ... 1800. Novih obiskovalcev je vsak teden približno 50 ali 60. Novih ljudi.

Torej vseh skupaj, ki bi se jim lahko reklo člani, je 1800?

Približno.

Kako bi vi opisali rast članov?

Cerkev ima več strategij rasti. Prisotni smo v medijih: imamo več televizijskih programov na televiziji z odprtimi kanali, tudi na enem kanalu kableske televizije ter na enem kanalu, ki je samo krščanski. Gre za en latinski kanal, ki se vidi po celem svetu. Imenuje se Enlace. Torej, to je prva bojna vrsta s pomočjo medijev. Potem tudi način vsakega posameznika, vsak član začne vabiti svoje prijatelje, svojo družino, svoje sosede. Resnično je to delo vsakega kristjana, ne. Ponesti besedo k svoji družini, ko je njegovo življenje spremenjeno. Vidijo spremembe v družini, oni sami začnejo vabiti druge v cerkev, da spoznajo gospoda. Poleg tega kot cerkev prirejamo dogodke, ki se imenujejo dogodki lova in takrat organiziramo srečanja. Na primer mladi ali kateri drugi dogodek, recimo za moške nogomet, čigar namen je narediti vtis na določen del družbe z namenom, da spoznajo Jezusa Kristusa. Bolj kot Vida Abundante pridigamo Kristusa. Torej ti lahko rečem, da to so primarni viri evangelizacije, ki jih imamo kot organizacija.

Koliko se jih krsti na mesec?

V povprečju krstimo 40 ljudi na mesec.

Torej se ne krstijo vsi, ki pridejo?

Ne. Poglej, pride okrog 60 ljudi, med 60 in 80. Poiskati Kristusa se jih odloči 30 na teden. Od teh tridesetih se jih približno 10 odloči krstiti se. Torej lahko rečem, da se krsti v povprečju 40 ljudi.

Kaj menite o številu krščenih? Kako bi to komentirali?

Mislím, da je to zelo dobra številka. Zelo dobro je, kar se dogaja v Mehiki. Ljudje prihajajo v krščansko cerkev, spoznavajo boga in njihova življenja se spreminjajo. Prav danes sem govoril z enim prijateljem iz Španije, pastorjem misijonarjem, ki vodi krščansko cerkev v Španiji. Šel je pred 9 leti od tu kot misijonar. Povedal mi je, da so Španci, ki se spreobrnejo h Kristusu, v povprečju 3 na leto. Trije! Če pogledamo številko ali družbeni fenomen, ki se dogaja v Mehiki, je nekaj neverjetnega! Ampak kot pastor in kot oseba, ki dela 100 odstotno v cerkvi, pa ga vidim še vedno kot izziv. Ker smo narod, ki ga je potrebno okužiti z bibličnimi principi. Smo narod, ki so ga osvojili Španci in ni ostala samo politika ampak tudi religija. Torej smo fanatična dežela, ki poleg tega, da smo tako religiozni, živimo z najvišjimi nivoji korupcije, organiziranega kriminala, droge, ... Torej mislim, da kot kristjanu, pastorku in osebi s poslanstvom, je še vedno izziv. Oziroma ne! Sem zadovoljen s tem, kar se dogaja, ampak mislim, da moramo še bolj reevangelizirati naš narod. Po eni strani sem zadovoljen, ko slišim, kaj se dogaja z drugimi narodi, ampak po drugi strani nisem tako konformen, kot da ... do tukaj ne! Mislím, da imamo velik izziv kot kristjani v tem narodu.

Zakaj je vaša cerkev tako priljubljena v primerjavi z drugimi cerkvami, religijami (s tem mislim predvsem na katoliško)?

Krščanska cerkev, ne samo Vida Abundante. Krščanska cerkev nasploh je popularna predvsem zaradi tega, ker ima božjo moč, oseba sveti duh je realna oseba. Ne pridigamo religije. Dejstvo, da mi podelujemo božje kraljestvo, in smo podprti z znaki, čudeži, je to, kar nas dela popularne. Lahko si predstavljám Kristusove čase. To, kar je Kristusa naredilo popularnega je bila podpora, ki jo je imel od boga očeta, da je ozdravljál bolne, oživljál mrtve, ... čudeži. Krščanska cerkev je popularna, ker se zakoni izboljšajo, odvisniki od drog se spremenijo, mladi uporniki se spremenijo, ker se bolni pozdravijo. Ker ljudje, ki pridejo z rakom, s kakšno hernijo, s kakšno bolečino ... se pozdravijo. Torej popularnost, čeprav smo prisotni v medijih in imamo vse te kampanje, mislim, da ne prihaja od tam, to ne bi bilo dovolj. Pride, ker ljudje vidijo božjo moč. In nekdo, ki se

mu je pridigalo neko religijo in ni nikoli videl dokazov božje moči, je zanj samo religija. Mi gremo dlje kot to. Jaz bi bil žalosten, če bi moral pridigati samo religijo.

Torej je to več kot religija, je že družba?

Da, mislim, da je to, kar dela krščansko cerkev popularno, božja moč. Jaz ne vidim druge stvari. Niti v televiziji, niti v medijih, niti v karizmi pastorja, niti v karizmi vodij, ne, ne ... Božja moč je tista, ki naredi neko cerkev popularno. Obstajajo krščanske cerkve, z vsem spoštovanjem, ki jim manjka božja moč. Torej neka cerkev, katerakoli že, ena religija, ki ji manjka božja moč je samo institucija, mrtvo podjetje. Nobeno človeško bitje ne bo napolnjeno s čim takim. Če nam je kaj dalo popularnost je, kar sem povedal prej, da ljudje vidijo, da se njihova življenja spreminjajo. In potem ljudje povejo svojim sorodnikom, bratrancem, stricem: »Poslušaj, imel sem ta problem na moji nogi in bog me je pozdravil. Nisem imel dela in bog mi je dal delo.« Torej, če odgovorim na tvoje začetno vprašanje, to je tisto, kar dela cerkev Vida Abundante in mnogo drugih cerkva v Mehiki tako popularne. In tudi v svetu!

Kako bi opisali povprečnega vernika, ki obiskuje vašo cerkev? (Njegov socialni, finančni status, njegovo politično orientacijo itd.)

Ni nekega profila. Prihajajo iz vseh družbenih slojev: revni, zelo revni, mega revni, srednji sloj. Tukaj v Mehiki so sloji ... obstaja veliko slojev: srednji višji sloj, srednji nižji sloj, najvišji sloj, sloj bogatih, sloj še bolj bogatih, podjetniki, profesionalci, delavci, brezposelni, samohranilke, poročeni, mladi ... Torej ni nekega standarda, ampak ljudje prihajajo z veliko potrebo in kadar bog dela, ti ljudje ostajajo isti. To ni sekta, je krščanska cerkev, kjer ljudje ne postajajo čudni, religiozni. Ti lahko vidiš sekte, kjer ljudje spremenijo svoj način življenja, njihov način govora se spremeni, so čudni, nočejo jih več v šoli. Ravno obratno! Jaz bi lahko opisal kristjana Vida Abundante kot kristjana, ki ostaja isti, ampak s spremenjenim srcem, z drugačnimi principi in vrednotami, srečnega, zadovoljnega, z nekim ciljem v življenju. Če govorim o družbi, prihajajo različni: homoseksualci, lezbijke, samohranilke ... In kot v katerikoli cerkvi v Mehiki, obstaja tendenca, da so cerkve polne z procentom več žensk. Mogoče ti lahko rečem o 60 odstotkih žensk in 40 odstotkih moških. Med mladimi in odraslimi. Ker v Mehiki, ne poznam situacije med drugimi narodi, obstaja zelo jasen matriarhat. Ženske zaradi mehiškega mačizma prevzamejo nadzor nad družino v religioznem aspektu, vrednotnem aspektu in vsem tem. In tudi zaradi socialnega učinka ločitev in vsega tega.

Ženske so tiste, ki prve poiščejo duhovno zatočišče. Je več žensk, ampak lahko ti rečem, da je bolj ali manj v ravnotežju.

Ženske pripeljejo svoje može, punce svoje fante?

Navadno je tako, čeprav se spreminja. Veliko moških se približuje bogu. V zadnjih tednih sem spoznal moške, ki prihajajo sami v cerkev in iščejo oni sami načine, kako popraviti svoje zakone. Moški, ko pa je bila pred šele enim desetletjem podrejena ženska ... jaz vidim, da se spreminja.

Kaj želi vaša cerkev, da dosežejo njeni verniki v svojem življenju?

Ime naše cerkve izhaja iz Janezovega evangelija, iz Jezusovih besed. V tem delu pravi, da je sam Jezus: »Sovražnik pride samo, da ubija, krade in ruši. Ampak jaz sem prišel, da bi imeli življenje in da bi ga imeli v izobilju.« Če govorim o cerkvi, imenujemo se Vida Abundante, torej izhaja od tam. Naš primarni interes je, da bi imeli ljudje obilno življenje. Kaj razumemo kot obilno življenje? Najprej duhovni mir z bogom. Da se človek lahko realizira, potrebuje najprej mir s svojim stvarnikom mir s svojo družino, s svojimi otroki, s svojimi ljudmi. Torej, s svojim okoljem. Ko obstaja harmonija z bogom, z družino ... verjamemo, da se tam izpolni namen obilnega življenja. Ko se govori o obilnem življenju, se lahko razume tudi kot imeti v izobilju materialne reči, kot imeti v izobilju bogastvo ... ampak obilno življenje ni vedno finančna zadeva, ampak je več faktorjev. To, kar mi iščemo je, da vsaka oseba pride h Kristusu Jezusu, ki je avtor našega življenja in da izpolni svoj namen kot človeško bitje, da se počuti realiziranega, da se počuti srečnega, da živi obilno življenje. Torej, naše sanje kot cerkev so, da bi v Mehiki živel vsak človek življenje v izobilju. Da bi se spremenili z božjo ljubeznijo in da bi se začeli počutiti dobro in v miru. Da ne bi bilo potrebe, da moški iščejo druge ženske, da se ne zatekajo k nezakonitim stvarem kot so droge, organizirani kriminal, da se ne zatekajo h korupciji, ampak da bi lahko vsak človek užival v polnem življenju v bogu in v realizaciji svoje osebe. Ni potrebno, da vsi ljudje delajo v cerkvi ali da so tu ves čas, da imajo življenje v izobilju. En zdravnik, nočemo, da spremeni svoj poklic, ravno obratno! Ampak lahko izpolni svoj namen s službo bogu. Isto neka gospodinja, učiteljica, isto neki profesor. Torej, to, kar mi iščemo je, da imajo ljudje obilno življenje. Ampak ne moremo jim ga dati mi. Naloga nas kot odposlancev je samo pripeljati ljudi k nogam Kristusa Jezusa. Smo vodilo tja, smo tisti, ki damo znake, ki

poenostavimo znake, da se ljudje lahko približajo bogu. Nemogoče je, da to storimo mi, bog je tisti, ki to naredi.

Če govoriva o teologiji blaginje: Kakšen je odnos cerkve do teologije blaginje?

Mi verjamemo, da ko je bog naredil človeka, ni mislil narediti človeka, ki bi prišel trpeti, ki bi prišel brez čevljev. Ko jaz mislim na boga, in ko sebe vidim kot očeta, sem oče punčke, ki ima leto in pol, in če jo vidim brez čevljev, jo vidim brez hrane, jo vidim, da je bosa, ni nekaj, kar bi mi povzročilo niti užitek niti veselje, povzroča mi žalost, ker jo imam rad. Rad bi ji dal najboljše in da bi se oblačila, ne oblačil z znamkami, ampak da bi se oblačila dobro, da ji ne bi nič manjkalo, da ne bi nikoli ostala brez hrane. Zelo bi me bolelo, da kot oče ne bi imel dela, denarja in da bi jo videl en dan brez hrane. Jaz, ko mislim na boga, verjamem, da je bog z razlogom veliko bolj ljubeč kot sem lahko jaz. Torej, mi mislimo, da je bog tak bog, ki daje, je bog, ki izpolnjuje potrebe, je bog, ki mu ni vseč videti svoje otroke v revščini. Ni bog, ki mu je vseč revščina. Katoliška cerkev in druge tradicionalne cerkve so nam pridigale dolgo časa, da je revščina krepost, čeprav biblija nikoli ne govori o tem. Biblija nikoli nič ne reče, da je revščina krepost. Ampak tudi ne gremo v drugo skrajnost, kjer so bogastvo ali materialne dobrine to, kar potrebuje človek, da je srečen. Smo prepričani in ni nekaj, kar mi pridigamo tukaj in se ne strinjamo s tem. Ljudje ne bodo srečni, če bodo imeli avto leta, bogastvo, to se ne bo zgodilo. Ljudje bodo srečni, ko bodo spoznali Jezusa Kristusa in bodo imeli osebni odnos z očetom. In biblija pravi, da če iščemo njegovo kraljestvo in iščemo to, bo drugo prišlo kot dodatek. In kot dodatek se razume, da bog izpolnjuje njihove potrebe, da ti bog da službo, ki jo potrebuješ. In tudi v enem delu biblija pravi, da bog želi, da smo uspešni, tako kot uspe naša duša. Se pravi, da če bog ve, da bo bogastvo slabo zame, mi bo pač dal ravno prav in dovolj in to je, kar jaz prosim za mojo kongregacijo, za moje ljudi. Da nam bog da točno to, da mu lahko služimo, da nismo človek, ki je obseden z materializmom. Ampak ja, verjamemo tudi, da človek lahko napreduje tudi na teh področjih, kajti bog te hoče blagosloviti, hoče, da uspeš, bog ti hoče dati in če se predpostavi, da si zrel človek, boš uporabil svoja sredstva za ustvarjanje več delovnih mest da pomagaš svoji deželi, da pomagaš misijonarjem, da pomagaš revnim ... torej ljudje, ki jim bog da blaginjo in jih blagoslovi, ker ima neki namen s tem. Ampak ne pridigamo neke teologije blaginje, tudi ne pridigamo teologije revščine, ampak teologijo obilnega življenja v bogu.

Kaj pa vsaj blaginja v smislu vsakdanjega življenja in ne nujno v smislu akumulacije denarja?

Ne, ne. Če nam bog da bogastvo, ni za kopičenje, ampak za to, da se ga porabi! Porabi za božje kraljestvo. Je za potrošiti! Tukaj v Vida Abundante pride veliko podjetnikov in z njimi delamo projekte, da pomagamo mestu, da odpremo nove šole, da pomagamo revnim, da pošljemo sredstva drugim zveznim državam, misijonarjem, ki jih imamo v drugih delih sveta. In verjamemo, da če bog blagoslovi nekoga, je to z nekim namenom in ne, da se kopiči bogastvo, niti da imaš avto leta, ampak, da pomagaš drugim ljudem. Zato ne kopičimo bogastva, ravno obratno, nas zanima, da denar kroži v naši deželi, ker če gre dobro našemu narodu, nam bo šlo dobro vsem. Ampak kot ti pravim, smo v ravnotežju ne pridigati bede, ker bog ni tak bog. Hoče te blagosloviti z dobrim delom, hoče, da je tvoja družina v redu. Merilo je, da ti delaš prave odločitve v skladu z božjimi načeli in bog ti bo dal blaginjo. Neverjetno je, da so ljudje, ki ne poznajo boga, ampak poznajo dobro božja načela, zelo uspešni. Ljudje kot Judje, ki so zelo dobri v poslu. To so ljudje, ki poznajo božja načela in jim gre dobro z bogastvom in ni greh, da si bogat človek. Greh je, ko denar drži tebe. Ko imaš ti denar in ga zapravljaš za prave stvari, super! Ko bi le bilo veliko bogatašev takih. Problem nastane, ko začne denar kontrolirati nas. To je glavni problem! Torej obstaja neko ravnotežje glede financ.

V Mehiki in ZDA je veliko cerkva z imenom Vida Abundante. Kako so cerkve povezane med seboj?

Da, nekatere, ki imajo ime Vida Abundante v Mehiki in v Michoacánu pripadajo isti mreži, ampak ne vse. Obstajajo tudi druge v Združenih državah in tukaj v Mehiki, ker ime ni zaščiten. Gre za božjo besedo in kdorkoli jo hoče poimenovati tako, ni treba da prosi nikogar za dovoljenje. Zaradi tega je veliko cerkva, ki ne pripadajo, oziroma niti nimajo podobne doktrine kot mi in se imenujejo Vida Abundante. Niso vse cerkve Vida Abundante iste, celo obstajajo drugi tipi sekt, ki nosijo isto ime. Niso vse, niti v Združenih državah niti v Mehiki. So nekatere, ne pa vse. Jaz osebno poznam dve, tri cerkve, ki se imenujejo Vida Abundante in ne pripadajo naši aliansi.

Ta aliansa ima ime?

Aliansa Vida Abundante. Sedež je tukaj v Moreliji. V tej aliansi je približno več kot 100 cerkva. Ne imenujejo se vse Vida Abundante in pripadajo naši cerkvi. Imamo jih v

Acapulcu, Ixtapi, Queretaru, tukaj, v Guanajuatu, Michoacánu, ... nekatere se imenujejo Vida Abundante Queretaro, ampak vse se ne imenujejo Vida Abundante.

Kako nastajajo te cerkve? Pošljete misijonarje?

Misijonarji odhajajo od tukaj ali iz katerekoli druge cerkve Vida Abundante. Pošljejo jih njihovi pastori na neko strateško področje s spiritualnim zaledjem, molitvijo in finančnim zaledjem tistih, ki ga pošiljajo.

Kakšen je odnos Vida Abundante do drugih cerkva/religij?

Dober, zelo dober. Smo zelo povezani z drugimi krščanskimi cerkvami. Vsak mesec, če govorim o mestu, imamo večer skupne molitve skupaj z vsemi krščanskimi cerkvami v mestu. Naslednji petek, ne pripadajo aliansi, so drugi tip cerkva, tudi krščanskih, se družimo, da molimo za mesto, guvernerja, župane, za kriminal. Se družimo in glavni namen je sobivanje in življenje. Isto se dogaja z drugimi cerkvami na državnem nivoju. Včasih imamo goste, da z njimi delimo pridigo ali božjo besedo, kakorkoli se jo poimenuje. Imamo goste iz drugih cerkev po državi, ki pridejo, podelijo. Ne prinašajo samo blagoslova tistega, kar bog da temu pastorju, ampak tudi možnost povezati se s tem pastorem ali z njegovo cerkvijo. Imamo zelo dobre odnose s pastori iz Ciudad de México, s severa države, z juga države in tudi prijatelje iz cerkva, ki niso del alianse in pridejo in podelijo ali gremo mi in podelimo. Naslednji konec tedna pridejo eni prijatelji, pride celo en prijatelj iz Avstralije, z nami bo nekaj dni. Pridejo tudi iz Španije, ki pa so člani alianse. Ampak navadno imamo partnerstvo s cerkvijo v Mehiki. Pripravljamo srečanja, tudi na nacionalni ravni, na ravni zvezne države, ki se prirejajo redno, da se moli za predsednika države, da imamo redna srečanja z njim, z guvernerjem, da molimo za določene stvari. Včasih katera cerkev, vodje, če lahko rečem, na državni ravni, ki organizirajo vsedrjavni dan molitve za določeno stvar. In se združimo vse cerkve, preko interneta ali kakorkoli, se zberemo in privabimo še več ljudi. So dnevi, ko se združi ves narod in molimo za eno stvar, brez da bi bili vsi člani alianse. Ta konec tedna je bilo veliko mrtvih zaradi trgovine z drogo, vse cerkve v državi molijo. Torej, imamo zelo dobre odnos z drugimi cerkvami.

Kakšen je odnos vaše cerkve do »mita/ikone«Virgen de Guadalupe«?

Krščanska cerkev je zelo spoštljiva do drugih religij ter njihove tradicije in kulture. Nismo antikatoliki, smo kristjani. Nismo antikatoliki v smislu: »to je narobe, kaj to, kaj drugo..«. Biblija govori zelo jasno o idolatriji. Ne strinjamo se z idolatrijo, nismo pa

antikatoliki, kar pomeni, da ljubimo katolike in smo zelo spoštljivi kot do katerekoli druge in religije, v katero odraste neka oseba. Če pridem v Indijo in vem, da so krave svete, bom torej spoštljiv, ne? Torej, način, kako bom jaz predstavil evangelij Jezusa Kristusa, mora biti zelo previden in naprej mora biti skozi ljubezen in skozi primere in skozi moje pričevanje. Torej tako kot je v Indiji krava sveta za hindujca ali neki bog, neki hare krišna imajo svoje simbole ali svoje bogove s sveto veliko začetnico. Jaz ne bom začel žaliti Mohameda v muslimanskih državah, me bodo linčali! In tudi ni prav, ni razumno, niti ni najbolj ljubeznivo in ni to, kar bi Jezus storil. Čeprav se ne strinjamo s tem, ker je nebiblično, imamo nek način, da pristopimo k katolikom preko ljubezni, preko našega pričevanja in ljudje avtomatično, ko začnejo brati božjo besedo ali ko jim prineseš božjo besedo in ko začnejo ljudje študirati božjo besedo ... Tisti ljudje, ki se spreobrnejo h krščanstvu, sami vidijo, kaj je dobro, kaj ni dobro. In tudi bog ti pomaga, daje ti milost in ti pove, kaj je prav, to kar sem prej mislil. Torej so ljudje, in božja beseda in sveti duh tisti, ki razodenejo ljudem, nismo mi. Mi nismo tukaj, da spreminjamo religijo ljudi, smo samo zato, da jim pomagamo, da dosežejo osebni odnos z bogom. Torej ja, smo zelo spoštljivi. Pravzaprav smo imeli nekatere ekumenske prireditve z njimi. Pred mesecem in pol, za veliko noč, je bil koncert z glasbo s krščanskim sporočilom v centru mesta, kjer smo imeli čas za čaščenje, molitev. Prisostvovala so katoliške skupine, krščanske skupine. Zaradi tega je neko spoštovanje med kristjani.

Kaj menite na to, da večina Mehičanov enači: biti Mehičan je biti katolik?

V krščanski cerkvi se zavedamo, da je to kulturno vprašanje. Pravzaprav so katoliki samo nominalni katoliki, niso katoliki, ki prakticirajo. Govorim o 70 odstotkih katolikov, so nominalni katoliki, kar pomeni: »Moj oče mi je rekel, moja mama mi je rekla ...«. Ampak od tu do prakse: da prihajajo v cerkev, da izpolnjujejo zakramente, da poznajo besedo ... V resnici gre pri ljudeh za kulturno zadevo. Mislim, da imajo vsi narodi korenine, ki jih povezujejo. Je nekaj, kar trenutno zelo povezuje Mehičane v drugih državah, ljudje jih povezujejo z Virgen de Guadalupe, ali pa nas ljudje povezujejo s Pedrom Infantejem, ali z zelo tradicionalnimi stvarmi. Kot sem ti rekel, smo zelo spoštljivi do tega, ampak ne verjamemo, kot jaz verjamem, ne govorim ti več kot cerkev ... torej ne mislim, da gre za religiozni problem, gre za kulturno zadevo. Ljudje ne prakticirajo, ko bi vsaj dobro prakticirali svojo religijo. Ljudje so bolj nominalni, bolj gre za ime: »Tako me je naučila mama in tako sem zrasel in tako je«. In

to je samo kot neka oznaka, ki jo nekdo ima. Ampak ponavljam: ko ti ljudje spoznajo drugo osebo, čigar zakon se je spremenil, čigar življenje se je spremenilo ... takrat občutijo radovednost, da bi se približali. Jaz mislim, da kot Mehičani imamo veliko stvari, ki bi nas lahko združile in ne samo Virgen de Guadalupe. Jaz mislim, da imamo veliko stvari, naša kultura je zelo bogata, je zelo raznovrstna: hrana, naša zgodovina, naša neodvisnost, naši narodni heroji. Je veliko stvari, ki nas lahko združijo kot narod in so lahko ponos naroda. In čeprav je med tem tudi Gudalupana, mislim, da je to bolj religiozno.

Kakšni so načrti cerkve za prihodnost glede vernikov, novih cerkva in misijonov?

Nas cilj je poslati enega misijonarja v vsako muslimansko državo. Mehika ima eno posebno milost v muslimanskih državah. Sprejmejo nas zelo dobro v primerjavi z drugimi misijonarji: ameriškimi, kanadskimi, južnoameriškimi in tudi evropskimi. Mehičani imamo odprta vrata in mogoče je to posledica vojne, ki so jo začele Združene države v Iraku in Afganistanu in v kateri Mehika ni sodelovala. To nam je odprlo mnogo vrat. Gremo tja in nas sprejmejo: »Aaaa, Mehičani ste ... uuu dobrodošli!« Torej naš srednjeročni cilj je poslati enega misijonarja tukaj iz Mehike, če je mogoče tukaj iz Morelije, iz cerkve Vida Abundante, v vsako muslimansko državo. V Moreliji želimo zgraditi 10 drugih kampusov, 10 cerkev Vida Abundante kot je ta. Zdaj so tri, hočemo jih imeti deset. Hočemo zgraditi 10000 celic. Mi ne delamo samo tukaj kot kongregacija, ampak imamo poklic tudi kot discipulat božje besede preko celic v domovih. Trenutno imamo približno 200 celic in naš cilj je 10000 celic, tako da imamo delo. Hočemo delati na enem projektu v naši zvezni državi: postaviti šolo v vsako občino. V državi je 312 občin. Hočemo ustanoviti šolo s principi in vrednotami in z zelo dobro kakovostjo izobraževanja, ki bi bila dostopna vsem družbenim razredom. Trenutno končujemo projekt prve krščanske univerze v zvezni državi, mogoče v državi. Projekt je že zelo daleč. Hočemo postaviti šolo v vsako občino v zvezni državi in če bo to funkcioniralo, bomo razširili na celo državo. Glede medijev: hočemo predvajati naš lasten televizijski in radio kanal. Trenutno smo odvisni od določenih zakonskih vprašanj, ki morajo biti potrjene v senatu, v »Camera de diputados« na nacionalnem in nivoju zveznih držav. Celice, misijonarji, drugi kampusi ... to bi bilo za začetek.

Koliko članov naj bi imela cerkve v 5, 10 letih? Približno.

V 5 letih ... jaz mislim, da bi morali govoriti o 6000 ljudeh. In to je zelo malo! Je minimum, če se ne zgodi druga stvar. Ampak biblija v knjigi dejanj pravi, da se je, ko je Peter prvič govoril, spreobrnilo 3000 ljudi v enem samem dnevu. Torej to se lahko zgodi, da se naenkrat rodi v srcu ljudi želja, da poiščejo boga. In to je nekaj kar ne deluje s strategijami. Mi lahko postavimo strategijo od tukaj do deset let naprej: celice, projekcije, naše grafike rasti, ... ampak biblija pravi, da je rast od boga. Kakor se je zgodilo veliko narodom. Priporočam ti, če izkoristim ta intervju, da se pozanimaš o oživitvah ... ta beseda, oživitev je v Pensacoli ena oživitev je v Gvatemali, Almolonga. Tako se imenuje vas. Poglej tudi o drugih na internetu ali med ljudmi. Ampak te oživitve so kot prebujanja, ko je naenkrat en narod ali mesto moralo začeti iskati boga. Kar naenkrat so se ljudje prebudili in začeli iskati boga. Cerkev so bile majhne, ampak kar naenkrat se je nekaj zgodilo in ljudje: »Iščimo boga!«. In lahko ti povem o Almolongi v Gvatemali, kjer se je ena indijanska vasica naenkrat prebudila in začela iskati boga. Mesto se je spremenilo. Zaporji so se zaprli, kantine so se vse zaprle, pridelki, ki se še vedno pridelujejo, so neverjetnih velikosti. Združene države in druge države so šle tja raziskovati, kaj se dogaja. Paradižniki so taki (pokaže ogromen paradižnik), korenje ... Ko bog prebudi neko mesto, potem ni več odvisno od strategij, ampak da hoče bog storiti nekaj v tem mestu ali v tem narodu. Zato ti jaz govorim o minimumu.

PRILOGA D: Intervju z Lizet Olympijo González Torres, 9. julij 2008

Se lahko prosim predstaviš?

Moje ime je Lizet Olympia González Torres, 9 let že hodim v Vido Abundante. Kristusa sem sprejela v Parizu. Slabo sem si odrezala noht in se je vnel in prijatelj, ki je prišel iz Mehike, mi je govoril o Kristusu in mi je rekel, da me on lahko reši. Jaz nisem verjela, mislila sem, da je šala. Pravil mi je, da bog, ki ga on pozna, te pozdravi. Molil je zame in naslednji dan, četrtega oktobra 1999, je bil moj prst pozdravljen, popolnoma pozdravljen. Od takrat naprej sem sprejela ... zmolila sem izpoved vere ... in sem sprejela Kristusa kot mojega gospoda. In... četrtega oktobra bom dopolnila devet let kot kristjanka.

Si bila ves ta čas članica cerkve Vida Abundante?

Ja, odkar sem prejela Kristusa, sem hodila v Vido Abundante.

Kako se je spremenilo tvoje življenje od kar si postala članica cerkve?

Zame, na dobro, za druge osebe ne (smeh) ... pomagalo mi je, da sem zrasla kot oseba, da sem bolj vesela, bolj uporabna. Da ima moje življenje smoter, da me hoče bog uporabiti za zdravljenje ljudi, ki ga spoznajo. In vidim, kako boljše shajam s svojim denarjem. Stvari, ki jih potrebujem, lahko je to mama ali moji prijatelji, mi jih podarijo, brez da bi jih jaz prosila.

Kakšna je tvoja vloga v cerkvi?

Zdaj sem samo članica, nimam nobene skupine. Samo pomagam pri večerjeh 101, ki je prva za nove v cerkvi. Strežem na večerji, strežem hrano. Ampak nimam nobene skupine. Nobene. Prej ja.

Kakšno vlogo si imela prej?

Bila sem voditeljica vdov v cerkvi. Eno leto in pol sem bila voditeljica 16 vdov.

Lahko opišeš, kaj ste počeli v celicah?

Delale smo ... na začetku smo se zahvalile bogu. in potem sem govorila ... spraševala sem vsako od njih, kakšen je bil njihov teden, ker smo se srečevale enkrat na teden. Kako jim je šlo in potem so govorile o svojih problemih. Odvisno od problema, ki ga je imela, vse so ji dale nasvete, govorile o tem, kako so razrešile ta problem. One so že imele ta problem. Potem smo brale, vsak teden nam dajo list, na katerem razložijo, kaj mora učiti, kot biblična ura in na koncu smo molile za problem, ki ga je imela vsaka oseba. In ... naši skupini so rekli skupina žurerk, ker smo imele vedno zabavo in smo pripravljale hrano in smo imele veliko ... zelo vesele ... zelo vesele ženske.

Si videla napredek pri ženskah, ki so bile s teboj v skupini?

Da! Daaa! Na primer Sofi, ki je, čeprav ni vdova, bila z nami. No, ona bo začela svojo skupino, hodi evangelizirati, nekaj, za kar je bila ona tako sramežljiva, sramežljiva, sramežljiva ... in zdaj že gre evangelizirati. Že moli za ljudi, ne pusti se več toliko drugim. Ne pusti se več toliko drugim ljudem. Prej ji je lahko kdorkoli rekel karkoli in se lahko norčeval iz nje. Zdaj se ne pusti več. Druge ... Susi ... je bila najmlajša vdova. Lani je dopolnila 42 let in s svojimi hčerkami ... tam z njimi skrbimo zanjo. Zdaj je vodja jasli v cerkvi. Hodi obiskovati v Anexos, kjer so bivši odvisniki ali tatovi. Ona hodi skrbeti zanje. In začela je svoj posel ... skuša biti zaposlena ves čas. O Angelici ti

lahko povem, ena izmed njih. Je voditeljica hostes v cerkvi ... ona je zasedla moje mesto v skupini. Ona je ... zdaj je Angelica voditeljica in nadaljuje. Aurora je tudi začela bolj zaupati vase. Naučila se je moliti, ker ona, čeprav je bila že nekaj časa kristjanka, trdila je, da ne zna prositi boga in ... zdaj že zna moliti. Zgleda bolj zadovoljna, ker prej je bila kot moja mama Teresa, katero že poznaš, je bolj živahna. Ta, Blanca pomaga skupini, ki se imenuje Aglow, katero vodijo same ženske, ki jim pomagajo s pogovori in predavanji, kako naj gredo naprej, o psihologiji. Ona je aktivna članica Aglowa. In ostale še vedno hodijo v cerkev, ampak ne vem, če ..., da bi ti rekla super, ne. Ampak sestra Maria Lisa, ki me prevzame, kako ji bog pomaga. Ona je vdova ... je že zelo stara. Ima 82 let. Ona živi s pokojnino 800 MXN na mesec. In s tem plača elektriko, vodo, hrano in vsak mesec gre v Ciudad de México k zdravniku. Teh 800 MXN ji zadostuje, da preživi cel mesec. Kako ji uspe? To je bog. Živi sama v eni majhni sobi, sestra Maria Lisa. Je najstarejša od vseh hostes ... Kdo še? Druge ... jim gre ... vesele.

Zakaj misliš, da so tako napredovale?

Zaradi vere. Zaradi vere.

Samo zaradi vere?

Zaradi vere. Ker se popolnoma oprimejo boga. V resnici se ne sprašujejo, kaj je resnica in pustijo bogu, da sam deluje. Tako je, kot ti pravim. Sem videla. Želela sem si posod tupperware, da si pogrejem hrano, s pokrovko in vsem. In pride en brat nekega dne in mi reče: »tukaj imaš, bog mi je rekel, naj ti kupim tole« in tako. Tako ti lahko povem o vseh, ki pridejo. Na primer, mama mi je podarila pralni stroj. Ker jaz sem si rekla: »O bog, prati na roke, neee!« in mama mi je podarila pralni stroj. Na primer, druge prijateljice, želela sem imeti nov vzglavnik in moja mama to ve. Na isti način so mi podarile nov vzglavnik. Prtiček za tortilje. Prav tako ga nisem imela in sem si rekla: »ah, kupiti si bom morala enega!« ... prav tako so mi ga podarili. In lahko ti rečem, da je tako tudi z njimi. To je vera. Je vera. Je vera in verjeti bogu, da je on tisti, ki te zalaga in izpolni vse tvoje potrebe. Tako materialne kot duhovne in ... to je to ... verjeti mu. Ker bog je kavalir. Bog ti ne bo nastavil pištole, verjemi mi. Ampak gre za to, da ti verjameš njemu.

Kako nastane celica?

Skupina je, ko ti že ... zdaj moraš iti k predavanjem, moraš iti v šolo, ki se imenuje Šola voditeljev («Escuela de lideres»), ki obsega 3 semestre. Zakaj? Da se pripraviš, da postaneš voditelj ene izmed celic. Po koncu te šole, ti sama, ko pridejo novi v cerkev in

jih povabijo spredaj, greš tja in poiščeš osebo, katero bi lahko povabila v skupino. Jo pospremiš in narediš ... izpolniš obrazec, kjer napišeš njen telefon, ime, potrebo, starost. In ti jo potem pokličeš in jo vprašaš, če bi hotela postati članica skupine ali celice. In tako je. Ali tudi preprosteje ljudi, ki jih vidiš v cerkvi, jih vprašaš, če imajo skupino. Če ne, jih pač povabiš. To je to.

Tudi ti si tako počela?

Da, ko sem imela skupino mladih, pred vdovami, sem povabila tiste, s katerimi smo sedele v isti vrst. Od takrat poznam Trini, spoznala sem Sofi, spoznala sem Sandro in imela sem tisto skupino.

So celice splošne narave – lahko pride kdorkoli ali so osnovane na podlagi določenih karakteristik njenih članov – moški skupaj, ločeni skupaj ...?

Aha, ker cerkev ... zdaj, ko so videli, da je vsaka potreba drugačna. Prej so bile lahko mešane, ampak se je razdelilo na tri veje: ženska veja, moška veja in veja mladih profesionalcev. Jaz nisem z mladimi profesionalci, ker, če sem iskrena, mi niso všeč. Res, mi niso všeč. Mislijo si, da so zelo duhovni in da jim bog govori vsak trenutek in ponižujejo revne. Ni mi všeč, sem iskrena. Iz tega razloga, sem jaz pri ženskah. Zakaj? Ker ženske so ... že gospe in se učim od njih. Imajo drugi pogled na stvari, druge izkušnje. In tudi imaš vse možno. Ampak ... tako greš torej ti lahko k moškimi ali k ženskam ali k mladim profesionalcem, ki so mešani. Tam so mešani. Vendar se jaz ne strinjam s tem, da so mešani. Zakaj? Ker obstajajo stvari, ki jih doživljajo ženske ali moški, na primer seksualne ... kjer so vprašanja ali interesi. In so stvari, ko moški in ženske ne smejo biti skupaj. In to je moje konkretno stališče.

Kdo odloči, kakšno celico boš imel? Sam ali kdo drug?

Skupino vdov so mi določili. Nekega dne so me poklicali in mi rekli: »Liz, hočemo govoriti s tabo.« In jaz: »OK, gremo.« In takrat, pastor Jordán je bil tisti, ki mi je rekel: »Liz, molili smo 15 dni z vprašanjem, kdo bo nova voditeljica vdov.« Ker prejšnja, je bila 30 let voditeljica vdov, ampak se je že naveličala. Hotela je biti s svojo družino. In tako so molili in bog jim je rekel, da sem jaz prava za voditeljico vdov.

Ti torej ne moreš izbrati?

Ne, to je bil poseben primer. Ampak jaz zdaj, hočem odpreti svojo skupino. Odprla bom skupino mladih žensk.

Ta skupina ostane vedno ista?

Bistvo je, da skupina še vedno obstaja in da tudi one odprejo nove skupine. Vsak mora torej sodelovati v eni skupini.

Torej moraš biti v dveh skupinah?

Ne, jaz ne hodim več. Mislim, one še prihajajo k meni, da vprašam, kako gre, kako so se počutile, kako gre tistim, za katere skrbijo. Ustvari se kot, več nivojev, ustvari se piramida. Greš vedno bolj proti dol.

Ampak, kadar one postanejo samozadostne ...?

Ne, nikoli ne smejo ... morajo biti ... to, ne smeš biti samozadosten. Vedno moraš imeti voditelja nad sabo, nekoga nad sabo. Vedno.

Ti si torej v dveh skupinah: v eni kot voditeljica, v drugi kot učenka?

Aha, točno tako.

To bi bilo vse, hvala!

Ni zakaj.

PRILOGA E: Anketni vprašalnik

Pozdravljeni,

sem Jakoba Šraml, študentka na Fakulteti za družbene vede na Univerzi v Ljubljani (Slovenija). Delam diplomsko nalogo s področja neoprotentizmov v Mehiki. Kot praktični del sem si izbrala študijo primera cerkve Vida Abundante.

Pred vami je anonimna anketa. Podatki zbrani z njo so zelo pomembni za moje nadaljnje raziskovanje, zato vas prosim, da si vzamete trenutek časa ter anketo pozorno in iskreno izpolnite. **Anketa traja približno 5-7 minut.** Podatki imajo zgolj raziskovalni namen in bodo ostali popolnoma anonimni.

1. Koliko let ste že član/članica cerkve Vida Abundante? (vpiši) _____

2. Ali ste bili preden ste postali član/članica cerkve Vida Abundante član/članica kakšne druge cerkve? (obkroži)

a) da (vpišite katere): _____

b) ne

c) rojen/a sem bil v cerkev (nadaljuj z vprašanjem 9)

3. Kateri je bil najpomembnejši razlog, da ste postali član/članica cerkve Vida Abundante? (obkroži; možnih več odgovorov)

- a) ker jo obiskuje moja družina
- b) ker jo obiskujejo moji prijatelji
- c) ker sem videl/a možnost izboljšanja svojega življenja
- d) ker mi je blizu njena doktrina
- e) drugo: (vpiši) _____

4. Kdo vas je seznanil s cerkvijo Vida Abundante? (obkroži; možnih več odgovorov)

- a) sorodnik
- b) prijatelj/prijateljica
- c) sodelavci cerkve Vida Abundante
- d) drugo: (vpiši) _____

5. Kako je vaše okolje sprejelo dejstvo, da ste postali član/članica cerkve Vida Abundante? (obkroži)

- a) pozitivno
- b) negativno
- c) niti pozitivno niti negativno
- d) vseeno jim je bilo

6. Se je vaše življenje spremenilo odkar ste postali član/članica cerkve Vida Abundante? (obkroži) DA NE

Če DA, koliko se je spremenilo na naslednjih področjih (obkroži; od **1 – zelo se je spremenilo** do **5 – skoraj ni opaziti razlik**. Nato obkrožite še, če je bila konkretna sprememba za vas osebno pozitivna ali negativna.)

a) položaj v družbi 1 2 3 4 5
Sprememba je bila: (obkroži) POZITIVNA NEGATIVNA

b) finančno stanje 1 2 3 4 5
Sprememba je bila: (obkroži) POZITIVNA NEGATIVNA

c) stanje v družini 1 2 3 4 5
Sprememba je bila: (obkroži) POZITIVNA NEGATIVNA

7. Koliko se strinjate z naslednjimi trditvami? Odkar sem član/članica cerkve Vida Abundante (obkroži; od 1 – popolnoma se strinjam do 5 – se ne strinjam):

<i>Boljše preživljam prosti čas.</i>	1	2	3	4	5
<i>Finančno si lahko več privoščim.</i>	1	2	3	4	5
<i>Sem samozavestnejši.</i>	1	2	3	4	5
<i>Bolj sem zadovoljen s sabo.</i>	1	2	3	4	5
<i>Moje življenje je kvalitetnejše.</i>	1	2	3	4	5
<i>Vidim se kot bolj zrelo osebnost.</i>	1	2	3	4	5

8. Ste opazili, da odkar ste postali član/članica cerkve Vida Abundante, zapravite za (obkroži):

<i>Hrano</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Oblačila</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Zabave</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Alkohol</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Darila</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Restavracije</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Počitnice</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Prosti čas</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Tehnologijo</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ
<i>Zabavo</i>	VEČ	MANJ	ISTO KOT PREJ

9. Odkar ste postali član/članica cerkve Vide Abundante, ste ...

Prepričali koga, da je prišel z vami v cerkev (obkroži) DA NE

Če DA, koga _____

Prepričali koga, da je postal član/članica cerkve (obkroži) DA NE

Če DA, koga _____

10. Spol (obkroži): M Ž

11. Leto rojstva (vpiši): _____

12. Stan (obkroži):

- a) samski
- b) vezan
- c) poročen
- d) razvezan
- e) vdovec
- f) drugo: (vpiši) _____

13. Stopnja izobrazbe (obkroži):

- a) prvi del osnovne šole (primaria)
- b) drugi del osnovne šole (secundaria)
- c) srednja šola (preparatoria)
- d) univerzitetna (universitario)
- e) podiplomski (maestria/doctorado)

14. Status (obkroži):

- a) zaposlen
- b) brezposeln
- c) upokojen
- d) študent
- e) svobodni poklic
- f) drugo: (vpiši) _____

15. Koliko dohodkov ste imeli v lanskem letu povprečno na mesec? (obkroži)

- a) manj kot 5000 MXN
- b) od 5000 MXN do 10000 MXN
- c) več kot 10000 MXN

16. Tip naselja (obkroži):

- a) mesto
- b) predmestje
- c) vas
- d) drugo: (vpiši) _____

PRILOGA F: Tabelirane neodvisne spremenljivke

Tabela 8.3: Spol anketirancev

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni moški	47	44,8	45,6	45,6
ženski	56	53,3	54,4	100,0
Skupaj	103	98,1	100,0	
Manjkajoči ni podatka	2	1,9		
Skupaj	105	100,0		

Tabela 8.4: Starost anketirancev

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni do 20 let	20	19,0	19,0	19,0
21 let do 30 let	25	23,8	23,8	42,9
31 let do 40 let	21	20,0	20,0	62,9
41 let do 50 let	13	12,4	12,4	75,2
51 let do 60 let	13	12,4	12,4	87,6
od 61 let naprej	13	12,4	12,4	100,0
Skupaj	105	100,0	100,0	

Tabela 8.5: Stan anketirancev

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni samski	58	55,2	55,8	55,8
vezan	1	1,0	1,0	56,7
poročen	32	30,5	30,8	87,5
razvezan	8	7,6	7,7	95,2
vdovec	3	2,9	2,9	98,1
drugo	2	1,9	1,9	100,0
Skupaj	104	99,0	100,0	
Manjkajoči	1	1,0		
Skupaj	105	100,0		

Tabela 8.6: Izobrazba anketirancev⁶²

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni	višja	54	51,4	52,4
	nižja	49	46,7	100,0
	Skupaj	103	98,1	100,0
Manjkajoči	System	2	1,9	
Skupaj		105	100,0	

Tabela 8.7: Status anketirancev

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni	zaposlen	44	41,9	43,6
	brezposeln	8	7,6	51,5
	upokojen	10	9,5	61,4
	študent	19	18,1	80,2
	svobodni poklic	15	14,3	95,0
	drugo	5	4,8	100,0
	Skupaj	101	96,2	100,0
Manjkajoči	ni podatka	4	3,8	
Skupaj		105	100,0	

Tabela 8.8: Dohodki anketirancev na mesečni ravni

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni	manj kot 5000 MXN	52	49,5	54,7
	od 5000 do 10000 MXN	24	22,9	80,0
	več kot 10000 MXN	19	18,1	100,0
	Skupaj	95	90,5	100,0
Manjkajoči	ni podatka	10	9,5	
Skupaj		105	100,0	

Tabela 8.9: Tip naselja anketirancev

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni	mesto	98	93,3	94,2
	predmestje	4	3,8	98,1
	vas	2	1,9	100,0
	Skupaj	104	99,0	100,0
Manjkajoči		1	1,0	
Skupaj		105	100,0	

⁶² Spremenljivko sem zaradi lažje preglednosti rekodirala. Osnovnošolsko (primaria in secundaria) ter srednješolsko izobrazbo sem združila v spremenljivko »nižja izobrazba«, univerzitetno in podiplomsko izobrazbo sem združila v spremenljivko »višja izobrazba«.

Tabela 8.10: Čas članstva anketirancev

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni do vključno 1 leto	35	33,3	33,3	33,3
več kot 1 leto do vključno 5 let	41	39,0	39,0	72,4
več kot 5 let	29	27,6	27,6	100,0
Skupaj	105	100,0	100,0	

Tabela 8.11: Pripadnost anketirancev religijskim skupnostim pred vstopom

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni da	85	81,0	83,3	83,3
ne	12	11,4	11,8	95,1
rojen/a sem bil/a v cerkev	5	4,8	4,9	100,0
Skupaj	102	97,1	100,0	
Manjkajoči ni podatka	3	2,9		
Skupaj	105	100,0		

Tabela 8.12: Pripadnost katerim religijskim skupnostim pred vstopom

	Frekvenca	Odstotek	Veljaven odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni katoliške	53	50,5	61,6	61,6
zgodovinske protestantske	14	13,3	16,3	77,9
binkoštna/neobinkoštna	15	14,3	17,4	95,3
druge	4	3,8	4,7	100,0
Skupaj	86	81,9	100,0	
Manjkajoči ni podatka	15	14,3		
System	4	3,8		
Skupaj	19	18,1		
Skupaj	105	100,0		

PRILOGA G: Tabelirane odvisne spremenljivke

Tabela 8.13: Preko koga/česa so bili anketiranci seznanjeni s cerkvijo

	Frekvenca	Veljaven odstotek
sorodnik	32	31,8
prijatelj/prijateljica	43	42,7
sodelavci cerkve Vida Abundante	14	13,9
sam/a hotel/a spoznati	3	2,9
preko televizije	3	2,9
na ulici, v službi	3	2,9
prejšnja cerkev, prejšnji pastor	3	2,9
Skupaj	101	100

Tabela 8.14: Razlogi vstopa anketirancev

	Frekvenca	Veljavni odstotek
ker sem videl/a možnost izboljšanja svojega življenja	46	37,7
ker mi je blizu njena doktrina	35	28,7
zaradi božjega vodenja, obnove, spoznanja, ljubezni...	14	11,5
ker jo obiskuje moja družina	9	7,4
zaradi selitve	6	4,9
ker je bog rešil moje težave	5	4,1
zaradi druženja	4	3,3
ker jo obiskujejo moji prijatelji	2	1,6
ker mi je všeč vzdušje	1	0,8
Skupaj	122	100

Tabela 8.15: Samopercepcija anketirancev o spremembi življenja po vstopu

	Frekvenca	Odstotek	Veljavni odstotek	Kumulativni odstotek
Veljavni da	95	90,5	97,9	97,9
ne	2	1,9	2,1	100,0
Skupaj	97	92,4	100,0	
Manjkajoči Skupaj	8	7,6		
Skupaj	105	100,0		

Tabela 8.16: Samopercepcija anketirancev o spremembi na različnih področjih po vstopu

	Boljše preživljam prosti čas	Finančno si lahko več privoščim	Samozavestnejši/a sem	Bolj sem zadovoljen /a sam/a s sabo	Moje življenje je kvalitetnejše	Vidim se kot bolj zrelo osebnost
popolnoma se strinjam	55,2 %	38,7 %	67,0 %	66,0 %	63,5 %	55,7 %
delno se strinjam	20,8 %	26,9 %	9,65 %	9,6 %	12,5 %	17,5 %
se niti strinjam, niti ne strinjam	5,2 %	18,3 %	7,4 %	6,4 %	5,2 %	8,2 %
delno se ne strinjam	9,4 %	6,5 %	6,4 %	7,4 %	7,3 %	6,2 %
se ne strinjam	9,4 %	9,7 %	9,6 %	10,6 %	11,5 %	12,4 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

PRILOGA H: Tabelirani rezultati bivariantne analize

Tabela 8.17: Primerjava prejšnjega članstva anketirancev z razlogi za vstop

	Ker jo obiskuje moja družina		Ker jo obiskujejo moji prijatelji		Ker sem videl/a možnost izboljšanja svojega življenja		Ker mi je blizu njena doktrina	
	da	ne	da	ne	da	ne	da	ne
Član/članica katere cerkve ste bili prej?								
katoliške	5,8 %	94,2 %	3,8 %	96,2 %	50,0 %	50,0 %	30,8 %	69,2 %
zgodovinske protestantske	14,3 %	85,7 %	,0 %	100 %	21,4 %	78,6 %	50,0 %	50,0 %
binkoštnе/ neobinkoštnе	6,7 %	93,3 %	,0 %	100 %	46,7 %	53,3 %	40,0 %	60,0 %
druge	25,0 %	75,0 %	,0 %	100 %	75,0 %	25,0 %	50,0 %	50,0 %
Skupaj	8,2 %	91,8 %	2,4 %	97,6 %	45,9 %	54,1 %	36,5 %	63,5 %

Tabela 8.18: Samopercepcija anketirancev o spremembi na različnih področjih po vstopu

	Kako se je spremenil položaj v družbi?		Kako se je spremenilo finančno stanje?		Kako se je spremenilo stanje v družini?	
	pozitivno	negativno	pozitivno	negativno	pozitivno	negativno
zelo se je spremenilo	39,3 %	,0 %	32,7 %	,0 %	44,4 %	,0 %
dokaj se je spremenilo	14,8 %	,0 %	21,8 %	,0 %	19,0 %	,0 %
nekoliko se je spremenilo	23,0 %	,0 %	30,9 %	,0 %	9,5 %	66,7 %
zelo malo se je spremenilo	8,2 %	100,0 %	7,3 %	100,0 %	4,8 %	,0 %
skoraj ni opaziti razlik	14,8 %	,0 %	7,3 %	,0 %	22,2 %	33,3 %
Skupaj	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %	100,0 %

Tabela 8.19: Primerjava samopercepcije finančne moči s časom članstva anketirancev

		Finančno si lahko več privoščim		
		se strinjam	se niti strinjam, niti ne strinjam	se ne strinjam
Čas članstva	do vključno 1 leto	59,4 %	21,9 %	18,8 %
	več kot 1 leto do vključno 5 let	78,9 %	13,2 %	7,9 %
	več kot 5 let	52,2 %	21,7 %	26,1 %
Skupaj		65,6 %	18,3 %	16,1 %

Tabela 8.20: Samopercepcija potrošnje anketirancev po vstopu

	več	manj	isto kot prej	skupaj
Hrano	18,9 %	30,5 %	50,5 %	100 %
Oblačila	20,4 %	31,2 %	48,4 %	100 %
Zabave	8,6 %	67,7 %	23,7 %	100 %
Alkohol	,0 %	84,5 %	15,5 %	100 %
Darila	28,4 %	34,1 %	37,5 %	100 %
Restavracije	22,2 %	40,0 %	37,8 %	100 %
Počitnice	27,3 %	36,4 %	36,4 %	100 %
Prosti čas	40,0 %	40,0 %	20,0 %	100 %
Tehnologijo	30,4 %	33,7 %	35,9 %	100 %
Zdravo zabavo	50,0 %	25,0 %	25,0 %	100 %

Tabela 8.21: Primerjava samopercepcije potrošnje z dohodki in finančno močjo anketirancev

		Finančno si lahko več privoščim					
		manj kot 5000 MXN		od 5000 MXN do 10000 MXN		več kot 10000 MXN	
Mesečni dohodki:	Zapravim:	več	manj	več	manj	več	manj
Hrano		20,0 %	36,7 %	30,8 %	15,4 %	18,2 %	18,2 %
Oblačila		20,0 %	36,7 %	30,8 %	15,4 %	18,2 %	9,1 %
Zabave		12,9 %	71,0 %	16,7 %	58,3 %	18,2 %	45,5 %
Alkohol		,0 %	91,3 %	,0 %	81,8 %	,0 %	87,5 %
Darila		29,6 %	33,3 %	25,0 %	25,0 %	36,4 %	27,3 %
Restavracije		20,7 %	44,8 %	30,8 %	38,5 %	45,5 %	9,1 %
Počitnice		21,4 %	42,9 %	46,2 %	23,1 %	36,4 %	27,3 %
Prosti čas		41,4 %	41,4 %	53,8 %	38,5 %	54,5 %	27,3 %
Tehnologijo		32,1 %	42,9 %	38,5 %	30,8 %	54,5 %	9,1 %
Zdravo zabavo		46,7 %	30,0 %	84,6 %	15,4 %	54,5 %	9,1 %